

Impur şi diabolic, liliacul e acuzat de toate infamiile şi monstruozităţile;—adesecorĭ cu multă dreptate. Chiar la noĭ femeile au o adevărată oroare de el, căcĭ e foarte răspândită credinţa cum că el pe dată ce găseşte un prilej bun, se vâră în părul lor şi nu iese şi nicĭ nu maĭ poate fi scos decât tunzând părul, mărunt de tot. In realitate însă—la noĭ în Europa maĭ cu seamă, liliacul e cu totul inofensiv. Dar în Africa tropicală şi îndeosebĭ în Australia—fiind maĭ sălbatic, maĭ respingător şi maĭ de temut, el constitue prin unele locurĭ un motiv de frică perpetuă.

In Noua-Caledonie, unde e într'adevăr monstruos, este cunoscut sub numele de «vampir mic»; are o talie plină, cu un diametru de o jum. metru uneorĭ; ochiĭ îĭ sunt strălucitorĭ şi negri, dinţiĭ lungĭ şi ascuţiţĭ şi întreaga structură a corpuluĭ săŭ denotă multă lăcomie de sânge.

Acest mic vampir—cum e supranumit—e subiectul, uneorĭ de căpetenie, al numeroaselor legende cunoscute în Noua-Caledonie; în câteva din aceste legende—carĭ în mare parte au o bază reală, se spune că liliacul acesta suge chiar sângele oamenilor, în timpul somnuluĭ l.r.

Maĭ sunt şi în Mexic şi Chili vre-o două specimene de liliacĭ monstruoşi, însă cel caledonian întrece orĭ-ce închipuire, şi ca formă şi ca fond.

Ilustraţia noastră reprezintă pe acest epomofor monstruos în timpul repaosuluĭ de peste zi, atârnat de-o ramură înfrunzită cu ghiarele'ĭ marĭ de dinapoĭ, cu capul în jos; în această poziţie e foarte cu greu observat, de oare-ce există o mare asemănare între culoarea şi chiar forma luĭ din acea poziţie şi frunzele ramureĭ arboreluĭ care 'ĭ serveşte de locuinţă şi pe care îl alege exclusiv. Deasupra se poate vedea un altul care se apropie în zbor, — instinctiv, căcĭ nu vede, spre a se atârna la rându-ĭ de-o ramură, pentru odihnă.

ranţa celor carĭ nu le-au studiat în chip serios existenţa.

Pînă şi Moise, în vremea luĭ umbrită de legende, a clasat liliacul printre păsările nelumeştĭ, prin aceiaş aversiune care explică în mitologia greacă fabula metamorfozăreĭ celor treĭ fiice ale luĭ Theban Mine în liliacĭ.

— r —

In Ghiarele Monstruluĭ

— Mare Roman de Aventurĭ —

— Urmare —

— Am împărţit toţĭ călăreţiĭ prin părţile învecinate, răspunse tăetorul. Dacă prevederile mele sunt drepte, copila ta n'a putut fi dusă departe de aicĭ..; orĭ-care ar fi soarta ce i s'a rezervat vom auzi în curând veştĭ despre ea. Cel dântâĭ dintre servitoriĭ tăĭ care va găsi o urmă trebue să ne cheme pe toţĭ printr'un semn oare-care, dacă copila ta ţi se va aduce încă vie bucuria mea va fi tot aşa de mare ca şi a ta; dar adu'ţĭ aminte că dacă te loveşte nenorocirea, zeiĭ au hotărât ast-fel şi omul cel maĭ puternic chiar nu poate să facă nimic în contra voinţeĭ lor.

— Dar ce te face să crezĭ că copila mea e în apropiere?

— Nu e timpul de explicaţiĭ, stăpâne! Să căutăm şi noĭ! Intreabă-ţĭ instinctul părintesc ca să afli unde este copila ta iubită. Poate că o veĭ descoperi!

Ceĭ doĭ bărbaţĭ se întoarseră la caĭ şi începură la rândul lor investigaţia în jurul misterioaseĭ caverne.

Dânşiĭ mergeaŭ la întâmplare de vre-o câte-va momente, când Abdu Daoud, care se îndepărtase cu câţĭ va paşi, strigă cu putere şi în acelaş timp calul săŭ se opri. D. Hedley

alergă în grabă, ajunse servitorul și îl întrebă cu privirea.

Acela îi arătă cu degetul o grămadă mare intunecată întinsă fără mișcare pe pământ și bătrânul când se apropie văzu cadavrul unui cal.

Animalul avea la gât o rană adâncă, care zmulsese carnea.

Dânsul recunoscu calul; animalul îi aparținea. Pe el călărise Cobbs ultima dată când plecase din bungalov!

Așa dar, intendentul venise până acolo! Dânsul descoperise urmele nenor citeĭ Eliza, și fără îndoială zbura în ajutorul eĭ când moartea venise oprindul brusc în misiunea sa! Dar oare corpul omuluĭ cum de fusese regăsit așa de departe de locul acesta?

D. Hedley, reconstitui repede drama... Majordomul atacat... putea să se maĭ întrebe de cine? Rana aceia largă nu era urma încă caldă a bestieĭ?...

Și atuncĭ Cobbs, chinuit de o groază mare, lăsase calul pradă monstruluĭ și fugise pe jos prin pădure către bungalov, pentru a cere ajutor, și poate pentru a da de veste că regăsise pe Eliza, că trebuia să o salvăm. Și chiar în momentul acela o răzbunare lașă, o crimă ordinară, un asasinat, făptuise o dublă victimă, căcĭ odată cu el murise și putința de a maĭ scăpa pe tânăra fată!

De sigur, hindușul înțelese sentimentele carĭ agitaŭ inima stăpânuluĭ, căcĭ o paloare de moarte se răspândise pe fața sa și ochiĭ îĭ eraŭ plinĭ de lacrămĭ... El simțea toată întinderea greșaleĭ sale și fatalitatea afurisită care il împinsese... Indrăzni să ridice asupra bătrânuluĭ o privire mută de implorare.

... Insă d. Hedley nu se maĭ gândea la pedeapsă... Moartea vinovatuluĭ nu dă viață victimeĭ; vărsându-se sângele luĭ Abdul-Daoud, Eliza n'ar fi renăscut dintr'ânsul!..

O voință maĭ puternică de cât acțiunea omuluĭ, îl urmărise, și-ĭ adusese nenorocirea.

Ce putea să facă împotriva destinuluĭ?

Servitorul se apropiă de stăpân și prosternându-se la pământ:

— Iertare! se rugă dânsul.

D. Hedley nu răspunse. Deodată, în mijlocul acesteĭ tăcerĭ chinuitoare răsună un strigăt sălbatic.

Ceĭ doĭ oamenĭ tresăriră. Hindușul se ridică repede și cu speranța în ochĭ, cu urechea ațintită în direcția de unde pornise strigătul, asculta.

Incă odată se auzi strigătul, vibră, apoĭ alte vocĭ îl repetară și pădurea se umplu de strigăte.

«Sunt servitoriĭ tăĭ, strigă tăetorul... Nu cunoaștețĭ sunetul cornuluĭ? Oh! stăpâne, eĭ aŭ descoperit ceva, ne chiamă! vino maĭ repede, în grabă!..

Ceĭ doĭ călărețĭ deteră pintenĭ cailor și se repeziră în direcția de unde venea zgomotul.

Dacă ar fi fost maĭ puțin preocupațĭ de scopul încă necunoscut către carĭ mergeaŭ, dacă fuga lor n'ar fi fost așa de furioasă, ar fi putut să vadă o formă omenească strecurându-se în apropiere de dânșiĭ, pe sub ramurile dese, încovoindu-se la pământ apoĭ ridicându-se și alergând cu toată puterea.

Omul acesta, era un mic sălbatec pe jumătate gol, și dacă bătrânul saŭ tovarășul săŭ l'ar fi zărit numaĭ le-ar fi fost ușor să recunoască într'ânsul pe Ksoro. Insă micul sălbatic nu se arătase. Și fugea cu o agilitate minunată, depărtându-se de zgomotul trompelor către carĭ se adunau toțĭ călărețiĭ răspândițĭ prin pădure.

D. Hedley și tovarășul săŭ, carĭ se îndepărtaseră maĭ mult decât toțĭ, ajunseră ceĭ din urmă.

Dinșiĭ nu văzuseră la început decât o îngrămădire de servitorĭ strânșĭ împrejurul unuĭ punct.

Judecând după gesturile lor și direcția în care priveau, ghiceaĭ că eĭ erau în jurul unuĭ corp întins, și inima bătrânuluĭ se strânse de o nesfârșită suferință.

In fața căruĭ cadavru se va găsi? Ce va maĭ vedea oare?

Dinsul imboldi așa de furios calul, încât animalul gemu de durere, făcu un salt uriaș și se repezi în mijlocul mulțimeĭ. Rîndurile de oamenĭ se răriră în fața călărețuluĭ. D. Hedlly se lăsă jos de pe șea și înaintă galben, desfigurat, tremurând.

In mijlocul uneĭ poene era un umbrar grosolan de ramurĭ, ridicat în grabă. Sub acoperișul acesta de frunze era ridicat un pat din pieĭ de animale și pe patul acela era întins un corp, îmbrăcat cu haine europeneștĭ rupte, un corp neînsuflețit, plin de sânge.

Era corpul unuĭ bărbat, corpul luĭ Harold Graham.

CAP. XIV

Ceĭ carĭ cunosc secretul ezită să'l descopere

D. Hedley se apropiase, în prada uneĭ emoțiĭ pe care nu o putea stăpâni și—dând la o parte vestmintele ușoare, puse mâna pe inima rănituluĭ.

Dar atât erau de dezordonate mișcările carĭ agitau propriul său sânge, încât nu-șĭ putea da seamă de ceea ce simțea. Se ridică și chemă pe Nihal Singh.

Servitorul se apropiă.

— Pune mâna pe pieptul acestuĭ om, îĭ zise stăpânul. Simțĭ bătăile inimeĭ?

Hindușul așteptă un moment, apoĭ se ridică:

— Trăește!—zise cu simplitate servitorul.

Un suspin adânc fu răspunsul bătrânuluĭ. Decĭ, dacă vor reuși să readucă în simțirĭ pe omul acesta, va putea să'l întrebe, să știe!

D. Hedley examină rana. Cămașa, lipindu-se de rană, făcea greu acest examen. Ridicând cu precauțiune stofa, bătrânul putu să vadă că brațul stâng era complet rănit în jos de umăr, printr'o rană pricinuită de o gură, mare puternică, aĭ căreĭ dințĭ lăsaseră în două locurĭ urme adâncĭ. Provenea probabil de la mușcătura unuĭ tigru; dar animalul trebue să fi avut o mărime extraordinară, judecând după întinderea răneĭ. Deodată d. Hedley îșĭ aduse aminte de cuvintele majordomuluĭ în privința monstruluĭ misterios, care intrase în grădină în noaptea fatală și dînsul tremură gândindu-se că aceasta era încă o dovadă despre existența bestieĭ.

De altfel maĭ avea o rană. Urma uneĭ ghiare care jupuise toracele, lăsând coastele goale. Dar cu tot aspectul acela îngrozitor, rănile nu eraŭ mortale, căcĭ nicĭ un organ vital nu fusese atins și eraŭ speranțe că omul leșinat se va însufleți.

Dar pentru moment nimic nu putea să'l readucă la cunoștință. Cu toată durerea care 'l chinuia, cu toată dorința de a ști, — deși omul acela poseda secretul cu privire la soarta copileĭ sale,—tatăl trebuia să aștepte, să aștepte mereŭ.

In natură totul amuțise. Era una din acele zile de primăvară cu căldură năbușitoare, așa cum este totdeauna în mijlocul pădureĭ când nu plouă. Aerul părea format dintr'o ceață opacă, sufocantă, care apasă asupra lucrurilor și pe care poțĭ să o atingĭ. Părea că totul murise în atmosfera aceea de foc. Toate animalele din pădure se ascunseseră în vizuinele lor sau sub umbra deasă a ramurilor. Nimic nu sufla, nimic nu trăia; nicĭ o adiere de vânt nu mișca frunzele. Și parfumul florilor era așa de greu, încât părea că se materializase; nu respiraĭ decât o pulbere de foc.

In tăcerea aceea bolnavă răsună deodată un zgomot îndepărtat.

Par'că ar fi fost palpitația acelei tăcerĭ, ca și cum aĭ fi auzit bătăile înăbușite din inima misterioasă a pădureĭ.

Dar ascultând maĭ bine, puteaĭ să distingĭ niște bătăĭ de tobă ritmate, monotone, carĭ se îndesau ca sîngele în arterele prea umflate, și te întrebaĭ dacă zgomotul acela exista în realitate sau era iluzia unor simțurĭ peste măsură de obosite. Dar zgomotul se oprea uneorĭ, și atuncĭ în-

ţelegeaĭ bine că el era în afară, că exista cu adevărat, că venea dintr'un loc oarecare, de foarte departe, din profunzimele neexplorate ale păduref.

Erau tobe în carĭ se lovea, de sigur cu mâinele sau cu ciocănele înfăşurate, căcĭ zgomotul era înăbuşit.

Sunetul era ritmat, indicând un fel de danŝ tărăgănat, lugubru; şi în zgomotul acesta se amesteca o plângere şuerătoare, un fel de plante carĭ miorlăiau ca panterele.

Oameniĭ se ridicaseră şi ascultau miraţĭ, zgomotul acela.

D. Hedley, lăsând pentru moment corpul încă neinsufleţit al rănituluĭ, se întoarse către Nihal Singh;

— Ce însemnează zgomotul acesta? întrebă dînsul.

Hindusul făcu un gest de ignoranţă:

— Nu ştiŭ, stăpâne, răspunse servitorul. Văd că se aseamănă cu muzica noastră, pe care o cântăm după ce terminăm lucrul, seara, când apune soarele, la poarta satuluĭ. Dar nu recunosc nicĭ unul din cântecile pe carĭ le-am auzit; şi apoĭ nicĭ aproape şi nicĭ maĭ departe de noĭ nu există nicĭ un sat.

— Cu toate acestea nişte oamenĭ fac acest zgomot?

— Putem să ştim, stăpâne?

— Ce vreĭ să zicĭ?

— Pădurea este plină de mistere. Nimenĭ n'a pătruns pînă acolo.

— Atuncĭ cine?

— In pustiurĭ, pretutindenĭ unde domneşte liniştea şi moartea spiritele rele pot...

— Tacĭ, nebunule! răspunse bătrânul, înălţând din umerĭ. Dar la ce bun să te maĭ întreb? Şi la ce mi-ar servi răspunsul tăŭ?

— Nu întreba despre lucrurile acestea, stăpâne, zise la rândul săŭ Abdul-Daoud.

«E maĭ bine pentru d-ta, poate, că nu ştiĭ motivul acestor sunete.

— Ce însemnează cuvintele astea? ştiĭ ceva maĭ mult cu privire la asta?

— Nu ştiŭ nimic care ar putea să te mulţumească, stăpâne, şi fără îndoială mă veĭ acuza şi pe mine de nebunie... Şi totuşĭ eŭ care am rătăcit în profunzimile necunoscute ale pădureĭ, am întâlnit lucrurĭ, fiinţe stranii şi aşĭ putea să stabilesc o legătură între zgomotele acestea şi între ceia-ce am văzut.

— In sfârşit, vorbeşte, dacă ştiĭ!..

— E cine-va care ar putea să te lămurească maĭ bine de cât mine, dacă aĭ putea să-l întrebĭ chiar acum.

— Cine?

— Ksoro!

— Ksoro? micul sălbatec?

— Chiar el stăpâne... Sunt oamenĭ de rasa sa aceia pe carĭ îĭ auzĭ acolo, departe!

— De rasa sa? Nu e adevărat, de când străbat eŭ această pădure, n'am întâlnit nicĭ odată oamenĭ de rasa sa; aceia locuesc mult maĭ departe, în munţiĭ dinspre răsărit şi nord... Când l'am întâlnit pe Ksoro era rătăcit de aĭ săĭ...

— Te înşelĭ, stăpâne... Oamenĭĭ de sângele luĭ Ksoro formează triburĭ rătăcitoare carĭ n'aŭ nicĭ comună şi carĭ îşĭ aşează lagărele pretutindenĭ unde pot, maĭ ales în mijlocul singurătăţeĭ şi pustiuluĭ, unde le place să se ascundă.

Servitorul se întrerupse brusc. Rănitul făcuse o mişcare uşoară pe culcuşul săŭ din piele de animale. D. Hedley se duse în grabă lângă el...

— Se deşteaptă? întrebă dânsul încet pe omul care îl păzea.

— Nu, stăpâne răspunse servitorul după ce se plecă un moment asupra rănituluĭ. A fost numaĭ o zguduitură de frigurĭ. Dar aibĭ răbdare! Eŭ cunosc somnul enervat al răniţilor. In curând o să se deştepte!

In depărtare, murmurul tamburelor creştea, umplea spaţiul cu uruitul lor şi muzica era acum maĭ grăbită, maĭ săltăreaţă, un fel de muget frenetic, amestecat cu strigăte...

D. Hedley se ridicase, încă odată cu urechea aţintită.

Pe urmă făcu un gest de descurajare:

,,Ce ne importă!... Dacă aceste strigăte stranii sunt saŭ nu provocate de tovarăşiĭ sălbatecĭ aĭ luĭ Ksoro, aŭ oare vre-o legătură cu enigma grozavă al căreĭ înţeles îl caut în zadar?... Aŭ vre-o legătură cu viaţa copileĭ mele?

Bătrânul se întoarse lângă corpul întins, ne maĭ ocupându-se de aci înainte de cât de adierea de viaţă care trebuia să apară pe buzele închise ale rănituluĭ.

Insă Abdul Daoud se apropiase de Nihal Singh, şi îĭ şopti încet de tot la ureche:

— Stăpânul se înşeală, vaĭ!... Dacă ar fi acolo unde răsună tobele, poate că ar vedea lucrurĭ înspăimântătoare, carĭ i-ar arăta adevărul înspăimântător în privinţa ficeĭ sale?

Eŭ însă nu îndrăznesc să-ĭ spun căcĭ mi se strânge inima când mă gândesc să pronunţ cuvinte de moarte!.. Ceĭ carĭ aduc veştĭ rele, atrag nenorocirea în urma lor!.. Şi eŭ am destule greşelĭ!.. Mi-e frică că voĭ fi responsabil...

Zgomotul continuă mereŭ.

Nihal Singh întrebă încet:

— Oare ce să fie?

— Când acele triburĭ sălbatice aŭ putut să pue mâna pe un cadavru...

— Dar fu silit să se întrerupă, pentru că rănitul făcuse o mişcare.

— Apropie-te, stăpâne!.. Iată că rănitul se va deştepta.

Sir Hedley se aplecă şi voi să desfacă maĭ bine vesta nenorocituluĭ pentru ca acesta să nu fie prea îndurerat la deşteptare.

De o dată însă tresări. Dădu peste o bucată de hârtie îndoită şi recunoscu scrisul.

,, Condiţiile carĭ îmĭ sunt impuse, mă obligă să cer un răgaz de două zile»...

Era propria sa scrisoare, pe care o trimisese în pădure răpitoruluĭ.

Bătrânul nu-şĭ putu stăpâni un strigăt de mânie; făcu o mişcare bună, şi atuncĭ blana cu care era acoperit rănitul, fu dată la o parte, şi un obiect căzu la pământ.

Sir Hedley recunoscu sacul de piele în care pusese baniĭ ceruţĭ de criminal.

Aşa dar, dovada era definitiv făcută.

Aşa dar, adevărul pe care nu voise nicĭ o dată să l admită, apărea acuma elocvent, de neînlăturat.

Banditul, monstrul fără nume, odiosul criminal, care rătăcea în umbră, era Harold Graham.

Bătrânul tremura de emoţie. O furie îl cuprinse, şi ar fi voit să strîngă cu mâinile sale înfrigurate, gâtul acela care i-se oferea fără nicĭ o putinţă de apărare.

Dar de o dată, o mişcare uşoară agită corpul nemişcat, rănitul deschise ochiĭ. Bătrânul făcu un pas îndărăt.

Sentimentul realităţiĭ îĭ revenise. Nu, orĭ cât de mizerabil ar fi fost asasinul, n'avea dreptul să asasineze şi dânsul la rândul săŭ.

Nu putea să ucidă un om fără apărare...

Nicĭ ceĭ maĭ absoluţĭ patentaţĭ nu condamnă la moarte un om fără a-ĭ fi lăsat maĭ întâi dreptul să se apere.

Să se apere!.. Ah!.. dacă omul acela ar fi putut pronunţa măcar câte-va cuvinte dacă i-ar fi putut spune că fica luĭ maĭ trăeşte încă, dacă i-ar fi spus locul unde se află prizoniera, pentru a se duce s'o salveze!...

Bătrânul luă din mâna unuĭ servitor o sticlă de alcool şi se silea să descleşteze dinţiĭ bolnavuluĭ pentru a'ĭ turna în gură câte-va picăturĭ.

Rănitul rămânea mereu fără de mişcare. Ochiĭ săĭ marĭ, deschişĭ, rămâneau fixĭ, păreau că nu văd.

Un servitor se apropie şi-ĭ frecă buzele cu câteva erburĭ pe carĭ le culesese în câmpie.

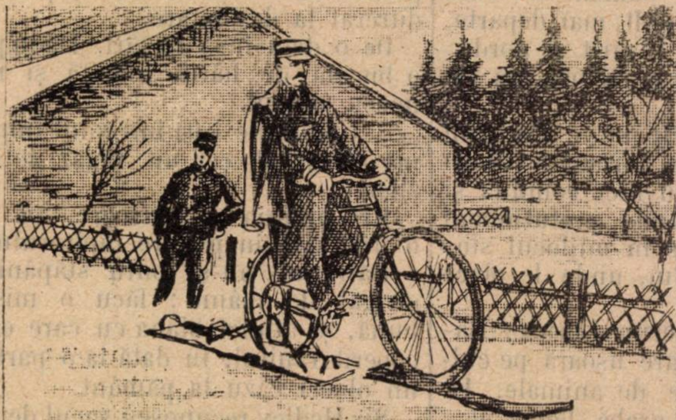
Privitoriĭ acesteĭ scene, adânc emoţionaţĭ, aşteptau, reţinându-şĭ suflarea.

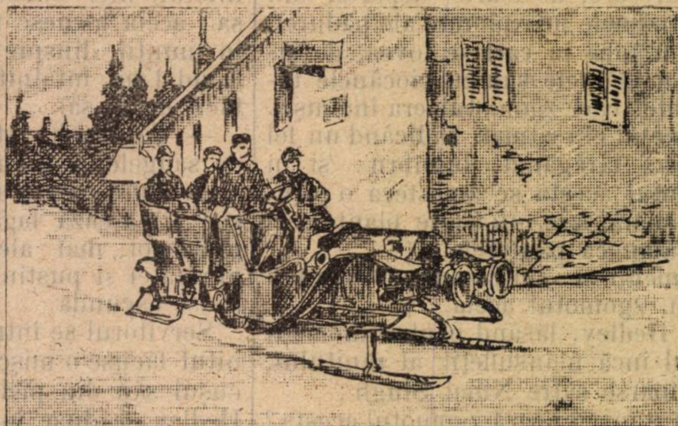
Rănitul întredeschise buzele şi, cu dinţiĭ strânşĭ, murmură:

— Sânge!

— Ce spune?—întrebară maĭ multe vocĭ.

O sanie-automobil și o bicicletă-sanie

Când atâtea mijloace de locomoțiune au fost descoperite și când însuși aerul se poate spune cu drept cuvânt că a fost cucerit în secolul nostru, cercetările inventatorilor se îndreaptă spre perfecționarea mijloacelor descoperite.

Locotenentul de la Berre a luat un automobil obișnuit, de 18 caĭ putere și și printr'un mecanism special adoptat la roți, a izbutit să facă automobilul să meargă cu cea maĭ mare ușurință pe zăpadă.

Căpitanul Sauvin, din compania de cicliști a reg. 4 de vânătorĭ din Saint-Nicolas-du-Port, bazat pe un principiĭ descoperit de el, a făcut ca roțile biciclete!, mișcându-se, să facă să alunecpe zăpadă întreaga mașină, care are dedesubt două tălpice de oțel.

— Tăcere!—ordonă bătrânul.

— Cușca e deschisă! — continuă rănitul; sânge... Broasca a fost stricată. Cum să mă apăr? Monstrul urlă! Ah, ce ghiare!

Omul se ridicase. Figura sa prezinta o priveliște spăimântătoare. O sudoare abundentă îĭ inunda fața; dințiĭ îĭ clănțăneau. Ochiĭ i se duseseră în fundul capuluĭ, ca și cum ar fi fost gata să-șĭ dea sufletul.

Sir Hedley se aplecase și privirea sa ascuțită, pătrunzătoare, cerceta privirea rănituluĭ, ca și cum ar fi voit să-l pătrundă până în cele maĭ ascunse cute ale sufletuluĭ.

Și sub influența acesteĭ privirĭ care il domina, omul continuă să delireze:

— Cușca a fost zdrobită! De ce îmĭ arde sângele, Ksoro? Vezĭ tu colo monstrul cum a cuprins-o?.. Vrea să fugă cu dînsa.

— Fica mea! — urlă bătrânul; spune-mĭ. mizerabile, ce-aĭ făcut cu dînsa?

— Copila ta! — răspunse rănitul furios; voeștĭ să mi-o răpeștĭ din noŭ? Dar eŭ sunt maĭ puternic decât tine! Ajutor, ajutor! Dințiĭ de oțel îmĭ intră în carne. Dă-mĭ sacul de aur. Ajutor!..

Omul se ridicase și incercă să facă o mișcare; dar rănile sale era grave, pentru ca să-ĭ poată îngădui așa ceva. Căzu îndărăt, leșinat.

— Vorbește! îĭ strigă sir Hedley; vorbește demone!... Spune-mĭ unde este copila mea!

— Nu maĭ spera, d-le, îĭ răspunse o voce gravă de la spate. Nu maĭ spera, căcĭ d-ra Eliza Weldons a sfârșit-o de acum cu toate suferințele omeneștĭ.

— Moartă!...

Polițistul care apăruse de un moment împreună cu Ali, nu putu răspunde de cât printr'un semn din cap. Sir Hedley își pierdu cunoștința.

Iar departe, în inima pădureĭ, tobele sunaŭ mereŭ.

(Va urma).

«INCENDIILE CERULUI»

Sub acest titlu aprins, marele astronom-popular al Franțeĭ, Camille Flammarion, publică în ultimul număr al interesanteĭ reviste „Je sais tout", un istoric plin de prognosticurĭ și de părerĭ asertoriĭ, al cometeĭ Halley. Din acest articol atât de interesant, vom rezuma unele părțĭ maĭ de căpetenie.

Intr'o lună de zile spațiul sistemuluĭ nostru solar va fi teatrul unuĭ eveniment intersideral de cea maĭ mare însemnătate: apariția celebreĭ comete Halley pe câmpiile ceruluĭ nostru.

De când lumea e lume, saŭ maĭ exact, de când sunt pe pământ privirĭ carĭ contemplează spectacolele cereștĭ, cometele aŭ frapat în gradul cel maĭ mare atențiunea muritorilor.

In toate țările, la toate epocele, ele aŭ exercitat o adâncă influență asupra spirituluĭ omenesc. Sosirea lor neașteptată pe firmamentul nostru, alura lor misterioasă, dimensiunile imense și fantastice ale coadelor lor, într'un cuvânt înfățișarea lor neobicĭnuită a produs, în toate vremile, asupra imaginațieĭ tuturor oamenilor, efectul uneĭ puterĭ năgraznice, pe natură a conturba armonia universală. De-aici s'aŭ născut miĭ de superstițiunĭ și cele maĭ multe legende romantice.

In acest moment opinia publică, europeană—îndeosebĭ—e agitată de ideia aparițieĭ uneĭ comete, celebră între toate care a primit numele astronomuluĭ englez Halley, pentru că acesta, întâiul, a, descoperit secretul viețeĭ sale cometare, regulată ca aceea a planetelor, de legile matematice și imanente ale gravitațiuneĭ universale, pe carĭ e fondată teoria modernă a cometelor.

Istoria acesteĭ călătoare interplanetare îmbrățișează 25 de secole și cele maĭ multe din aparițiile eĭ sunt legate de importante evenimente pământeștĭ.

Cea maĭ mare parte din aceste aparițiĭ ale eĭ—foarte regulate— aŭ coincidat cu: invaziile barbarilor; fondarea regatelor: francez, german și anglo-saxon; reformelor bisericeștĭ: cristianismul, islamismul; păgânismul; renașterea; progresul și decadența Feodalitățĭ; fondarea monarchiilor și republicelor maĭ de seamă, etc., etc. Și la aproape toate aceste aparițiĭ maĭ importante ale cometeĭ Halley, călătoarea aceasta prin spațiŭ se lăsa către soare, desfășurând în apropierea acestuia enorme flamurĭ luminoase, electrice,—aprinzând văzduhul; apoĭ își continua nesfârșita'ĭ călătorie, cu aceiaș regularitate matematică, traversând cerul nostru și provocând ca acest prilej teroare, superstițiĭ noĭ, surprize saŭ simple admirațiĭ, — înfundându-se în urmă, ca o ironie divină, în imensitatea siderală și ascunzându-se ochilor noștri pentru a atrage privirile altor muritorĭ, de prin alte planete; planând succesiv pe cerurile luĭ Mercur, Venus, Terra, Marte, Jupiter, Saturn, Uranus și Neptun; asistând inconștientă la înceata evoluție a acestor

planete și a sateliților lor; iluminând și incendiind văzduhurile cu imensa'i coadă lucitoare și cu miezul ei ce pare a fi un soare ; dispărând apoi dincolo de marginile cunoscute azi ale sistemului nostru solar, până la 5 miliarde de kilometri și străbătând acest colosal înconjur de 33 de ori în cele 25 de veacuri de când e cunoscută.

Cea mai veche apariție a sa, asupra căreia posedăm câte-va documente istorice, a fost în al douilea an al domniei împăratului Chinei, Ting-Wang, adică prin anul 467 dinaintea erei creștine. In această epocă, civilizația era deja foarte dezvoltată în China și astronomia se bucura de o atenție deosebită, ceea ce explică grija cu care se studiaŭ fenomenele cerești pe atunci.

* * *

Sfântul Petru mergând spre supliciŭ în vechea Romă a văzut astrul neobișnuit deasupra capului săŭ. Patru ani mai târziŭ, în 70, d. cr., a fost distrus templul Ierusalimului. Dominația anticilor zei din Olimp era în declin, tot pe atunci; Neron își înfăptuia extravaganțele nebune și crude.

După această apariție, la 451, reapărând, coincidă cu invazia Hunilor în frunte cu Atila, în occidentul Europei. Și multe alte evenimente mari, petrecute în Europa, coincidând cu apariția vre unei comete, dădeaŭ naștere la o sumedenie de îngrijorări și superstiții.

Astă-zi ne putem foarte ușor închipui ce efect va avea apariția cometei Halley, asupra mentalităței celor cari cred că nu mai e mult până la sfârșitul lumei, etc., și cari n'aŭ nici o noțiune cât de vagă despre astronomie. Se aude chiar că o mare parte din primitivii băștinași ai Chinei aŭ început să se agite, văzând (înaintea noastră) cometa Halley pe cer. De asemenea prin Basarabia s'au semnalat mici turburări din aceeaș cauză.

* * *

Prin 1607, pe timpul lui Henri al IV-lea al Angliei, cometa Halley a atras atențiunea genialului Shakespeare și a fost contemplată cu un viŭ interes de marele Galileŭ și de Kepler.

In 1682 Newton descoperi legile gravitației universale, și chiar în acelaș an apăru o splendidă cometă.

Un astronom englez, Halley, a început s'o observe, reunindu-și observațiile cu ale lui Flamsteed, Hévélins, Picard și Lahire, și calculând orbita ei, constată că drumul pe care-l străbătea în spațiŭ prezintă o asemănare neașteptată cu cel al cometei observate cu 75 ani mai înainte, în 1607, de Kepler. Deduse de aci că cea văzută de Kepler e aceeaș cometă pe care începuse a o studia, ce venea în apropierea pământului, la intervale fixe.

Cercetând cu ardoare, el află că în urmă cu 76 de ani, la 1531, s'a observat o cometă aproape la fel cu cele de la 1607 și 1682.

Unitatea celor trei astre i-a părut evidentă și curând după aceea n'a ezitat să anunțe că această cometă se va înapoia din noŭ la finele anului 1758, saŭ cel mai târziŭ în 1759.

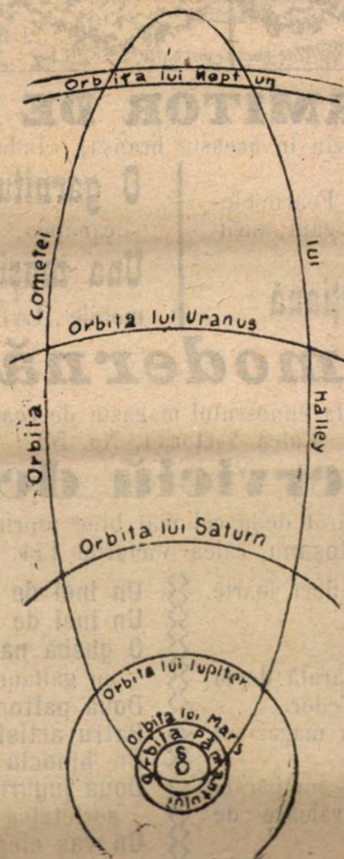
Halley n'a sperat să'și vadă speranțele realizate, căci—născut la Londra în 1656 — el a și murit în 1742. Dar urmașii lui asistară la apoteoza strălucitului săŭ geniŭ.

Matematicianul francez Clairaut a precizat data reapariției aceste comete — după Halley — tot în 1759, și prin aceste două ,,proorociri"— a lui Halley și a sa—toată Europa era în fierbere.

Reveni-va această cometă vagabondă? Răspunde-va ea apelului astronomilor? — se întrebaŭ milioane de inși. Și, ea a apărut. Consecventă ,,rendezvous"-ului dat, ea a apărut în 12 Martie 1759.

Prin acest întâi triumf al astronomiei matematice, cometele intrară în categoria celorlalte astre, și teoria lor se stabili o bază științifică.

Ea a revenit apoi în 1835, ascultând cu scrupulozitate de calculul astronomic care i-a anunțat după aceea noua'i revenire în acest an.

Orbita ei se poate vedea aci. Atrasă de soare, ea îl ocolește în acest moment și în ziua de 5 Mai va fi între planeta noastră și soare ; — după toate probabilitățile, vom trece atunci cu totul, prin coada ei vaporoasă.

Această trecere se va produce în noaptea de 5 saŭ 6 Mai, către 1 dim.

La ce ne putem aștepta de la întâlnirea cu această pribeagă ?

O întrebare căreia e imprudent să i se dea un răspuns hotărât. Ceea-ce e cert e că globul terestru va trece prin coada ei vaporoasă, lungă de 23 milioane klm. In cel mai răŭ caz, vom avea o ploae de aeroliți, mai mult saŭ mai puțin voluminoși.

* * *

Prea interesantul articol al d-lui Camille Flammarion din care am spicuit acestea, se termină prin următoarea frază filozofică :

,,Evenimentele umane trec ca secundele pe cadranul Istoriei eterne".

Flint.

PROECT DE LEGE

Un proect de lege noŭ
Gata sunt ca să'l depun
De și însă nu știŭ bine :
Dacă'i răŭ, ori dacă'i bun.

Dacă'i bun să se voteze, —
Mari foloase tot nu trag, —
Dacă'i răŭ, mă doare'n suflet,
Dar sunt gata să'l retrag.

Iată cum sună proectul :
«De la Mare la Carpați,
«Doamnelor din România
«Pudra Flora cumpărați !»

Carol Scrob.

La 21 Maiu are loc tragerea marilor premiĭ pe carĭ ziarul

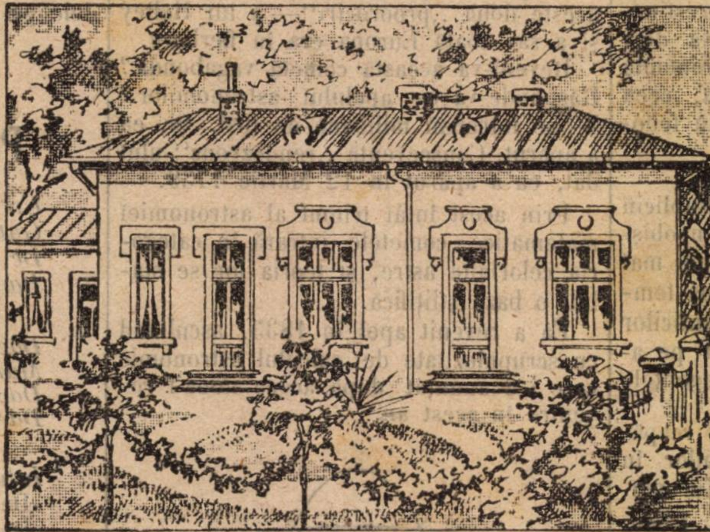
„UNIVERSUL“

Le oferă gratuit abonaţilor săĭ. Aceste premiĭ, în valoare de peste 60,000 leĭ sunt:

O CASA în BUCUREŞTI, strada 10 Maiŭ, No. 36

Fostă proprietate a d-luĭ T. Teodorescu, liberă de orĭ-ce sarcină, construcţie nouă, 5 încăperĭ.

TRAGEREA LA 21 Maiŭ

Premii In valoare de peste **60,000 LEI**

UN DORMITOR DE BRONZ

Cumpărat de la cel maĭ bine asortat magazin în această branşă, «Industria metalică Marcu», Bd. Elisabeta, 8

Un Salonaş stil Ludovic al XV-lea Foarte elegant, aurit formând o podoabă în casă.

O mare şi elegantă oglindă veneţiană

O garnitură de mobilă p. grădină Compusă din: o canapea, două fotoliurĭ, o masă şi patru scaune.

Una maşină de cusut Toate acestea cumpărate de la primul magazin de mobile „La Centrala“ **Marco Dattelkremer**, str. Carol 62

O pendulă modernă de biuroŭ

care se întoarce la 400 zile, cumpărată dela cunoscutul magazin de ceasornicărie şi bijuterie **Smith et Stratulat**, Calea Victorieĭ, No. 53

Un bogat serviciŭ de bucătărie

„Kosmos“ în valoare de 500 leĭ, cumpărat de la cel maĭ bine asortat magazin de fierărie şi articole pentru menaj **A. Aritonovicĭ et I. Paioşanu**, calea Victorieĭ 144. Sucursala strada Colţeĭ No. 4.

Un bogat piedestal de marmoră pentru florĭ, foarte elegant şi de mare preţ.
Un gramofon perfecţionat
Una vioară sistem Stradivarius, cumpărată de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder.
Un flaut ornat cu fildeş, cumpărat dela magazinul „Harpa“, strada Colţeĭ No. 5.
Două stofe de mătase pentru roche, cumpărate din Paris, anume pentru premiĭ în valoare de una mie leĭ.
Un ceasornic de aur pentru bărbat
Un ceasornic de aur pentru damă cu o mare piatră de briliant.

Un inel de aur pentru bărbat
Un inel de aur pentru damă
O gheba naţională de postav alb, cusută artistic cu găitane negre, pentru d-şoare.
Două paltonaşe pentru fetiţe
Patru artistice tablourĭ aquarele
Un binoclu
Două jugurĭ de frunte pentru boĭ, cumpărate dela societatea pentru protecţia animalelor.
Un vas elegant de salon
Treĭ tablourĭ artistice
20 abonamente pentru un an la «Veselia»
10 » p. un an la «Ziarul Călătoriilor».

Cu toate că acordă aceste marĭ premiĭ, «Universul» menţine aceleaşi preţurĭ de abonament, adică: Leĭ 18 p. un an; leĭ 9.15 p. 6 lunĭ; leĭ 4.65 p. 3 lunĭ.

Abonaţiĭ primesc gratuit «**Universul literar**», iar ceĭ carĭ se abonează cu începere de azĭ, maĭ primesc şi

Un volum din Memoriile Regeluĭ Carol I

Spre a participa la premiĭ, abonaţiĭ pe un an, primesc 30 de bonurĭ; pe 6 lunĭ 14 bonurĭ, iar pe 3 lunĭ 5 bonurĭ.

Anul XII. — No. 677. **10 BANI IN TOATA ȚARA** Mercurĭ, 28 Aprilie 1910

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Leĭ 5.—Pe un an în toată țara
» 2.60 » ½ » » » »

Redacția și Administrația
No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână
— MARȚEA —

Sărbătoarea cireșilor în Japonia.—Vederea uneĭ aleĭ în parcul Ueno, la Tokio.
(Vezĭ pag. 4296).

SĂRBĂTOAREA CIREȘILOR

Din primele zile ale lui Aprilie, la adierile primăverei japoneze, cireșii cu petale roze își arată mugurii lor. In curând apoi mii de arbori din grădini și promenade se vor acoperi ca de un strat de zăpadă mirositoare—florile. Ziarele anunță ziua așteptată a sărbătoarei cireșilor, care, natural, variază adesea cu o săptămână saŭ două după capriciile sezonului.

S'a zis cu dreptate că crisantema este floarea națională a Japoniei; lucrul e cu atât mai adevărat pentru cireș. O poezie de demult zice: «Vreĭ să știĭ ce caracteriză țara luĭ Yamato (Japonia)? E parfumul cireșului la razele soarelui de dimineață». Un proverb popular îi consacră aceeași stimă și arată cazul pe care il fac japonezii de această floare: «Printre flori, cireșul are rândul întâi, precum e întâiul samuraiul (militarul) printre oameni».

Așa fiind, e ușor de înțeles entusiasmul și înghesuiala de lume, de cum începe să înflorească cireșii, pe cheiurile Sumidei, la Mukojima, saŭ în somptuoasele alee ale parcului Ueno, la Tokio.

Mici negustori și oameni nevoiași, artiști și cerșetori, femei, bătrâni, copii, toată lumea se îndreaptă spre cireși dintre cari unii ziși *Yama-zakura* nu aŭ de cât petale simple; alții, ziși «Yae-zakura», aŭ până la opt petale duble. Și la acești cireși se privește, se cântă, se râde, se bea și se fac versuri; căci toată lumea — ca și în blagoslovita noastră țară — e în Japonia poetă, mai ales la o ceașcă cu «sake».

Nu cunosc—zice un cunoscut scriitor de călătorii de la care luăm aceste amănunte — ceva mai vesel, mai plin de tinerețe și mai plin de viață ca sărbătorile florilor. Dar pe cât sunt de delicioase florile de cireș, sunt tot pe atâta de fragile, tot așa de delicate și în curând ele vor cădea la pământ, împrăștiate.

In Japonia însă se vor găsi mâini pioase cari le vor culege înainte de a cădea, le vor usca spre a servi mai târziŭ la o infuziune al căreĭ parfum, dacă nu gustul, vor aminti frumoasele zile trecute și speranța reînfloririi cireșilor la anul viitor.

C. Arg.

LEGENDA BUSOLEI

Drumul pe mare de la Sorente la Amalfi este plin de un farmec neîntrerupt. Corabia trece pe lângă sate frumoase, așezate pe munți, cum e Cesarano-sur-San-Martino, care amestecă fumul hogeagurilor sale cu vaporii din nori; saŭ Atrani ascuns într'o vale atât de îngustă și întunecoasă, încât ai lua-o drept gura unei peșteri imense.

Satul acesta din urmă nu-i decât un fel de foburg al lui Amalfi, de care nu-i despărțit de cât printr'un promontoriŭ. După ce s'a ocolit acest cap, apare Amalfi, decăzut cu totul din vechia-i strălucire. Orașul acesta, care rivaliza cu Veneția, nu mai e decât o adunătură de case, cea mai mare parte deteriorate, formând un semicerc și dominând țărmul mării și cheiurile pustii.

Nimic n'a mai rămas din zidurile sale; arsenalele nu mai sunt decât o amintire, ca și nenumăratele galere cari brăzdaŭ apele sale. Cine ar spune azi că acesta-i orașul care dădu cel dântâi o legislație maritimă și care perfecționă întrebuințarea busolei, dacă n'a și inventat'o, lucru pe care îl vom vedea mai departe? Steagul săŭ roșu nu mai fâlfâe pe zidurile dărâmate, după cum nici stindardul cavalerilor ospitalieri; ea nu mai bate monetă ca altă dată, cu toate că hangiii săi se pricep destul de bine să pungășească pe călători.

Odinioară turiștii renumiți se duceau să găzduiască la faimoasa mânăstire a Capuținilor, zidită pe stânci; acum lumea se mulțumește cu un osteria (birt), după ce a izbutit să scape din mâinile lacome ale facchinilor (hamali), cari se reped câte patru pentru a duce un geamantan.

Una din cauzele de căpetenie ale decadenței orașului Amalfi, dacă nu și singura, este că marea mâncându-i țărmul înaintează necontenit asupra uscatului, așa că acolo unde se afla altă-dată centrul orașului nu se vede decât o pânză întinsă de apă.

Hanul la care trăsesem e o clădire mare, construită nu tocmai de mult, și văpsită prost de sus până jos după moda italiană. Sala cea mare din catul de jos este frecuentată mai ales de către populațiunea maritimă. Străzile ale căror capete se termină cu scări, pe care riști în fie-care clipă să-ți frângi gâtul, sunt când acoperite de bolți, când sub cerul liber, și întrerupte de piețe mici unde se îmbulzește o gloată zdrențuită. Ici, colo câte o biserică fără însemnătate. Insăși catedrala cea atât de lăudată nu e așa de veche și de sigur că nu merită laudele călăuzelor italiene.

Cea mai mare parte este o restaurare din socolul al XVIII-lea, în stilul fără gust al vremei aceleia. Totuși fațada și porțile sale curioase de bronz sunt vrednic de admirat. Ajungi la ele printr'o scară monumentală și îndată dai dreptate architectului pentru modul cum a știut el să se folosească de împrejurare. Această fațadă amintește stilul arab cu ogivele sale întretăiate, sprijinindu-se pe coloane. Ciubucurile acestor ogive zugrăvite brun-închis se detașează într'un chip original de pe piatra albă a peretelui.

In lăuntrul bisericei al cărei plan formează o cruce grecească, tinda de la mijloc este sprijinită de 18 stâlpi de marmoră antică ca și coloanele marelui altar. Vizitatorul vede cu surprindere două morminte de proveniență greacă; unul reprezintă răpirea Persefonei, iar cel-alt nunta lui Peleŭ și a Thetidei.

Sub edificiŭ se află o criptă împodobită cu o statue a sfântului Andrei, patronul orașului Amalfi. Osemintele acestui sfânt fuseră ridicate la începutul veacului al XIII-lea, din biserica Sf. Apostoli, din Constantinopol, pentru a fi transportate la Amalfi și închise într'o raclă prețioasă, de oare-ce se spune că sicriul care a primit moaștele sfântului este de argint masiv. Dar nu poate fi văzut. Se spune, dar n'am putut să mă încredințez dacă e adevărat, că une-ori curge din racla aceasta un uleĭ parfumat saŭ „manna", care ar avea puterea miraculoasă de a tămădui durerile.

Intre această biserică și turnul Campaniley, datând din secolul al XIII-lea, se află cimitirul, saŭ Campo-Santo, unde eraŭ îngropați cei mai iluștri cetățeni ai orașului Amalfi. Nu se mai vede din el decât o mânăstire, care seamănă întru câtva cu acea din Arles; cât despre morminte, timpul nu le-a cruțat și monumentele de pe ele aŭ fost răsturnate de mâini sacrilege.

Acolo se găsea mormântul lui Flavio Gioja, pe care italienii îl consideră drept inventatorul busolei și a cărui existență însăși pare îndoelnică savanților. Totuși amintirea sa a rămas în popor și o legendă naivă în versuri a păstrat-o, în lipsa archivelor și a cronicelor de pe acea vreme! Descoperirea lui Gioja ar fi datorită întâmplărei, pe la începutul secolului al XIV-lea, și după cum amorul inspiră prima cugetare a omului, tot astfel el dădu lui Flavio ideia de se călăuzi pe mare cu ajutorul magnetului.

Iată legenda așa cum mi-a povestit-o la Sorente un ciceron ceva mai deștept decât congenerii săi:

Flavio Gioja era meșter în arta damaschinării *) și a incrustării metalelor,

*) Adică arta de a împodobi armele, cele tăioase mai ales, cu fire de aur și de argint incrustate în oțel.

introdusă odinioară de către Sarasinĭ. Orfan din copilărie, el locuia în umila-ĭ căsuţă moştenită de la părinţiĭ săĭ, o locuinţă strâmtă, cu un singur cat, învelită cu un acoperiş orizontal şi care primea lumina printr'un ochiŭ de fereastră deschis în timpul zileĭ. O odae mare, care 'ĭ servea de atelier, o odăiţă întunecoasă în care se culca, compuneaŭ toată locuinţa sa.

De cum răsărea soarele se aşeza la lucru, ciocănind firele de aur şi de argint cu care încrusta oţelul săbiilor şi al pumnalelor şi cântând c'o voce limpede barcarolele neapolitane orĭ sorrentine. Vecinii săĭ se opreaŭ adesea ca să asculte pe Flavio şi'l supranumiseră Gioja— veselia — poreclă care iĭ rămase şi sub care e cunoscut.

Totuşĭ într'o zi cântecile încetară şi ecoul uită să maĭ repete refrenurile vesele ale armurieruluĭ. Oameniĭ se mirară.

— Eştĭ bolnav? — îl întrebară prieteniĭ săĭ, văzându-l preocupat şi cu faţa puţin cam palidă.

— Nicĭ odată nu mi-a fost maĭ bine ca acum—se mulţumi să răspundă Flavio, aţâţând focul cuşniţeĭ sale.

De oare-ce vorbea puţin, încetară să se maĭ ocupe de melancolia aceasta subită. Numaĭ o tînără vecină care îl găsea pe placul eĭ, zise oftând:

— E amorezat.

— E foarte cu putinţă — răspunseră cumetrele carĭ treceaŭ pe acolo.

Iată ce se întâmplase:

Intr'o dimineaţă, pe când Flavio Gioja, înveselit de o rază de soare care se juca la geamul săŭ, cânta cu foc cântecile sale obişnuite, se întrerupse de-odată, roşindu-se pînă în sfârcul urechilor. Zărise o fată adorabilă care se oprise la câţi-va paşĭ de fereastră şi care părea că simte o plăcere tainică ascultându-l. Văzându-se descoperită, frumoasa dilettantă se făcu roşie la rîndul eĭ şi amândouĭ schimbară o privire lungă, în care mulţumirea se amesteca cu încurcătura. Instinctiv Flavio salută pe tînăra fată, care, nevrând să se lase maĭ pe jos, iĭ înapoiă salutul şi fugi.

Aplecat pe rezemătoarea ferestreĭ sale, damaschinatorul urmări mult timp din ochĭ cereasca apariţiune, al căreĭ păr de aur flutura pe umer; apoĭ, după ce dispăru, îşĭ reîncepu lucrul, oftând. Dar cântecile încetară. Fără îndoială că amorul care dă glas privighetorilor, îl ia bieţilor oamenĭ.

Trecură câte-va zile, în care Gioja ridica adesea ochiĭ de pe masa sa de lucru pentru a se uita pe stradă, însă tînăra fată nu se maĭ reîntoarse. In mintea sa el îşĭ evoca această apariţiune fugitivă, revedea ochiĭ aceia marĭ şi frumoşĭ, ovalul acela atât de perfect al feţeĭ, pe care Sanzio l'ar fi visat pentru una din madonele sale şi mersul acela graţios pe care l'ar fi asemănat cu al uneĭ zâne, dacă ar fi fost poet.

Intr'o dimineaţă pe când lucra tăcut cu capul aplecat de-asupra lucruluĭ săŭ, o umbră se puse între lumină şi dânsul. El ridica brusc capul: tânăra fată era în faţa sa. Un zâmbet nevinovat însenina faţa eĭ:

— Va să zică nu maĭ cânţĭ? îl întrebă ea.

— Nu, de când te-am văzut.

— Ţi-am turburat decĭ veselia? zise drăgălaşa fată încercând să glumească pentru a'şĭ ascunde încurcătura.

— Să mă ferească D-zeŭ să rostesc o asemenea hulă! strigă cu foc damaschinatorul, dar nicĭ odată nu s'a oprit în faţa sărăcăcioaseĭ mele căsuţă o domnişoară atât de frumoasă, şi pe cât e de adevărat că ne luminează soarele, din clipa aceasta n'am maĭ avut alt gând.

Orĭ cât de stângacĭ ar fi fost turnat, complimentul nu păru să displacă aceleia căreia iĭ era adresat. Totuş ea se hotărî să schimbe conversaţia.

— D-ta eştĭ armurier? îl întrebă ea arătând cu degetul un mâner de sabie cizelat, pe care Flavio încrustase fire de aur.

— Nu, răspunse tânărul, dar săp şi aplic aceste podoabe pe arme. Sunt damaschinatorul Flavio Gioja.

— Frumoasă ocupaţiune făcu copila c'o admiraţie naivă, Doamne! Ce frumoase sunt desemnurile acestea! S'ar spune că's nişte juvaere.

— Dacă vă face plăcere, răspunse Flavio aş putea să vă fac o cruciuliţă încrustată cu aur şi cu argint.

— Oh! zise tânăra fată cu părere de răŭ, nu suntem destul de bogaţĭ pentru a purta nişte lucrurĭ atât de frumoase! Tata e un simplu pescar de tonĭ, Domenico Muro, dacă îl cunoştĭ!

— Aşa mi se pare, răspunse damaschinatorul care minţea cu îndrăzneală. Dar, adăugă el, nu trebue să te sperii de cheltuială; materialul pe care-l întrebuinţez costă puţin, munca e aceia care-ĭ dă valoarea şi aş fi fericit să v'o ofer pe a mea, domnişoară...

Angiola, fica pescaruluĭ, răspunse:

—Iţĭ mulţumesc pentru buna-voinţa dumitale, dar n'am nicĭ un drept d'a o primi.

— Dacă aţĭ vroi, aţĭ putea avea unul, reluă Flavio prinzând curaj.

— Şi care anume?

— Acela de logodnică de pildă.

— Oh! zise Angiola retrăgându-şĭ încetişor mâna pe care i-o apucase damaschinatorul, de abia ne cunoaştem.

— Eĭ bine! urmă Gioja, n'avețĭ de cât să treceţĭ în fie-care zi pe dinaintea caseĭ mele şi cunoştinţa va fi repede făcută.

Angiola îşĭ clătină capu-ĭ drăgălaş:

— Din nenorocire locuim prea departe, la Congue şi când tata-ĭ acasă rămân lângă dânsul, de oare ce nu maĭ avem pe biata mamă, D-zeu s'o erte.

— Crezĭ că mi-ar da voe să vă vizitez?

— Mă îndoesc. Orĭ cum, aceasta nu ţi-ar prea folosi, căcĭ avem să părăsim ţinutul. Toniĭ devin din ce în ce maĭ rarĭ pe lângă ţărm, şi tateĭ nu-ĭ place în casa aceasta în care a murit mama.

Chipul tânăruluĭ se posomorî.

— Şi unde o să locuiţĭ? întrebă el.

— In insulele Galli unde îşĭ va întinde tomaroşiĭ săĭ.

— Ce numiţĭ d-voastră astfel?

— Acestea-s nişte plase în carĭ se prind toniĭ. Acolo voiŭ fi ca într'o ţară pierdută, despărţită de restul lumiĭ, afară de Duminică când voiŭ veni câte odată prin oraş, eŭ şi cu tata.

— Aşa dar nu vă voiŭ maĭ vedea?

— Cunoştĭ vre-un mijloc?

— Insulele acestea sunt ele aşa de depărtate?

— Insula Casteleto, aceea pe care o să ne aşezăm, e la o depărtare de câteva leghe în mare, în faţa luĭ Positano. E o bună bucată de drum, trebue să o eĭ de-alungul coasteĭ, dis-de-dimineaţă pentru a ajunge înainte de a înopta.

— Dar nu se poate merge acolo de-adreptul, fără a maĭ face înconjurul acesta lung?

— Nu, din cauza curenţilor carĭ vin din largul măreĭ şi carĭ rătăcesc corăbiile pe drum.

— Aşa-ĭ, zise Gioja gânditor, ar trebui ceva care să le menţie în linie dreaptă. Cum de nu s'a aflat aceasta.

— E adevărat, reluă Angiola, că drumul ar fi cu mult maĭ scurt.

— Nu-ĭ nimic, domnişoară. Dacă îmĭ permiteţĭ mă voiŭ duce să văd pe tatăl d-voastră. N'am familie; toată averea mea e lucrul şi căsuţa aceasta, dar sunt un om cinstit, pot s'o spun, şi stimat de către aceia carĭ-mĭ daŭ de lucru, şi dacă nu vă supără...

Rostind ultimele cuvinte Flavio îşĭ ridică ochiĭ asupra Angioleĭ, a căreĭ faţă se înroşise. Ascultă, răspunse ea după o clipă de tăcere, tatăl meŭ mi-a repetat adesea că nu voiŭ aparţine de cât unuĭ marinar. Totuşĭ, de voeştĭ să 'ncercĭ să'l facĭ să revie asupra hotărâreĭ sale, bine...

— Ce? întrebă Flavio îngrijat.

— Nu te opresc.

— Eştĭ un înger.

— Numaĭ Angiola *). Adio, voiŭ fi certată. Nu uita: Domenico Muro, pescar în Congue.

— Maĭ degrabă mi-aş uita numele meŭ.

A doua zi, Gioja pornea în spre acest mic sân de mare, dominat de o stâncă perpendiculară şi uriaşă, a căreĭ încovoetură i-a dat numele Congue (Scoică).

Domenico Muro primi destul de răŭ cererea în căsătorie a luĭ Flavio.

— Am hotărît, răspunse el, ca fica mea să se mărite cu un matelot, ca toate femeile din neamul meŭ.

— Eĭ bine, răspunse damaschinatorul, n'am decât să'mĭ schimb meseria.

Domenică clătină din cap:

*) angiola=îngeraş.

— Aceasta e o meserie care trebue învaţată din copilărie şi aĭ face o prostie să te laşĭ de aceea din care trăeştĭ.

— Dar o iubesc pe Angiola, — răspunse Flavio cu naivitate, ca şi cum răspunsul acesta ar fi trebuit să tae scurt orĭ-ce întâmpinare.

Pescarul nu se putu opri să zâmbească:

— Eĭ bine, răspunse el în bătae de joc, găseşte-mĭ numaĭ mijlocul de a traversa marea de-a dreptul de la insule la Amalfi, fără a fi silit să urmez ţărmul, şi fica mea va fi a ta.

— Nu zic ba, ripostă tînărul cu încredere.

Zicând acestea, ceĭ doui oamenĭ se despărţiră.

Timp de aproape o lună vecinii damaschinatoruluĭ fură foarte surprinşĭ de a'l vedea, când treceaŭ pe dinaintea caseĭ sale, întrerupându'şĭ adesea lucrul pentru a privi cu atenţiune un obiect aşezat într'un vas plin cu apă. Acest obiect era o piatră magnetică care 'ĭ servea pentru a aduna pilitura de oţel împrăştiată pe masa sa de lucru, precum şi instrumentele delicate pe carĭ le lăsa să cadă, şi pe care o făcea să plutească aşezând-o pe o bucată de plută. Apoĭ fu zărit foarte ocupat cu facerea unuĭ mic instrument, un ac subţire de oţel, care stătea în echilibru nestabil pe vârful unuĭ con de argint foarte larg la bază.

In timpul acesta Domenico Muro şi fica sa Angiola se pregăteaŭ de plecare pentru insula Castelleto, unde aveau să se stabilească. In ziua plecăriĭ, Flavio se duse să-şĭ ia rămas bun de la eĭ şi apoĭ zise pescaruluĭ:

— Duminecă voĭ veni să-ţĭ cer îndeplinirea făgăduinţeĭ d-tale.

Crezând că glumeşte, Domenico răspunse pe acelaş ton:

— Veĭ fi binevenit; nu-mĭ iaŭ vorba înapoĭ.

Singură Angiola înţelese că iubitul eĭ vorbea serios şi inima îĭ bătu maĭ tare, ca de obiceĭ. Aşa că Dumineca următoare, după ce pregăti pescaruluĭ dejunul săŭ frugal, se grăbi să se coboare la ţărm.

Sub un cer senin de un azur intens, marea, de un albastru întunecat, tremura ca o catifea întinsă, deasă şi încreţită. Tot privind marea, i se păru că un punct alb se deslipea din mijlocul valurilor. Era oare o pânză de corabie saŭ aripa vre-uneĭ păsărĭ de mare? Curând ea se încredinţă că era pânza uneĭ corăbiĭ care înainta drept spre insula Castelleto.

Fascinată de priveliştea aceasta atât de nouă pentru dînsa, nu putea să'şĭ întoarcă ochiĭ de la corabie. In fine ea deosebi barca uşoară, în care se aflaŭ douĭ oamenĭ, dintre care unul vâslea, iar celalt era la cârmă. Acesta era Flavio. Plină de bucurie, ea alergă într'un suflet să cheme pe Domenico:

— Tată, tată, vino iute.

Mirat, pescarul eşi şi rămase încremenit când văzu barca care se îndrepta spre insula sa.

— Eĭ bine, îl întrebă Flavio, sărind pe uscat, m'am ţinut de cuvînt?

Pescarul, palid de emoţiune, ţinea mâna ficeĭ sale:

— Ţine-o, zise el punând-o în aceea a luĭ Gioja; dacă n'aĭ întrebuinţat vre-un farmec, iaţ-o, e a ta.

Câte-va cuvinte ajunseră tînăruluĭ pentru a explica descoperirea şi în săptămâna care urmă el se căsători cu Angiola în biserica din Amalfi.

— Povestea e frumoasă, zise tovarăşul meŭ de drum călăuzeĭ mele; păcat însă că cu o sută şi douăzecĭ de anĭ înainte de epoca în care trăia eroul vostru, Guyot de Provins descrisese în nişte versurĭ bine cunoscute busola, pe care el o numea «Marinette», şi dovadă că instrumentul acesta e francez, este floarea aceea de crin care se află la punctul nordic al razeĭ vânturilor.

— Floarea de crin? — ripostă cicerone — uitaţĭ că ea se chiamă giglio şi şi că giglio şi gioja înseamnă acelaş lucru.

— Explicaţia e cam trasă de păr, reluaĭ eŭ, dar legenda e frumoasă şi o reţin.

Trad. de **Th. Simenschy.**

VIZIUNEA BALENIERILOR

Vedenia fu îngrozitoare.

Un al 2-lea caz de miragiŭ polar: O greŭ încercată balenieră, cu un echipagiŭ restrâns şi cu un tonagiŭ de 800, fu nevoită să ierneze în Nordul băieĭ Baffin, în vecinătatea Groenlandeĭ. Căpitanul eĭ, antrenat, începu să întreprindă vânătorĭ, cu jumătatea echipagiuluĭ, prin împrejurimĭ, în timp ce corabia stătea cuprinsă cu totul de gheţurĭ.

,,Intr'una din zile—povesteşte căpitanul—plecasem, împreună cu treĭ oamenĭ bine înarmaţĭ, să împuşcăm foce. Urşĭ nu văzuserăm încă. La înapoere, unul din oamenĭ, tocmaĭ pe când începeam să urc scara vasuluĭ, începu să ţipe: «Salveze-se cine poate, uite urşiĭ»!

,,Nebun, se aruncă după mine în balenieră. Cum ajunseĭ sus, nu ştiŭ; privind, văzuĭ două bestiĭ enorme; una se ridicase pe labele dinapoĭ şi cum stătea aşa, constataĭ cu o groază mereŭ crescândă că era cât catargul cel mare de înaltă. Noĭ, toţĭ patru, am fost ca hipnotizaţĭ saŭ paralizaţĭ şi stăteam ca împietriţĭ de spaimă. După 7—8 secunde însă ne frecarăm ochiĭ şi nu puteam crede! Nimic! nu se maĭ vedea nicĭ urmă de urs. Ambiĭ giganţĭ dispăruseră ca prin magie, iar noĭ ne aleserăm doar cu o groază indescriptibilă».

PE VIAŢĂ ŞI PE MOARTE!

ISPRAVILE UNOR EROI

— Roman de aventurĭ războinice de L. BOUSSENARD —

— Urmare —

In depărtare, clopotul uneĭ bisericĭ sună melancolic. Apoĭ de odată, Franc aude melodia:

Pan!.. Pan!.. Arbi...

Şacaliĭ sunt pe aci...

Era regimentul de zuavĭ...

— In sfârşit! exclamă caporalul, îĭ voiŭ regăsi. Iĭ voiŭ revedea pe toţĭ... locotenentul, Tringlot, copilul regimentuluĭ, Victor Palestro, împreună cu doica sa, mama Bachu.

Grăbiĭ paşiĭ, şi în curând dădu peste nişte oamenĭ carĭ dormeaŭ cu puşca lângă eĭ.

— Iată-mă acasă la mine! murmură zuavul: în curând voiŭ dormi şi eŭ ca şi aceştia. Trebue să mă silesc să câştig timpul pe care l'am pierdut.

Maĭ făcu câţĭ-va paşĭ înainte, căutându-şĭ compania, când o voce puternică îl opri.

— Cine-ĭ?.. Staĭ!..

— Sunt Franc, caporal în compania 3-a, batalionul al 2-lea.

Se afla acum tocmaĭ în locul unde se odihnea statul-major

Sentinela se apropie, cu baioneta întinsă:

— Caporale, toată lumea te credea mort. Sunt fericit că te revăd.

Compania 3-a e colo, unde vezĭ focul acela.

— Mulţumesc camarade.

Şi porni înainte. De astă dată dădu în curând peste sergentul-trompet şi peste Tringlot.

Işĭ strânseră mâinile cu căldură.

— Aşa dar toate aŭ mers bine pe aicĭ!.. murmură Franc; nicĭ unul n'a dat ortul popiĭ!..

Dar loçotenentul?

— Locotenentul va fi căpitan mâine.

— Tocmaĭ lucrul acesta i-l spuneam şi eŭ sergentuluĭ Pariset.

— Pariset din gardă?

— Da, am luptat astă-zĭ toată ziua împreună cu garda.

— E cu putinţă?

— După ce fusesem maĭ înainte călăreţul de ordonanţă al generaluluĭ Mac-Mahon.

— Eştĭ nebun?

— E un adevărat roman... Ţi-l voiŭ povesti maĭ târziŭ.

«Eĭ Tringlot, dar ştrengarul nostru cel mic, cum o maĭ duce?

«Inainte de a adormi aş vrea să daŭ ochiĭ şi cu Victor Palestro.

— A! bine zicĭ..

— Eĭ?..

— Am avut aşa de mult de lucru azĭ, în cât mi-am uitat cu totul de mama Bachu şi de copilaşul eĭ.

— Cum?.. Nu s'aŭ întâlnit astă-zĭ cu Cantimira?

— Am zărit căruţa mameĭ Bachu erĭ dimineaţă, zise Tringlot. Măgariĭ săĭ, Zidora şi Barda, nu prea voiaŭ să înainteze.

— Miĭ de tunete! Trebue s'o regăsim... Tare mi-ĭ teamă să nu i se fi întâmplat ceva răŭ... Mă duc s'o caut.

— Te întovărăşesc şi eŭ; Tringlot va rămânea aicĭ de pază.

De o dată, se auzi în noapte o chemare desperată.

Era un strigăt ascuţit, care domina toate plângerile răniţilor. S'ar fi zis că e o voce de femee.

Sergentul îşĭ apucă carabina, şi plecă, în urma caporaluluĭ.

Ceĭ doĭ soldaţĭ îşĭ uitaseră acuma de toată osteneala zileĭ, şi alergaŭ cât îĭ ţineaŭ picioarele.

După un timp, auziră o detunătură. Era o lovitură seacă, cu mult maĭ puţin violentă de cât aceea a uneĭ carabine.

Urechea bine exercitată a celor douĭ zuavĭ, nu se putea înşela.

— Un glonte de pistol! murmură sergentul.

Aproape îndată se ridică în noapte un strigăt şi maĭ desperat încă de cât cel dintâĭ. Apoĭ, se auzi o voce lumurită:

— Ajutor!.. ajutor!.

— Curaj, mamă Bachu!.. curaj!..

Venim îndată!.. urlă Franc, cât putu de tare.

Sergentul comandă, ca şi cum ar fi fost urmat de o trupă întreagă:

— Inainte, băeţi, înainte!.. Sosiră ca un trăsnet în mijlocul grupeĭ bandiţilor, carĭ înconjuraseră trăsura mameĭ Bachu.

Douĭ dintre bandiţĭ fură rostogoliţĭ dintr'o dată la pamânt, străpunşĭ de baionete.

— Indărăt, bandiţilor, saŭ vă masacrăm pe toţĭ!

In aceeaş clipă, ceĭ douĭ măgarĭ plecară în galop.

— Aŭ tăiat ştreangurile şi aŭ încălecat pe măgarĭ! murmură Franc.

Şi-şĭ descărcă carabina la întâmplare.

In timpul acesta sergentul maĭ doborâ un bandit. Un al patrulea se repezi asupra luĭ, cercând să-l lovească cu pumnalul. Dar zuavul îl rostogoli şi pe acesta la pământ, cu o lovitură de picior.

— Să nu te maĭ mişţĭ, banditule, că 'ţĭ crăp capul!..

— Mamă Bachu, eştĭ rănită? întrebă Franc, peste măsură de îngrijorat.

Un gemăt îĭ răspunse. Pentru că întunericul era foarte mare, caporalul îşĭ aprinse lanterna.

Nenorocita femee zăcea la pământ, nemişcată; alăturĭ de ea eraŭ două pistoale, cu ţeava încă caldă. In trăsură stătea nemişcat un zuav cu capul învăluit în nişte cârpe însângerate. Zuavul era leşinat saŭ poate chiar mort.

Franc îl recunoscu îndată: Era Bachu, soţul cantinierei.

Pentru a putea lucra în voie, sergentul strânse bine mâinile şi picioarele prizonieruluĭ cu o curea aşa ca să numaĭ aibă a se îngriji şi de el.

După aceia amândoĭ zuaviĭ se ocupară de mama Bachu.

Din fericire, găsiră în trăsurica eĭ o sticlă cu spirt; o frecară bine pe la tâmple, şi în curând sărmana femeie deschise ochiĭ.

Işĭ recunoscu îndată oameniĭ şi le mulţumi călduros.

— Dar copilul unde este? întrebă Franc.

— Este aicĭ cu mine.

— Aşa dar aveaĭ copilul cu d-ta? Şi eŭ care speram că poate îl lăsaseşĭ în campament.

— Se putea să-l las printre străinĭ?.. dar acuma unde este?

— Nu ştim.

— Cum spuĭ?

— Spun că cu toate căutările noastre, n'am dat nicăerĭ peste copil.

In momentul acela îşĭ reveni în simţirĭ şi cantinierul.

— Dar spuneţi-mĭ odată ce s'a petrecut aicĭ! exclama Franc disperat.

— Bărbatul meŭ, răspunse cantiniera, a primit o lovitură teribilă de sabie; la sfârşitul lupteĭ camaraziĭ mi-l aŭ adus.

Pe când îl transportam măgariĭ meĭ s'aŭ pus în grevă şi n'aŭ maĭ voit să înain-

teze. Impovărată de un copil și de un invalid, nu puteam părăsi trăsurica.

In timpul acesta a înoptat, și blestematele animale cu cât eraŭ maĭ furios lovite cu atât înaintaŭ maĭ puțin. Așa s'a făcut că am rămas cu mult în urma batalionuluĭ.

Ruptă de oboseală, m'a luat somnul; în timpul acesta am fost atacată de bandițĭ; m'am apărat cu pistoalele mele, dar eram singură și nu m'am putut împotrivi multă vreme.

— Toate acestea nu mi se par de loc naturale, zise caporalul; eŭ nu văd aicĭ numaĭ un simplu act de banditism.

,,Dar să maĭ căutăm!

Și Franc la rândul săŭ răscoli cu deamănuntul trăsurica cantinierei, convingându-se de astă dată pe deplin că micuțul Victor Palestro nu se afla nicăerĭ.

— Mizerabiliĭ l'aŭ răpit, murmură dânsul.

— Dar în ce scop? întrebă sergentul; oare răpesc niște bandițĭ un copil fără nicĭ un scop?

— Imprejurările în carĭ a fost descoperit copilul acesta, asasinarea acelora pe carĭ îĭ cred părințiĭ săĭ și toate misterele în carĭ am fost amestecat eŭ însumĭ, mă fac să cred că nu numaĭ o simplă împrejurare a făcut ca mama Bachu să fie atacată de bandițiĭ aceștia.

,,Dar din fericire avem cu noĭ un prizonier și de bună voe saŭ cu sila, banditul acesta va trebui să vorbească.

CAP. IV

— Acuma zise sergentul să ne îndreptăm maĭ repede spre regiment, nu e bine să întârziem prea multă vreme prin locurile acestea.

Cantinierul își revenise în fire, dar cu toată energia sa de zuav încercat în lupte, abia se putea ținea pe picioare.

Sergentul îl luă în spate și adăugă:

— Mamă Bachu, d-ta să te sprijineștĭ de brațul luĭ Franc.

«Tu, caporale, aibĭ grijă de prizonier; silește-l să meargă și dacă se va împotrivi, nenorocire luĭ.

— Cu mine nu e nevoe să vă maĭ dațĭ nicĭ o osteneală, răspunse mama Bachu; voiŭ merge singură.

— Atuncĭ, la drum, comandă sergentul. După ce înaintară vre-o cincĭzecĭ de pașĭ, prizonierul se opri.

Franc simți cum i se urcă sîngele în cap:

— Ascultă-mă, amice, vezĭ de nu fă pe nebunul!

Omul se trânti la pământ; caporalul îl sili să se ridice cu o lovitură puternică de picior, dar nu-l putu face să înainteze.

Atuncĭ Franc îl înțepă cu baioneta; banditul gemu de durere și se trânti din noŭ la pământ.

Franc îl înțepă din noŭ cu baioneta de maĭ multe orĭ, dar mizerabilul se zvârcolea în țărână și nu voia cu nicĭ un preț să se ridice.

— Drace! murmură Franc, dacă n'aș voi să obțin de la tine câte-va amănunte în privința copilașuluĭ, te-aș scuti repede de orĭ ce suferință.

— Ia-l în spate! comandă sergentul, și ne va plăti el mâine toate mofturile acestea.

Franc legă din noŭ picioarele prizonieruluĭ și îl luă în spate.

Grupul își continuă drumul spre regiment. Dar prizonierul se agita mereŭ și făcea toate sforțările pentru a-șĭ elibera mâinile.

Caporalul, zdrobit de oboseală, se văzu nevoit să cheme în ajutor. Iși duse două degete la gură și modulă niște șuerăturĭ bizare carĭ imitaŭ de minune strigătul șacaluluĭ.

Aproape îndată îĭ răspunseră niște strigăte și se auzi zgomotul unor pașĭ.

Călăuzițĭ de chemările caporaluluĭ vre-o zece zuavĭ alergaŭ în pas gimnastic.

Se recunoscură repede, pentru că toțĭ eraŭ din compania II.

Franc dădu câte-va ordine scurte:

— Mama Bachu și bărbatul săŭ să fie dușĭ la ambulanță.

,,Cantina a rămas în restriște la o mică distanță; patru oamenĭ să o păzească în timpul nopțeĭ și vedețĭ de nu dațĭ năvală cu prea multă lăcomie la spirtoase,—dacă o maĭ fi rămas ceva pe acolo.

,,Și apoĭ iată un prizonier care îndrăznește să mi se împotrivească. Pe sus cu el și ducețĭ-l în fața locotenentuluĭ Bourgueil.

Cincĭ minute după aceea sergentul și Franc se aflaŭ în fața ofițeruluĭ care se deșteptase.

Locotenentul strânse cu căldură mâna caporaluluĭ:

— Scumpul meŭ Franc, sunt fericit că te revăd.

Caporalul, emoționat de atâta cinste, nu știa cum să maĭ mulțumească.

Ce se petrece acum? întrebă locotenentul.

— Niște aventurĭ, d-le locotenent, niște aventurĭ teribile...

— Vorbește!

— Am de vorbit cel puțin un sfert de oră, pînă să ajung la capturarea banditului care stă la picioarele d-tale.

,,Și mă putețĭ crede că nu mi-aș fi îngăduit să vă turbur odihna, dacă evenimentele pe carĭ voesc să le povestesc n'ar întrece cu mult în importanță slaba mea personalitate.

,,E vorba despre însemnate operațiunĭ militare și chiar despre viața împăratuluĭ nostru și a regeluĭ Italieĭ.

— Știĭ că mă facĭ curios de tot? Nicĭ nu cred să fiŭ eŭ persoana calificată pentru a primi niște confidențe așa de importante.

— D-ta eștĭ șeful meŭ și, după regulament, am datoria să păstrez calea ierarchică în comunicările cu caracter oficial, pe carĭ le-aș avea de făcut.

,,Cât despre acele lucrurĭ carĭ mă privesc pe mine personal, buna-voința d-tale mă va autoriza să le povestesc în acelaș timp. De altfel aceste întâmplărĭ sunt așa de strâns legate între ele, încât mi-ar fi cu neputință să le despart.

— Vorbește odată!—zise ofițerul, intrigat de această lungă introducere.

Sergentul voi să se retragă, dar locotenentul îl opri cu un gest:

— Noĭ ceștia carĭ am făcut campania din Crimeea suntem demnĭ să auzim cele maĭ importante secrete de stat.

Caporalul povesti cu voce încetă aventurile sale. Nu spuse nicĭ un cuvânt de prisos, așa încât toată povestirea nu dură decât un sfert de oră.

Ceĭ doĭ oamenĭ ascultaŭ peste măsură de emoționațĭ.

Franc adăugă, ca un fel de perorație:

— Acum, cine va voi să mă creadă?

,,Fără îndoială că nimenĭ, afară de d-ta, d-le locotenent. D-ta mă cunoștĭ bine și știĭ că nu sunt în stare să mint.

Locotenentul răspunse visător:

— E drept că tot ceea ce mi-aĭ spus seamănă maĭ mult a roman de senzație, decât a realitate. Nimenĭ nu va voi să te creadă.

Atuncĭ ce e de făcut?

— Trebue să ne gândim bine.

,,Dacă nu e bine să tacĭ, nicĭ să vorbeștĭ prea mult nu e bine, zice un proverb.

— Da, înțeleg, d-le locotenent. Pentru moment e maĭ bine să tac.

— Vom avea vreme să vorbim maĭ târziŭ despre toate acestea; vom face ceea ce trebue să facem.

,,Dacă atât împăratul, cât și regele, aŭ scăpat ca prin minune de atentatele ale căror victime aŭ fost, aceasta însemnă că ceasul lor n'a sunat încă.

— De altminterea nimic nu ne împiedică să deschidem ochiĭ cât vom putea maĭ bine.

— Drace!

— Acuma este vorba despre copilul regimentuluĭ.

,,Știțĭ cum l'am scăpat, știțĭ că regele Italieĭ a fost nașul săŭ. Regimentul l'a adoptat și noĭ îl iubim cu toțiĭ.

«Dacă Victor Palestro nu va fi regăsit, regimentul nostru rămâne dezonorat.

— Aĭ perfectă dreptate.

«Va trebui să punem întrebărĭ prizonieruluĭ; dânsul trebue să știe multe lucrurĭ și poate vom reuși să-ĭ scoatem ceva din gură.

In timpul acesta focul se stinsese și Tringlot adormise buștean.

Sergentul îl deșteptă și bietul băiat își ceru iertare.

— Aprinde focul! ordonă sergentul.

— Nu maĭ avem nicĭ un lemn.

— Dar aș vrea să ne vedem în albul ochilor.

— Am eŭ niște lumînărĭ.

Și în timp ce sergentul se mira de

unde putea să aibă Tringlot, luminări, aceeta scotocea în sacul de campanie.

Tringlot începuse să se formeze; încetul cu încetul devenea un adevărat zuav. Intâlnise în calea sa un farpon al statuluĭ-major lăsat în părăsire și recoltase de acolo maĭ multe obiecte printre carĭ luminările și o bucată respectabilă de jambon.

Atât luminările cât și jambonul le serviră de minune.

Locotenentul nu aşteptă să fie mult rugat pentru a lua şi dânsul parte la acest mic ospăţ.

După aceea, locotenentul se apropiă de prizonier, se aşeză lângă dânsul şi îĭ zise cu voce blajina:

— Aĭ fost prins prădând morţiĭ pe câmpul de lupta; aĭ luat parte la răpirea unuĭ copil care ne este scump tuturora.

«Mâine dimineaţă veĭ apare în faţa curţeĭ marţiale care te va condamna la moarte fără nicĭ o putinţă de graţiare;

«Spune-mĭ cine eştĭ, spune-mĭ cine a răpit copilul şi îţĭ făgăduesc că ţi se va cruţa viaţa.

Prizonierul putea să aibă două-zecĭ şi cincĭ de anĭ, avea părul negru şi ochiĭ licăritorĭ. El îşi privi duşmanul cu ură şi nu-ĭ răspunse nimic.

— Poate că nu înţelegĭ limba franceză? întrebă locotenentul.

Şi repetă în italieneşte tot ce spusese maĭ înainte.

Dar şi de astă dată prizonierul rămase tăcut.

Locotenentul îşĭ stăpâni mânia şi zise cu hotărâre:

— Iţĭ daŭ un sfert de oră de gândire.

«Dacă până peste cincĭ-spre-zece momente nu-mĭ veĭ fi dat un răspuns favorabil, te voĭ da pe mâna judecătorilor şi veĭ fi executat fără întârziere.

Ca şi cum cuvintele acestea ar fi fost adresate alteĭ persoane, necunoscutul păstră mereŭ tăcerea.

Nu făcu nicĭ o mişcare; faţa sa păstră aceeaş nepăsare de bronz.

Trecură două momente; deodată Franc se lovi cu mâna peste frunte şi exclamă:

— Am o idee!

«Tringlot, dă-mĭ repede o lumânare.

— La ordin d le caporal.

Franc scoase din sacul săŭ faimoasele documente pe carĭ ştiŭ cum le capturase.

In timpul ce sergentul şi locotenentul îl priveaŭ miraţĭ Franc devora cu ochiĭ foile misterioase răpite de la omul care încercase să asasineze pe Napoleon III.

Citirea aceasta dură zece minute. După aceea caporalul strânse documentele şi întorcându-se spre superiorul săŭ întrebă:

— Imĭ daĭ voe d-le locotenent să pun şi eu câte-va întrebărĭ prizonieruluĭ?

— Vorbeşte.

Franc se apropiă de strein şi îĭ vorbi cu voce încetă:

— Ştiŭ că mă auzĭ şi mă înţelegĭ foarte bine, deşi te facĭ că nu pricepĭ nimic.

«Maĭ întâĭ de toate ştiŭ bine că tu nu eştĭ primul venit; nu eştĭ nicĭ un muncitor lombard, nicĭ un bandit de rând; eştĭ maĭ mult de cât atât şi maĭ puţin în acelaş timp, pentru că orĭ nu ştiŭ ce vorbesc, orĭ tu eştĭ unul dintre ,,ceĭ şeapte".

Cu toată voinţa sa de fier necunoscutul nu-şĭ putu opri o tresărire.

Caporalul continuă:

— Vorbesc despre ceĭ şeapte carĭ se întrunesc în subteranele de la San Pietro.

Prizonierul suspină din adâncul pieptuluĭ. Oare printr'o întâmplare ciudată Franc ghicise cine era omul acela.

Orĭ poate suspinul prizonieruluĭ era provocat numĭ de oboseală saŭ de durere.

Franc adăugă cu voce şi maĭ încetă încă:

— Bandiţiĭ aceştia complotară acolo contra celor doĭ suveranĭ aliaţĭ.

,,Şi nu şi-aŭ perdut timpul de vreme ce în maĭ puţin de cincĭ zile aŭ săvârşit două atentate.

,,Sunt oamenĭ de acţiune, domniĭ aceştia din Tungenbund!

Prizonierul nicĭ nu clipi. Dar Tringlot care se apropiase de prizonier îl văzu cu fruntea scăldată de sudorĭ.

— De alt-fel, continună Franc, atentatele lor n'aŭ reuşit cu toate că sunt nişte oamenĭ de o dibăcie extraordinară. Victor Emanoil a scăpat de otrava ce i se pregătise, iar glontele falşuluĭ grenadir înarmat cu o carabină tiroliană nu l-a ucis pe Napoleon III.

Prizonierul care până atuncĭ rămăsese nepăsător fu cuprins de un tremur convulsiv.

Totuşi rămase şi acum tăcut.

Franc, pentru a-l intimida, continuă repede:

— Iĭ cunoaştem noĭ bine pe toţĭ membriĭ ,,uniuneĭ virtuţeĭ" şi peste puţin îĭ vom extermina fără milă.

,,Poate că te îndoeştĭ de vorbele mele, veĭ vedea îndată că ştiŭ ce vorbesc. De sigur că viĭ din Pomerania saŭ poate din Milan?... Eştĭ unul dintre aceia carĭ aŭ dreptul să poarte inelul de aur, saŭ poate eştĭ chiar cel de al şeaptelea, acela care are dreptul să poarte inelul de fier ornat cu diamante?

,,De ce nu-mĭ răspunzĭ? Vezĭ bine că cunoaştem toate amănuntele crimelor voastre... vorbind aĭ putea cel puţin să-ţĭ salvezĭ viaţa.

— De-o dată prizonierul răspunse: vorbi în limba franceză dar cu un accent italian foarte pronunţat:

— D-ta eştĭ diavolul!... diavolul în haine roşiĭ!

— In sfârşit, a prins glas murmură locotenentul.

— Aşa dar mărturiseştĭ, continuă Franc.

— Ba nu mărturisesc nimica, continuă streinul cu acelaş accent italian, sunt un tânăr nevinovat... cu totul nevinovat.

— Foarte bine, foarte bine, spune înainte!...

— Sunt un patriot înflăcărat care doresc din adâncul inimeĭ mele libertatea patrieĭ.

— Se vede că de aceea prădezĭ armata liberatoare! Dar ajunge atâta vorbă: Spune-mĭ acuma unde se află copilul?

— Imĭ făgădueştĭ că mi se va lăsa viaţa?

— Da.

— Şi voĭ fi pus în libertate?

Aceasta este o chestiune pe care nu o poate rezolva de cât generalul şef.

— Ah! Drace!...

— Dar dacă aĭ putea să-ĭ furnisezĭ unele documente importante sau să-ĭ daĭ ştirĭ lămurite despre armata duşmană, poate că s'ar învoi să te pue în libertate.

— Dacă e aşa, cer să fiŭ condus îndată în faţa excelenţeĭ sale; îĭ voiŭ spune o mulţime de lucrurĭ importante.

— Maĭ încet... las'o maĭ domol!.. După ce aĭ fost atâta vreme mut ca un peşte, acuma aĭ devenit dintr'o dată maĭ limbut decât un papagal...

Sub înfăţişarea sa de naivitate, caporalul era în realitate un ştrengar plin de fineţă, aşa încât observă îndată schimbarea ce se produsese în atitudinea prizonieruluĭ.

Acelaş lucru observaseră şi locotenentul şi sergentul. Toţĭ treĭ îşĭ spuneaŭ că prea fusese instantanee metamorfoza străinuluĭ pentru a putea fi sinceră.

Işĭ formaseră convingerea că aveaŭ în faţa lor un membru al asociaţieĭ secrete germane.

Acum se întrebaŭ ce aveaŭ de făcut? Trebuia oare să expue cazul şefilor, prevădându-le în acelaş timp şi documentele?

In cele din urmă ajungeau însă tot la concluzia că ar fi fost maĭ bine să păstreze tăcerea în această privinţă. Principalul pentru eĭ era să descopere cât maĭ curând posibil pe Victor Palestro.

Pentru a înlătura orĭ ce înşelăciune, Franc dădu de ştire prizonieruluĭ că orĭ-ce încercare de a'l minţi va fi pedepsită cu moartea.

— Vă voiu spune tot adevărul, asigură streinul.

— De ce a fost răpit copilul?

— Nu ştiŭ.

— Cine sunt părinţiĭ săĭ?

— Nu ştiŭ, îţĭ jur pe sfânta fecioară.

— Şi unde a fost condus copilul?

— La Milan.

— Ah, ah!.. Şi va rămâne acolo?

— Da.

— Şi eu voiu putea să'l văd?

— Da.

— Curând?

— Chiar şi mâine.

— Unde?

— In palatul Amalfi.

— Cum aĭ spus? exclamă Franc uimit.

— In palatul Amalfi, repetă prizonierul.

,,Iţi va fi destul să te prezinţi şi să întrebi de signorina Betina.

CAP. V

Pe la miezul nopţii Franc, zdrobit de oboseală, adormi ca un buştean.

La orele patru fu deşteptat de sunetele trompetei.

— Drace! exclamă dînsul, e ziua mare şi eu dorm ca un prost! Par'că mi-aş fi uitat ce mult am de lucru astăzi.

Zuavii erau cu toţii la lucru. După o luptă aşa de teribilă ca cea din ajun, bieţii oameni trebuiau să muncească fiecare cât trei, pentru a le putea face pe toate.

Dar caporalul Franc nu se gândea nici de cum la toate acestea; dânsul avea numai grija copilului, pe care voia să-l găsească cu ori ce preţ.

Se îndreptă spre locotenent, şi-i zise fără înconjur:

— D-le locotenent, dă-mi te rog o permisie de două-zeci şi patru de ore. Voesc să mă duc la Milan.

— Dar mâine armata noastră îşi va face intrarea triumfală în Milan.

— Eŭ îmi voi face intrarea singur, singurel...

— Numai şeful este în măsură să-ţi dea autorizaţia aceasta.

— D-le locotenent, o cer pentru copilul regimentului. Dacă d-ta vei face această cerere şefului, dânsul nu va putea să te refuze.

— Mă duc să-i vorbesc.

Colonelul, care la început înălţa din umeri cu neîncredere, aflând despre isprăvile caporalului, se învoi.

— Omul acesta trebue să aibă pe dracu în vine! esclamă dânsul.

«Ii daŭ învoiala cerută; să ia însă cu dânsul doi oameni, la alegere, pentru că nu se ştie nici odată ce se poate întâmpla.

Cinci momente după aceia, Franc avea autorizaţia cerută.

— Mulţumesc, domnule locotenent, zise dânsul emoţionat; voi pleca împreună cu Raymond şi Tringlot.

— Cu cine vrei, prietene. La revedere şi noroc bun!...

Tringlot şi Raymond fură încântaţi de ideia pe care o avusese Franc, de a-i alege tocmai pe dânşii. Scăpaŭ ast-fel de corvoada regimentului, pentru a rătăci pe câmpuri, ceia-ce le conveni de minune.

Străbătură aproape alergând câmpul de bătae. Franc, contemplând cadavrele amestecate unele peste altele, francezi la un loc cu austriaci, nu-şi putu opri o înfiorare.

— Ca mâine, voi zace şi eŭ poate cu gura în ţărână.

Tringlot care era de felul săŭ fricos şi naiv, fu emoţionat.

Dar Raymond nu prea avea obiceiul să se lase aşa de lesne emoţionat; el văzuse multe in Crimeia şi de aceia acum îşi cam bătea joc de Tringlot.

— Ei, băete, zise dânsul, doar nu tu ai întins eri la pământ cadavrele acestea.

— Cum? întrebă Franc.

— Zuavul Tringlot, aici, prezent, a întors spatele gloanţelor.

— E cu putinţă oare?... Tringlot, care s'a luptat cu atâta vitejie la Palestro!...

,,Nu cum-va ţi-a fost teamă?

— Da, caporale, mă cuprinsese o teamă.

Raymond izbucni din noŭ în hohote de râs.

— De alt-fel, nu eşti tu singurul căruia i s'a întâmplat lucrul acesta.

,,Şi apoi, trebue să ştii caporale, că fără d-ta, eram cu toţii lipsiţi de curaj. Inchipueşte-ţi cum ar fi regimentul fără colonel.

— Ştii tu că e frumos ceea-ce spui! exclamă Franc.

,,Dar trebue să ne aducem aminte că suntem cu toţii nişte soldaţi desăvârşiţi, şi prin urmare...

— Dar eŭ am fost aruncat în corpul zuavilor fără voia mea! exclamă Tringlot... (Va urma).

BOCITORII MUSULMANI

Bocitorii merg după mort plângând sgomotos

In toate ţările Islamului ceremoniile funebre sunt însoţite de nişte demonstraţiuni de tristeţă artificială şi exagerată; nici o înmormântare nu se face fără concursul aşa numiţilor «bocitori»—de profesie, a căror sectă (căci ei constituesc o sectă tipică) subzistă în Turcia, ca şi în Egipt, Tunis, Algeria, etc.

Ei merg pe străzi, în urma convoiului mortuar, îmbrăcaţi în mantii lungi, negre, psalmodiind următorul verset din Coran: «La Allah! La Allah! Condu'l pe calea binefacerilor tale!...» şi plângând cu eczasperare.

Excentricităţi fastuoase

— Un domn Czestowki, bancher bogat în Varşovia, poartă de obicei un pardesiŭ dublat cu petece din hainele oamenilor celebri: o bucăţică din mantaua militară a lui Napoleon, una dintr'o vestă a lui Lord Byron, o alta din cravata lui Disraeli; cele-l'alte sunt de asemenea mici rămăşiţe din cine ştie ce haine ale cine ştie căror oameni — mai mult saŭ mai puţin celebri.

— Un bogat proprietar din Lisabona poate rivaliza, în originalităţi, cu bancherul din Varşovia. Omul acesta, foarte excentric, a impus numeroşilor săi servitori să poarte cele mai bizare costume de pe pământ. Pasionat amator de flori, el pretinde că servitorimea lui formează cel mai original buchet de flori, şi cu multă dreptate. Fie-care servitoare a sa reprezintă o floare; hainele ei sunt brodate cu roze, garnisite cu violete şi alte flori, de toate mărimile şi nuanţele. Stăpânul lor insuşi poartă o emblemă de mărgărite.

— Acelaş gust pentru costume astfel decorate îl are şi d. Izmeny, eminent membru al eliteĭ budapestene, care obicinueşte să poarte o îmbrăcăminte pe a căreĭ ştofă e reprodus desenul şi culoarea hârtieĭ care îmbracă pereţiĭ imenseĭ luĭ case. Smokingul său reproduce decorurile orientale ale fumoaruluĭ său; şi aproape toată mulţimea de costume din vasta'ĭ garderobă sunt impestriţate cu toate culorile posibile.

— Originalitatea dluĭ M. Abraggio, antreprenor în Neapole, merită o egală menţiune. Acest neapolitan, bine situat, e completamente acoperit cu oglinjoare şi butoniĭ îĭ sunt de micĭ cristale. Când ese la plimbare în plin soare, toată lumea îl evită...

Toate aceste fantaziĭ nu sunt de cât prea puţin, pe lângă fastuoasele excentricităţĭ ale unuĭ bancher rus, care strălucea într'o vreme de sus până jos, de pietre preţioase: — butoniĭ de rubin şi safir, inele cu diamantele cele maĭ scumpe, ac de cravată montat cu perle de un preţ fabulos, nasturiĭ de la ghete de opal, etc., etc. Acest bancher nebun a dat faliment. In câţĭ-va anĭ cheltuise peste 4 milioane de ruble.

«Cum am descoperit Polul Nord»

DE

R. PEARY

Sub acest titlu, descoperitorul Poluluĭ Nord, americanul Peary, publică o interesantă naraţiune a eroiceĭ sale călătoriĭ la Pol, în marea revistă franceză «Je sais tout».

Extragem din al doilea articol câte-va părţĭ maĭ de seamă.

Vânătorile Arctice

Popasul nostru de la 3 August, fu făcut în baia North-Star, «Oomunnui» cum îĭ zic indigeniĭ. La Oomunnui îmbarcarăm încă două saŭ treĭ familiĭ de eschimoşĭ cu toţĭ câiniĭ pe carĭ îĭ aveaŭ.

Aci angajaĭ pe Oo-kue-ah, unul din eschimoşiĭ carĭ m'aŭ însoţit până la Pol.

De aci, în seara aceleiaş zile, plecând, ajunserăm în baia Wolstenholm. Această bae constitue un loc de petrecere pentru păsările arctice şi pentru foce, şi astfel o vânătoare aci, e maĭ mult decât impresionantă şi foarte periculoasă. Pe aicĭ se 'ntâlnesc şi aşa numiţi «tigriĭ gheţurilor» şi «leiĭ norduluĭ».

In toată expediţia mea, am vânat multe din aceste animale pentru a asigura carnea necesară hraneĭ câinilor meĭ care trebuia să fie de obiceĭ şi în cea maĭ mare cantitate posibilă, pentru minimum de timp. In această ultimă expediţie am adunat o sumă de observaţiĭ noĭ şi prea interesante asupra acestor animale.

Vânătorile întreprinse, aproape în tot decursul călătorieĭ (de sigur pe unde aveam ce vâna) o singură excepţie, în cele maĭ bune condiţiunĭ şi cu rezultate satisfăcătoare.

Excepţia a fost când a trebuit să lupt însu'mĭ cu un enorm urs alb, care mă atacase la trecerea printre nişte stâncĭ de ghiaţă.

In mijlocul măreĭ sloiurilor

Câte-va săptămânĭ înaintea ajungereĭ la ţinta călătorieĭ mele, intram în marea sloiurilor. Cu foarte multă

anevoință ne strecurarăm cu vasul printre maĭ multe tabere de ghiață — segmente orĭ compactă și după câte-va ore furăm cu totul blocațĭ de sloiurĭ și pușĭ ast-fel în imposibilitate de a maĭ continua călătoria în condițiile de până atuncĭ. In acelaș moment Mac-Millan, Borup și doctorul Goodsell, cu doĭ eschimoșĭ se pregătiră să se aventureze într'o călătorie de vânătoare pe uscat, în raza vasuluĭ nostru.

Dar eŭ, având în vedere că puțin maĭ spre Nord zărisem—cu ajutorul binocluluĭ — niște rupturĭ în suprafața albă și chiar maĭ multe văĭ de apă neacoperită, mi se păru cam hazardată excursiúnea pentru niște oamenĭ fără experiență, și astfel fiind, vânătoarea fu amânată.

Orizontul era feeric; alb aproape în întregime și fără marginĭ, — îmĭ făcea o impresie grandioasă și indescriptibilă. Eram pe la jumătatea zileĭ de șease lunĭ. Arar, câte o pasăre arctică, saŭ câte-o focă, treceaŭ prin jurul corăbieĭ și dacă nu le împușcam—stăteaŭ mult în preajmă și priveaŭ curioase.

Spre «seara» zileĭ următoare se ivi o turburare în atmosferă: un vânt puternic, fără direcție precisă, năvăli peste «Roosevelt» și în câte-va minute săpă 2 canale—înaintea și în coasta din dreapta corăbieĭ, destul de larg cel dinainte spre a putea să se miște vasul și a înainta astfel încă două mile. Ajunșĭ în acest punct, la câte-va mile de capul Gheridan, noĭ băturăm recordul fiind la 82°30'—atins până atuncĭ de toate vasele cu vaporĭ. Un singur vas, «Fram» cu Nansen, a fost puțin maĭ la Nord de acest punct, și numaĭ prin capriciul jocurilor curentuluĭ.

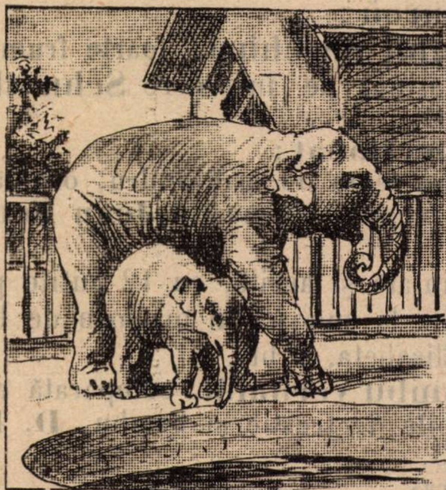
Eŭ mi-am urmat cu scrupulozitate programul. Toate nesiguranțele navigațieĭ însă trebuiaŭ să determine consumarea uneĭ însemnate calitățĭ de alimente. Dar eŭ simțeam răsplata în mânile mele. Căcĭ aveam câinĭ, aveam oamenĭ, aveam experiență și multă putere de voință, în sfârșit maĭ aveam și un destin norocos, aveam acelaș destin care dusese vasul luĭ Cristofor Columb spre America; și cu toate acestea—de carĭ eram sigur, eŭ nu'mĭ puteam face iluziĭ, că simțeam întreg prețul acestor lupte și privațiunĭ — o repet—în mâinile mele.

* * *

Asupra celorlalte amănunte nenumărate,—obiceiurile și costumele japoneze, etc., etc., — Peary scrie paginĭ minunate, pline de finețĕ de observație și de spirit, și va urma încă, poate în câte-va numere de-arândul. Vom spicui din cele ce vor urma, ceea-ce poate fi plăcut și instructiv. Deocamdată făgăduim cititorilor, pentru numărul viitor, câte-va ilustrațiĭ pe carĭ le vom reproduce după cele ce însoțesc narațiunea luĭ Peary din carĭ am tradus aceste câte-va pasagiĭ.

Fl.

Prima baie a unuĭ puĭ de elefant

Primblarea pe marginea bazinuluĭ

Căderea în apă

Salvarea

In Decembrie trecut o naștere senzațională a fost în grădina zoologică din Copenhaga: *Ellen* un elefant femelă, pensionară a acestuĭ stabiliment, a născut un puĭ care cântărea bagatela greutate de 75 kgr. Cazul este extrem de rar la aceste pachiderme în stare de captivitate, așa că trebui să neliniștească pe toțĭ, viitorul acestuĭ noŭ născut. Dar puiul de elefant se arătă de la început plin de vioiciune și cu multă poftă de mâncare.

Acum în urmă, pe când se plimba sub ochiĭ vigilențĭ aĭ mameĭ sale, întâmpină una din acele întâmplărĭ la carĭ sunt expușĭ, din neexperiență și imprudență, copiiĭ. Umblând pe lângă marginea unuĭ bazin, îĭ alunecă unul din picioare și căzu în apă. Nimic maĭ comic, ca surprinderea, spaima puiuluĭ de elefant, care se bălăcea în piscina unde lua prin forță, pe neașteptate, prima sa baie; nimic maĭ mișcător ca durerea Elleneĭ, care a pus în admirație pe spectatorĭ prin graba și îndemânarea cu care a lucrat la salvarea scumpuluĭ eĭ «moștenitor».

Arborii carĭ atrag trăznetul

E o credință foarte răspândită că uniĭ arborĭ atrag trăznetul, iar alțiĭ, ca fagul de pildă, sunt foarte puțin expușĭ. D. Vardenlinden a împărțit teritoriul Belgieĭ în cincĭ zone nord-sud și a stabilit releveul prin felul arborilor trăznițĭ în fie-care regiune.

In patru zone, plopul de Virginia, numit adesea plopul de Elveția sau plopul de Canada, a fost arborele cel maĭ des atins. Stejarul ține locul întâĭ într'o zonă, al douilea în treĭ zone, al treilea într'una din zone. Reșinoasele ocupă al treilea rang în patru zone și ultimul într'o zonă.

D. Vanderlinden conchide că arboriĭ ceĭ maĭ lovițĭ de trăznet sunt arboriĭ ceĭ maĭ înalțĭ, maĭ cu seamă când sunt izolațĭ.

In Ghiarele Monstrului

— Mare Roman de Aventurĭ —

— Urmare —

CAP. XV

Supliciată

Dacă vre-unul din ceĭ carĭ se aflaŭ grupațĭ în jurul rănituluĭ, în momentul când sir Hedley a căzut leșinat de durere, s'ar fi aflat cu zece ore maĭ înainte în locul de unde pornea acuma misteriosul sunet de tobe, ar fi văzut îndată câtă dreptate avea Daoud să facă legătură între aceste sunete și soarta teribilă rezervată Eliseĭ Weldons.

Abdul-Daoud nu fusese martorul întregeĭ scene: dar atâta cât văzuse furișându-se pe după ramurĭ iĭ fusese destul.

De alt-fel, iată ce se petrecea în acea regiune a păduriĭ.

La picioarele munteluĭ, într'o înfundătură înconjurată de toate părțile de stâncĭ aproape inaccesibile, o mulțime de oamenĭ, — bărbațĭ și femeĭ—stătea în așteptare. Eraŭ aceiaș bizarĭ sălbatecĭ micĭ de statură și pe jumătate goĭ, înarmațĭ cu securĭ și cu lăncĭ, pe carĭ i-am maĭ întâlnit în pădure.

Și cu toțiĭ sunt neliniștițĭ, vorbesc cu însuflețire și-șĭ agită armele

Se învârtesc în toate părțile, dar cu toate acestea nu se îndepărtează prea mult; s'ar părea că se învârtesc în jurul unuĭ punct fix.

Punctul în jurul căruia se învârtesc, e un stâlp de lemn, care are la capătul săŭ de sus o sculptură barbară, un fel de monstru adormit. Maĭ încolo, treĭ pietre marĭ sunt așezate în formă de triunghiŭ. Sălbateciĭ nu se apropiaŭ de aceste pietre de cât cu mare sfială și cu mult respect. In fața lor era aprins un foc.

In fie-care moment aproape, indigeniĭ îșĭ întorceaŭ figurile în spre munte, ca și cum ar fi așteptat vre-un semnal dintr'acolo.

Limba pe care o vorbesc aceștĭ oamenĭ este sonoră și guturală, și nu seamănă cu graiul nicĭ-unuĭ popor de prin împrejurimĭ.

Dacă am fi printre eĭ și i-am putea înțelege, iată câte-va din dialogurile pe carĭ le-am auzit :

— Zanina nu vrea să sosească încă.

— Nu. Soarele abia a răsărit. Va veni când soarele va ilumina muntele întreg... în curând.

— Și, atuncĭ, serbarea sângeluĭ va începe. Ah! dacă Tari va voi să ne fie favorabilă!

— Dânsa va asculta rugile noastre. Sângele tinereĭ fete va fecunda pământul și va da florilor de șofran culoarea lor de aur.

— Coloarea de aur este răspândită și în părul tinereĭ fete. Asta e o prevestire bună.

— E o virgină cu fața palidă și cu pielea albă; a fost plătită foarte scump aceluia care a răpit-o.

— Și unde e acum?

— A fost închisă în caverna munteluĭ. E gata pentru sacrificiŭ.

— Dar oare oameniĭ de rasa albă nu ne vor împiedeca de la sacrificiŭ? Dânșiĭ știŭ că noĭ am răpit-o și ne caută acum în toate părțile.

— Nu ne vor găsi! Bătrânul munte ne apără cu umbra sa. Și chiar dacă maĭ târziŭ vor descoperi retragerea noastră, va fi prea târziŭ, pentru că sacrificiul va fi fost îndeplinit.

— De ar voi pământul să bea cu lăcomie sângele copileĭ!... Sălbateca Tari, cu fălcile de fer, să ne audă și să respire cu bucurie parfumul supliciuluĭ!

— Toțĭ zeiĭ ne vor erta, când le vom oferi bucățile sfâșiate ale cărniĭ palpitânde!

— Monstrul sacrificiuluĭ este aicĭ?

— E înlănțuit lângă cavernă. Nu l'aĭ auzit urlând?

— Ascultă!.. Tobele aŭ început să sune și flautele gem. Marele Zani aduce victima; sărbătoarea sângeluĭ va începe.

Mulțimea sălbatecă scoate strigăte de bucurie și agită securile.

O bucurie crudă licărește in ochiĭ aceia arzătorĭ, carĭ sunt întorșĭ cu toțiĭ spre munte.

Apoĭ mulțimea se desface și sălbateciĭ se grupează pe două rândurĭ, lăsând liber spațiul central, unde se înalță stâlpul supliciuluĭ.

Colo, departe, răsună acordurile uneĭ muzicĭ barbare. Tobele ritmează un fel de marș funebru și plângerile flautelor par niște strigăte de durere.

O procesiune înaintează de-a lungul flanculuĭ munteluĭ.

In frunte merg femeĭ voalate cu stofe ușoare și încoronate cu florĭ. Femeile acestea dansează și cântă mergând, și seamănă în calea lor petale de șofran și de narcize.

După aceia vin muzicanțiĭ, carĭ chiar în cadrul acela sălbatic fac impresia uneĭ hoarde dezordonate.

Omul care vine în urma muzicanților este singur. Este de statură maĭ înaltă, și după îmbrăcămintea curioasă pe care o poartă, se cunoaște că ocupă un rang oare-care printre sălbateciĭ aceia.

Urmează șeapte bătrânĭ, îmbrăcațĭ în stofe lungĭ; în mijlocul lor e un copil gol, cu capul încoronat de florĭ și cu florĭ în mână.

Apoĭ vin patru oamenĭ carĭ poartă pe umeriĭ lor o litieră făcută din ramurĭ, și pe această litieră copila de rasă albă cumpărată pentru sacrificiŭ.

E victima expiatoare care avea să fie oferită zeilor înfuriațĭ, virgina al căruia sânge curat avea să reîntinerească pământul.

Copila e palidă ca o moartă, dar cu toate acestea e vie; privirea eĭ cată îngrozită drept înainte.

Corpul eĭ este acoperit cu o stofă albă, iar părul eĭ blond despletit, curge în valurĭ dese până la pământ.

Cortegiul înaintează încet și se oprește în sfârșit în locul acela central de unde se retrăsese mulțimea.

De odată, șeful procesiuniĭ face un semn. Muzica barbară încetează și în mijlocul tăceriĭ ce se face, se aude unde-va în fundurile pădurii, un muget lung de fiară sălbatecă.

Mulțimea, cuprinsă de o groază religioasă, se prosternă.

Șeful procesiuniĭ, acela pe care îl numeaŭ cu toțiĭ «marele Zani» se apropie de stâlpul sacrificiuluĭ și făcu semn purtătorilor litiereĭ să depue victima la pământ.

Fără nicĭ o împotrivire, copila se lasă condusă de sălbatecĭ.

Figura eĭ nu maĭ are nicĭ o expresie, în afară de licărirea de nebunie care-ĭ arde în fundul ochilor. Ea pare că nu suferă; totuși, un moment tresare și se întoarce în direcția de unde pornește mugetul fiareĭ. Dar e numaĭ o clipă de tresărire, căcĭ în urmă devine din noŭ nepăsătoare.

Mulțimea prosternată s'a ridicat acum și privește. E o tăcere tragică.

Marele Zani se întoarse spre procesie, și după ce face un semn misterios cu bastonul prin aer, strigă:

— Zoomba!..

Ceĭ șeapte bătrânĭ, carĭ formaŭ un mic cerc, se îndepărtează, și copilul încoronat cu florĭ face câțĭ-va pașĭ înainte.

E palid și dânsul, palid ca un om ce se pregătește să moară. Dar nu e la dânsul nicĭ suferința torturilor, nicĭ groaza supliciuluĭ. De multă vreme preoțiĭ l'aŭ purificat prin rugăciunĭ și posturĭ și acum e gata pentru sacrificiŭ.

Preotul iĭ ia din mână florile și le înfășoară în jurul stâlpuluĭ de sacrificiŭ.

Atuncĭ copilul îșĭ întinde mâinile eliberate spre cer, și preotul se închină și adresându-se idoluluĭ:

— Ițĭ oferim, zeiță, această tânără victimă curată... E o virgină fără pată și mirosul sângeluĭ eĭ, pe care-l vom răspândi pe pământul matern, ițĭ va fi de sigur plăcut și ne veĭ as-

cultă. Inima sa este neştiutoare, căcî patimele omeneştî n'aŭ făcut-o să tremure până acum.

Am păstrat-o numaî pentru tine, zeiţă, monstru care urlî în noapte, putere a întunericuluî, furioasă, tare, cu fălcile de fier!..

Flautele începură din noŭ să geamă şi muzicanţiî loviră încet în tobe.

Preotul continuă:

— Dă-ne în schimb, zeiţă, anotimpurî bune, un soare de viaţă, şi ploî binefăcătoare. Fă să înflorească şofraniî şi narcizele cu parfum dulce, carî inspiră amorul fetelor tinere; fă ca pământul să ne dea bogăţiile sale cât suntem în viaţă, şi odihna după moarte.

«Cât despre tine, care staî înlănţuită, continuă preotul adresându-se acum prizonierei, ascultă cuvintele mele şi adu-ţî aminte de ele când veî fi plecat de pe acest pământ. Adu-ţî aminte că noî te-am cumpărat, plătindu-te cu aur mult, şi că nu te-am răpit prin violenţă din mijlocul tribuluî tăŭ. Te-am purificat prin rugăciunî, şi te-am stropit cu mirodeniî sfinte... Prin urmare, nicî o crimă nu ne poate fi imputată când vom vărsa sângele tăŭ».

Mulţimea se apropiase acum; cu toţiî strângeau în mâinile înfierbântate de aşteptare, cuţite şi securî.

Era o mulţime cuprinsă de frigurile sângeluî.

Cu un gest tragic, preotul smulse stofa care acoperea corpul feteî.

Copila pare acum şi maî palidă şi maî îngheţată; din instinct plecă capul în jos.

Copilul, Zoomba, întinde preotuluî o cupă de aramă. In cupa aceasta se află un untdelemn curat. Preotul îşî moae degetele şi face diferite semne mistice pe corpul victimeî.

După aceea procesiunea defilează în faţa supliciateî. Trecând, fie-care atinge cu mâinele lungul păr de aur.

După aceea preotul aruncă în foc câte-va ramurî înflorite şi tobele încep să sune maî cu putere.

Un semn mistic, şi mulţimea se repede.

Aerul se înfioară de un strigăt care cuprinde în el toată durerea omenească.

Şi sălbaticiî, entuziasmaţî, se luptă pentru a zmulge fie-care câte o bucată din corpul supliciateî.

Marele preot scotoceşte pieptul şi scoate inima, al căruia sânge îl bea, rugându-se cu umilinţă.

CAP. XVI

In care se află adevărul

Mulţumită îngrijirilor energice ale servitorilor săî, d. Hedley reveni repede la viaţă, şi acum, zdrobit de durere, punea întrebărî peste întrebărî poliţistuluî şi-şî exprima dorinţa de a pleca cât maî repede să-şî vadă pentru ultima oară copila.

Cu multă încetineală şi băgare de seamă, omul îî descoperise o parte a adevăruluî. Il pregătea astfel să poată suporta spectacolul oribil pe care avea să'l contemple în curând.

Şi cum bătrânul voia să plece la drum fără întârziere, Abdul-Daud eşi din rândurile servitorilor şi înaintă spre stăpânul săŭ:

— Stăpâne, zise dânsul, am auzit cuvintele funebre pe carî ţi le-a spus omul acesta şi m'am convins că ceea ce eŭ nu îndrăzneam să-ţî mărturisesc, nu e decât adevărul. Te voiŭ ruga însă să ne eî pe toţî cu tine, căcî veî avea nevoe de braţele noastre în locul unde te ducî şi unde răsună acum sunetele tobelor. Va trebui o luptă teribilă pentru ca să zmulgî din mâinele acelor sălbaticî corpul nenorociteî tale copile.

— Ce spuî? Copila mea profanată de monştriî aceia?

— D-le, zise la rîndul săŭ poliţistul, mi se pare că omul acesta are dreptate. Căcî, muzica barbară pe care am auzit-o vine tocmaî din acea parte a munteluî unde se află copila d-tale. Eŭ o pusesem la adăpostul orî-căreî profanărî, dar poate că...

— Ce? murmură bătrânul, oare eî, tovarăşiî luî Ksoro...

Sir Hedley nu-şî putu sfârşi fraza. Se opri, cu ochiî holbaţî de groază. Dintr'un desiş, un om eşise pe neaşteptate.

— Ksoro! exclamă o voce guturală; iată-mă!

Cu toţiî se repeziră spre micul sălbatic.

Bătrânul se repezi împreună cu eî:

— Ksoro! Mizerabile! Răspunde: ce-aî făcut cu fica mea, cu Eliza mea?

— Eliza? — răspunse într'o englezească stricată micul locuitor al pădurilor. — Eliza va veni!

— Ce spuî? gemu bătrânul. Fica mea?

— Tată! se auzi o voce depărtată, tată, iată-mă!

Sir Hedley căzu în genunchî, ca şi cum i-ar fi aplicat cine-va o lovitură de măciucă la moalele capuluî. Incercă să întinză mâinele, să strige, dar nu maî putu face nicî o mişcare, nu maî putu pronunţa nicî un cuvînt.

Nişte crengî fuseseră date la o parte şi Eliza înaintă acum spre dinsul, palidă, cu hainele zdrenţuite, dar vie! Era vie!..

. . . .

Când i se vestise moartea ficeî sale, sir Hedley îşî pierduse cunoştinţa; dar acum dacă nu muri de bucurie când o văzu apărând în faţa sa, e că destinul hotărîse altfel.

Orî-cum însă, rămase câte-va ore fără cunoştinţă şi ceî carî îl înconjuraŭ se temură serios de viaţa sa. Abia spre seară îşî veni în fire şi, văzând pe Eliza lângă dinsul, îşî recăpătă repede toate forţele şi începu să-î pue întrebărî:

— Aşa dar e adevărat că te-am regăsit? Vorbeşte! Spune-mî că nu visez. Vreaŭ să aud la urechile mele vocea ta dragă!

— Tată, răspunse cu dragoste Eliza, odihneşte-te, pentru că eştî încă foarte slab. Vezî bine că îţî vorbeşte copila ta, aşa încât poţî să fiî linistit. De-acum înainte nimica răŭ nu se va maî întâmpla.

— Ah, ce m'ar putea linişti maî bine decât sunetul glasuluî tăŭ? Te asigur că privindu-te simt cum îmî revin toate puterile tinereţeî. Priveşte-mă! Apropie-te maî bine de mine, pentru ca privirea ta să-mî lumineze faţa. Ah, dar ce palidă eştî şi tu!.. Trebue să fi suferit mult de tot, nu-î aşa, iubita mea copiliţă?

— Tată, să nu maî vorbim de asta; acuma nu maî simt nicî o suferinţă...

— Banditul acela nu te-a rănit de loc?

— De loc.

— Vorbeşte-mî te rog.

Te asigur că pot asculta fără să mă obosesc.

Povesteşte-mî maî întâî ce s'a petrecut în noaptea aceea teribilă.

— Ce vreî să-ţî spun tată? Nicî eŭ singură nu prea ştiŭ ce s'a petrecut cu mine. Indată ce m'am retras în camera mea, m'am simţit coprinsă de un somn de plumb, şi nu m'am deşteptat de cât în caverna aceea teribilă din munţî.

— Aşa dar, aî fost răpită pe când dormeaî... Nicî o luptă n'a avut loc; nu te-aî zbătut, n'aî strigat ajutor?

— N'aş putea să spun nimica într'un mod hotărâtor; nu mi-a rămas nicî o amintire lămurită.

— Dar scrisoarea pe care mi-a trimis-o aî scris-o în cavernă?

— Da, dar atuncî eram încă sub o influenţă maî puternică de cât voinţa mea? şi apoî omul acela mă ameninţa aşa de urât, în cât mi-a fost teamă.

Am scris tot ce-mî dicta dânsul, fără să maî cuget. Dar după ce am rămas singură mi-a revenit conştiinţa realităţiî...

— Spune'mî, te rog, cum se face că te regăsesc?.. Prin ce minune aî scăpat?

— Sărmanul meŭ tată, trebue să ştiî că copila ta a văzut moartea de foarte aproape.

— Dacă-î aşa îmî veî spune maî târziŭ: simt că acuma n'aş avea destulă putere...

— Ascultă, tată, mi se pare că a bătut cine-va in uşă...

— Trebue să fie vre-un servitor, fără îndoială... Să intre.

Dar în clipa următoare, sir Hedley se ridică, cu ochii măriţi de groază. In cadrul uşei stătea nemişcat, palid ca un spectru, învăluit în cârpe însângerate, Harold Graham.

— Dânsul! strigă bătrânul; omul acesta, asasinul!...

— Ce spui, d-ta, tată? exclamă copila, peste măsură de uimită.

,,D. Harold Graham, salvatorul meu, este pentru d-ta un asasin?

— Ce spui, Elizo? Nu mai ştiu ce să cred; devin nebun. Harold Graham este salvatorul tău? Dar cine este criminalul atunci?

— Cum, tată, nu ştii încă?

— Nu ştiu nimic!

— Dar criminalul este majordomul d-tale.

— Cobbs?

— El însuşi.

— Aşa dar, servitorii mei aveau dreptate!... Ah!... simt că îmi ard creerii!

— Cred că ai nevoie să te odihneşti, tată.

— Nu; vorbeşte-mi, explică-mi... De ce spunea poliţistul că te-a văzut moartă? Mă zbat în mijlocul unor viziuni grozave.

Harold, copilul meu, vino mai aproape. Povesteşte-mi cel puţin d-ta tot ce s'a întâmplat.

— Cerul a voit, d-le, răspunse tânărul, cu vocea plină de gravitate, ca intendentul d-tale, — căci dânsul este criminalul — să treacă prin calea mea, ducând-o pe d-ra Eliza legată.

,,Am auzit strigătele d-rei şi i-am alergat în ajutor. Las la o parte peripeţiile luptei; e destul să ştii că l'am învins şi i-am răpit prada. Dar îmi lăsasem armele din mână, şi într'o nouă luptă pe care trebui s'o susţin, era aproape să-mi pierd viaţa, dacă nu mi-ar fi alergat în ajutor Ksoro, micul sălbatec pe care l'ai cules la marginea pădurii.

— Ah, răspunse sir Hedley, aşa dar Ksoro nu era complicele majordomului?

— Dînsul, tată? — exclamă Eliza; ah, dacă ai cunoaşte devotamentul acestui copil!

— Aşa dar ce spuneai d-ta, Harold? Te luptai cu Cobbs, când?..

— Ksoro mi-a sosit în ajutor. Atunci majordomul şi-a părăsit prada în mâinele mele şi a rupt-o de fugă. Nu m'am gândit să'l urmăresc: victima era salvată şi asta era tot ce mă importa pentru moment.

— Fii binecuvântat, tinere. Când mă gândesc că fără d-ta...

— Aşa a voit destinul, răspunse Harold Graham surizând. Trebue să binecuvântăm împrejurarea care m'a făcut să-mi stabilesc locuinţa în acea parte a pădurii.

Bătrânul nu-şi putu opri o tresărire:

— Cuşca d-tale de fier! murmură dânsul. Spune-mi Harold, ce monstru era închis în această cuşcă?

La această întrebare cei doui tineri izbucniră în hohote de râs:

— Ei bine, răspunse tânărul cu veselie, aşa te porţi cu mine?.. Află că monstrul închis în cuşca de fier eram eu însu-mi.

— D-ta, copilul meu?

— Ştii bine că am patima studiilor ştiinţifice. De aceea m'am hotărât să pun în aplicare un plan pe care-l concepusem de multă vreme: m'am stabilit în pădure, pentru a studia de aproape obiceiurile animalelor.

— Ei bine?

— Ei bine, în scopul acesta am construit cuşca pe care ai văzut-o. Mă închideam acolo, după ce împrăştiam de jur împrejur carnea sângerândă a unui animal de curând vânat. Fiarele, atrase de miros, veneau...

«Imi vei spune, de sigur, că ideia nu este nouă... Un american a imaginat acelaş procedeu înaintea mea, pentru a studia graiul maimuţelor...

«Dar rezultatele pe cari le-a obţinut domnul acela au fost de mică importanţă, pe când nu s'ar putea spune tot aşa despre rezultatele pe cari le am obţinut eu. Am făcut nişte studii de cel mai înalt interes. Dar socot că nu e acum momentul potrivit să vorbesc despre ele...

«Fapt e că această cuşcă bine cuvântată, după ce mi-a îngăduit s'o salvez pe d-şoara Eliza, mi-a salvat viaţa mie însu-mi...

— Cum asta? Imi amintesc că te am găsit leşinat... Rănile d-tale?

— Din fericire, nu sunt tocmai grave... Peste câte-va zile voiu fi complet vindecat...

— Povesteşte-mi şi mie ce s'a mai petrecut.

După ce am scăpat-o pe d-ra Weldons din ghiarele călăului ei, prima noastră grijă, a lui Kroso şi a mea, a fost s'o readucem în simţiri, căci îşi pierduse cunoştinţa. Am transportat-o până la cuşcă, şi tocmai mă pregăteam să-i dau oare-cari ajutoare medicale, când am băgat de seamă că uitasem pe locul luptei o mică cutie cu medicamente, cari îmi erau absolut necesare.

«Am alergat repede s'o caut. Pe când mă întorceam şi eram aproape de cuşcă, un muget teribil m'a îngheţat pe loc. In clipa următoare o fiară se repezi asupra mea. Era un tigru formidabil, care m'ar fi zdrobit fără îndoială, dacă nu m'aş fi smuls repede din ghiarele sale pentru a mă închide în cuşcă. Animalul începu să urle învârtindu-se în jurul gratiilor de fer, şi cum eu eram nearmat, ar fi rămas multă vreme pe acolo, dacă nu l'ar fi atras o altă pradă. Calul majordomului d-tale, trecu în galop la o mică distanţă, şi tigrul se luă după el. Pierdusem însă mult sânge, şi mă simţiam foarte slăbit. Ksoro, văzând că întârziam prea mult, veni să mă caute. Mă eliberă zdrobind cu securea broasca cuştii, de oare ce eu eram prea slab pentru a putea veni să deschid..»

Fericitul tată numai obosia acuma, punând întrebări. Ar fi voit să afle totul, până în cele mai mici amănunte.

— Aşa dar Ksoro era şi el cu d-ta? Ce înseamnă atunci toate poveştile pe cari mi le-au spus servitorii, toate explicaţiile pe cari mi le-au dat despre o muzică barbară pe care o auziam în pădure?

— Ştiu ce vreau să spui, răspunse Harold Graham; poliţistul mi-a vorbit odinioară despre acelaş lucru şi auzisem şi eu nişte armonii bizare în pădure. Am pus câte-va întrebări lui Ksoro. Din nenorocire am aflat adevărul prea târziu şi n'am mai putut alerga în ajutorul victimei.

— Dar cine era această victimă?

— O fată din rasa mamozi, domnule. Ştii că această rasă este una dintre cele mai frumoase ale marei familii hinduse, şi că oferă particularitatea de a avea pielea albă şi părul blond. Tocmai această împrejurare l'a făcut pe poliţist să se înşele asupra identităţei victimei. Ştiu doar că dânsul n'o văzuse nici o dată pe d-ra Eliza, şi prin urmare nu-i venea de loc greu să se înşele.

— Dar de ce a fost supusă nenorocita aceia unui supliciu aşa de grozav?

— N'ai cunoştinţă oare despre crudele ceremonii ale ritului hooja, pe cari le mai celebrează încă şi azi sălbatecii munteni kunzi?

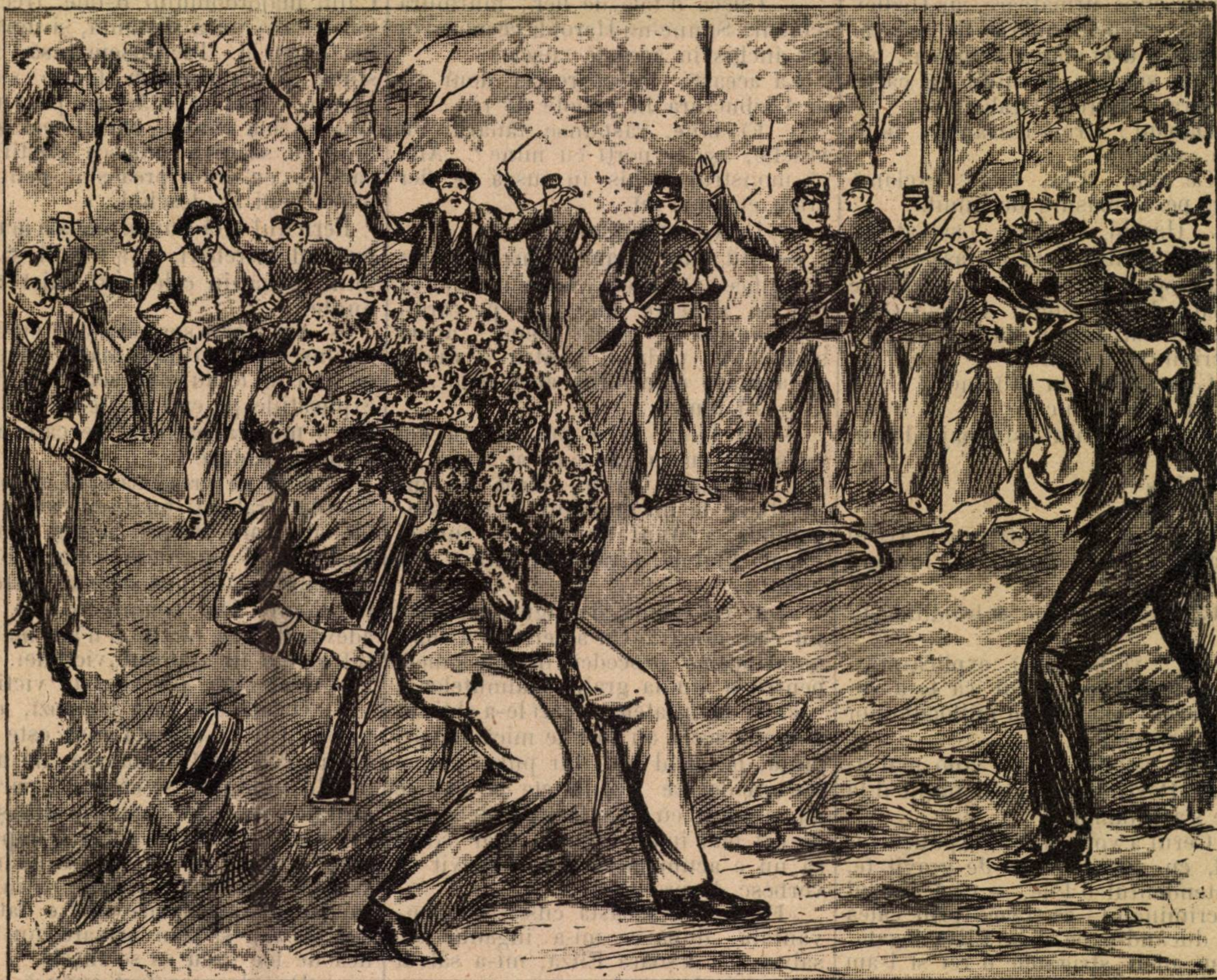
— Era oare un sacrificiu al lui Meriah? Dar mi se pare că acest rit religios nu mai există de când autoritatea engleză...

— E numai o iluzie!.. Cu toate silinţele pe cari mi le-am dat pentru a pune frâu acestor moravuri sanguinare, vechea credinţă ereditară e prea adânc înrădăcinată în sufletele sălbatecilor, şi nu se pot opri de a nu o pune din când în când în practică. Fără îndoială, civilizaţia a făcut destule progrese în ultimii patru-zeci de ani, şi nu mai sunt ca altă dată câte două trei sute de victime în fie-care an. Dar când zeii sunt prea supăraţi, e nevoe numai de cât de o victimă omenească.

— Ah! când mă gândesc că asemenea lucruri se mai petrec încă în timpurile noastre! murmură tânăra fată cu groază.

— Vai! murmură bătrânul. Aşa

SCAPAREA UNUI LEOPARD

Soldaţiĭ aŭ ochit bestia, dar n'aŭ tras, căcĭ omoraŭ totdeodată şi pe caporal.

Acum câţĭ-va anĭ a evadat dintr'o cuşcă, prin nebăgarea de seamă a paznicului, unul dintre ceĭ maĭ feroci leoparzĭ indienĭ, pensionar al grădineĭ zoologice din Lisabona.

Grădina aceasta însă fiind una din cele maĭ întinse, — bestia a putut fi imediat închisă într'un cerc format din soldaţiĭ gardeĭ muncipale şi paznicii grădineĭ, toţĭ înarmaţĭ bine — după cum se poate vedea. Nenorocirea, care putea fi uşor evitată prin împuşcarea grabnică a leopardului înfuriat, n'a putut fi înlăturată, de oare-ce bestia s'a repezit la un caporal din apropierea eĭ care sta în direcţia maĭ prielnică uneĭ fugĭ, şi — cu toate că baioneta caporaluluĭ i-a străpuns pieptul, ieşindu'ĭ vârful prin spate, (fapt ce i a mărit ferocitatea), ea a avut putinţa de a-şi înfige ghiara stângă în partea dreaptă a feţeĭ caporaluluĭ şi să rupă cu dinţiĭ-ĭ puternicĭ nasul şi buza de sus ale acestuĭ nefericit. În acelaş timp însă intervenind doĭ soldaţĭ cu baionetele, şi un paznic cu o furcă de oţel, leopardul fu doborât de pe caporal şi ucis în câte-va clipe.

---

dar azĭ dimineaţă îşĭ continuaŭ o serbare de acest soĭ?

— Fără îndoială. Cadavrul victimeĭ va fecunda pământul şi liniştea zeilor va fi potolită!

— Ah! în ce atmosferă de groază am trăit!.. Acum a început să se lumineze. Dar tot a maĭ rămas încă un punct întunecat. Ce rol a jucat cu toate acestea monstrul?

— Monstrul?

— Da, bestia spăimântătoare care a rătăcit prin grădină; bestia despre care îmĭ vorbeşte şi Eliza în scrisoarea sa...

— Dar ceea ce am scris în scrisoare, întrerupse Eliza, nu înseamnă nimic. Omul acela mi-a dictat şi eŭ am ascultat fără să ştiŭ ce fac.

— Dar, copila mea, eu nu mă pot înşela... Am văzut aicĭ, sub ferestrele caseĭ mele, urmele bine imprimate ale unuĭ animal gigantic.

— Şi urmele acestea le-aĭ regăsit şi în faţa curţeĭ mele, nu-ĭ aşa? întrebă Graham surizând.

— Da, răspunse bătrânul, şi mărturisesc că un moment am avut o bănuială grozavă.

— Bine, bine... Nu-ţĭ port de loc ciudă pentru asta. Numaĭ că, nu mă pot explica cum se face că un vânător bătrân ca d-ta să se lase înşelat de un subterfugiu aşa de grosolan?

— Cugetam foarte puţin în timpul acelor ore de groază... Dar, la drept vorbind, nicĭ acum nu prea ştiu bine ce voeştĭ să spuĭ.

— Veĭ vedea îndată. Dă-mĭ voe să chem pe unul dintre servitoriĭ d-tale.

De sigur!..

Tânărul se sculă, şi'l chemă pe Nihal Singh, căruia îĭ dădu un ordin, servitorul se întoarse aproape îndată, aducând un sac de piele.

— Am uitat să-ți spun continuă Harold Graham, că în lupta mea cu intendentul, i-am răpit sacul acesta, care conținea o sumă de banĭ în aur, și o scrisoare semnată de d-ta.

— Da, răspunse bătrânul înfiorându-se, și am regăsit obiectele acestea în coliba d-tale...

— Le luasem cu mine.

Dar în sacul acela se maĭ afla și un alt obiect: iată-l,

— Ce este asta?

— Nu vezĭ? Sunt pur și simplu două picioare de rinocer transformate într'un fel de labe extraordinare. Toțĭ vrăjitoriĭ din Khundvana întrebuințează acest șiretlic când au vre-un interes să înspăimânte populațiile prea credule, saŭ să'șĭ ascundă urmele de un dușman serios.

— Așa dar, despre asta voiaĭ să'mĭ vorbeștĭ Nihal-Singh?

— Despre asta, și despre multe alte lucrurĭ, stăpâne... Chiar de la început, Ali și cu mine am avut bănuelĭ împotriva majordomuluĭ tău. Am veghiat de atuncĭ cu atenție. Află decĭ că în noaptea fatală, și d-ta și fica d-tale ațĭ fost adormițĭ cu o băutură. Tot ceea ce ți-a spus intendentul în privința monstruluĭ, nu eraŭ de cât minciunĭ.

(Va urma).

INGHIȚIȚI DE PĂMÂNT

Țară minieră, țară tragică!

Zece bolnavĭ, două infirmiere, un chirurg, soția și treĭ copiĭ aĭ săĭ, o casă cu două etaje, la un loc—într'o secundă, dispărură în genuna pământuluĭ căscat sub eĭ, din care nimenĭ nu ne-a trimis niciodată vre-o veste.

Catastrofa aceasta lugubră și neobicĭnuită s'a întâmplat în cătunul Raibl (Corinthia), populat exclusiv de minerĭ. Prăbușirea terenurilor în țările miniere nu e cu toate acestea un lucru rar, și maĭ puțin neobicĭnuit. In general, prăbușirile întâmplate n'aŭ provocat nenorocirĭ, victime omeneștĭ, de oare-ce se ob'cĭnuia ca pe deasupra cuniculelor, galeriilor subterane, vechĭ saŭ moderne, să nu se ridice nicĭ o locuință omenească.

Când direcția minelor din Raibl decise acum câțĭ-va anĭ construirea unuĭ spital confortabil pentru uvrierĭ, alese un teren potrivit, care i se păru solid. Din nefericire însă a ignorat existența uneĭ galeriĭ, abandonată de secole, care șerpuia pe sub terenul ales pentru construirea spitaluluĭ. Prăbușirea soluluĭ decĭ, n'a fost decât o chestiune de anĭ saŭ de secunde.

Inaintea catastrofeĭ venise un miner grav rănit la gamba piciorului drept și d-rul Teselly, directorul spitaluluĭ, care locuia la al 2-lea cat, cu familia sa, începuse să'l panseze. In acelaș timp patru tovarășĭ aĭ rănituluĭ veneaŭ spre spital să vadă cum maĭ e acesta.

Eraŭ oare victima uneĭ halucinațiunĭ? — acesta fu gândul care le străbătu mințile când ajunseră dinaintea stabilimentuluĭ.

Masiva casă pe care o văzuseră stând nemișcată, începu să se zvârcolească într'un moment dat și de la 50 de pașĭ unde se găseaŭ, constatară cu groază că... dispăruse cu totul de la suprafața pământuluĭ, ca și cum bagheta unuĭ magician ar fi prefăcut-o instantaneŭ în aburĭ.

Se organizară imediat echipe de salvare carĭ își începură lucrările. Dar după câteva clipe un noŭ fenomen se arătă privirilor spectatorilor: o vale care curgea în apropiere, se întoarse din cursul eĭ, ca o consecință a prăbușireĭ terenuluĭ, și 'șĭ duse apele spre imensa cavitate în care dispăruse spitalul, transformând-o într'un lac.

Astfel că, în cazul neprobabil, când victimele ar fi fost cruțate de dărâmăturĭ, ele aŭ fost cu certitudine—omorâte prin asfixie...

Țară minieră, țară tragică!

n.

POȘTA REDACȚIEI

P. G. Georg.—Le vom cerceta. Dacă vor fi bune in,—numărul viitor. Preferim bucățile maĭ scurte, așa cum ne-ațĭ trimis.

E. G. Anost. — Ceea-ce ne-ațĭ trimis s'a publicat în ziarul nostru. Căutațĭ alte surse, alte reviste saŭ cărțĭ.

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititoriĭ noștri că vom publica orĭ-ce articole interesante prn vitoare la călătoriĭ saŭ vânătorĭ, în țară saŭ străinătate, ce ne vor fi trimese.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtieĭ, în scrisorĭ francate, vor fi adresate direcțiuneĭ **«Ziaruluĭ Călătoriilor»**, *strada Brezoianu, 11, Bucureștĭ.*

DE CE NU'MI VII?!..

Vezĭ, prăvăliile se închid,
Șantanurile se deschid,
Am zece polĭ numa'n hârtiĭ,
De ce nu'mĭ viĭ?.. De ce nu'mĭ viĭ?.

Maĭ vino iar în brațul meu,
Să te sărut, precum știu eu,
Căcĭ doar cu „Flora" te-am făcut
Frumoasă zău, Frumoasă zău,

Da! „Pudra și săpunul Flora",
Peste orĭ carĭ's maĭ presus,
Chiar tu constațĭ că fete mândre
Ca tine nu's, ca tine nu's!

Aveaĭ pistruĭ și pete multe,
Dar toate acum le-aĭ depărtat,
Cu „Crema și cu pudra Flora"
Tu le-aĭ spălat, tu le-aĭ spălat!

Târzie ora e acum
Și nu maĭ vreau să case în drum,
Ah! vin să-țĭ iau „Creme" cât vreĭ
Cu câțĭ-va leĭ, cu câțĭ-va leĭ!.

Carol Scrob.

Anul XII.—No. 678. 10 BANI IN TOATA ŢARA Mercuri 5 Maiŭ, 1910

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 5.—Pe un an în toată ţara
» 2.60 » 1/2 » » » »

Redacţia şi Administraţia
No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână
— MARŢEA —

Primejdioasa trecere a munţilor.—(Vezi pag. 4312).

MISIUNEA STEIN

Spre orașele moarte din Takla Makane

In ultimul deceniŭ, Turkestanul chinez a fost teatrul unor explorațiunĭ de-un considerabil interes. Unele, ca acelea ale d-rului Sven Hedin aŭ avut ca scop de căpetenie înmulțirea cunoștințelor noastre geografice; pe când altele, ca misiunea Pelliot de pildă, cu rezultatele-ĭ strălucite, înregistrate de întreaga presă mondială, asociindu-se, aŭ alăturat la studiile civilizațieĭ locurĭ carĭ eraŭ până astă-zĭ doar niște triste deșerturĭ.

Îndeosebĭ însă, venind de la general la particular, dintre toate misiunile istorice și archeologice, aceea organizată de guvernul englez și condusă de doctorul A. Stein, e cea maĭ interesantă.

Pentru a lămuri teatrul acesteĭ expedițiĭ în mintea cititoruluĭ, reamintim că Turkestanul chinez e acea parte a Imperiuluĭ ceresc, care, în chiar centrul Asieĭ, se întinde spre Vest în mijlocul posesiunilor rusești. Rotunjit de enormele reliefurĭ ale Tian-Chan-uluĭ, Pamiruluĭ și Tibetuluĭ, acest teritoriu desenează un oval imens care ocupă aproape întregul și vastul deșert Takla Makane, al căruĭ nume e prea cunoscut în urma dramaticelor aventurĭ ale doctoruluĭ Sven Hedin. Pe maĭ mult de 600 klm. de la Nord la Sud, și pe miĭ de klm. de la Est la Vest, deșertul acesta nu e de cât o mare de dune mobile, bătută de groaznice furtunĭ, aprinsă, vara, de un soare torid, și înghețată, iarna, de gerurile polare.

In acest spațiŭ vast și deșert e cu neputință de trăit; dar pe lângă câte un râuleț, cum sunt câte-va pe la marginele-ĭ, se pot cultiva fructe și ceaĭ, fiind și apă bună de băut. De la marginĭ spre centru se maĭ întâlnesc câte-va oaze: Yarkend, Khotan, Kachgar, Turfan, etc., în carĭ se găsesc nenumărate ruine, resturĭ din orașe marĭ, vechĭ și cu aparența occidentală.

Dar, în definitiv, aceste locurĭ rămân printre cele maĭ triste de pe pământ.

Lumea savantă a găsit însă în această țară dezolată antichitățĭ curioase, monede vechĭ, figurine, manuscrise, etc., carĭ deși în mare parte sunt mute încă, au putut spune totușĭ că această Sahară asiatică a fost cândva centrul uneĭ civilizațiunĭ. Misiunea Stein s'a îndreptat maĭ întâĭ spre marginile deșertuluĭ Takla Makane cercetând ruinele descoperite în nisip, ca Pompeĭ și Herculanum subt lava eșită din Vezuviŭ. Intr'o epocă anterioară, n'o fi fost oare acest deșert o țară luxuriantă, și această transformare nu va fi fi cumva consecința înăspririeĭ climatuluĭ saŭ rezultatul devastărilor sălbatice ale vreunor invaziunĭ barbare? Probleme singure interesante, ca tot ce distruge urmele evoluțiuneĭ globuluĭ nostru, și ale vieţeĭ noastre de pe el.

Pentru a studia această pasionantă chestiune, doctorul A. Stein se porni, în primăvara anuluĭ 1900, din Indiĭ spre Kachgar, «cel maĭ occidental oraș (mort) al Imperiuluĭ ceresc».

Călătoria dură aproape treĭ lunĭ și misiunea întâmpină greutățĭ maĭ mult nes maĭ puțin bănuite în trecerea peste enormiĭ masivĭ aĭ Karakorum-uluĭ și aĭ Hindu-Kuch-uluĭ, carĭ au întinse ramificațiĭ în Tibet și Pamir și carĭ separă Indiile de Turkestanul chinez; această trecere însă a fost singura întreprindere maĭ grea pe care a avut-o de împlinit misiunea Stein.

După cum se poate vedea în ilustrația întâieĭ pagine, și membriĭ și călăuzele misiuneĭ aveau câte o respectabilă legătură fixată în spate și astfel erau nevoițĭ să străbată aceștĭ masivĭ colosĭ, pină la înălțimĭ de 4—5 miĭ de metri, ca Mont Blank, și chiar maĭ înalțĭ să sară pe deasupra prăpăstiilor insondabile și să'șĭ dea unul altuia ajutor, în fie-care clipă, și cu mâinile și cu picioarele, căcĭ cea maĭ scurtă și maĭ neînsemnată lipsă de atențiune însemna pricina uneĭ morțĭ sigure și înspăimântătoare. Șease zile de asemenĭ exercițiĭ primejdioase abia ajunseră, spre a sosi pe piscul Kilik, care conduce pină în Pamir-ul chinez (situat la 4.740 metri altitudine).

Tocmaĭ la finele luneĭ Iulie, d-rul Stein intră în Kachgar.

In această epocă a anuluĭ căldura este insuportabilă în Takla Makane. Exploratoriĭ fură, în consecință, obligațĭ să lucreze în munțĭ pe timpul vereĭ și abia în Decembre putură începe primele cercetărĭ archeologice, la Khotan, cea maĭ de căpetenie oază a regiuneĭ.

In această localitate călătoriĭ englezĭ făcură o constatare nespus de amuzantă. Primiĭ europenĭ carĭ pătrunseseră în această parte a miezuluĭ Asieĭ strânseseră fără ordine toate antichitățile găsite.

In curând găsiră foarte multe manuscrise, dar pe cele maĭ multe le cumpărară. Caracterele acestor manuscrise „vechĭ" denotaŭ că ele aŭ fost scrise într'o limbă curioasă și necunoscută încă de europeniĭ competențĭ, de oarece filologul cel maĭ vestit din Anglia era de față. D-rul Stein însă, cercetând cu multă luare aminte obârșia imediată a acestor manuscrise descoperi cu multă mirare și părere de rău că a fost, ca mulțĭ din predecesoriĭ săĭ, victima uneĭ pungășiĭ ordinare. Indigeniĭ văzând cât preț pun uniĭ călătorĭ streiniĭ pe acest fel de lucrurĭ își făcură o adevărată profesiune — foarte rentabilă de sigur — din această descoperire. Dar, pentru că nu se găseaŭ în fie-care zi manuscrise vechĭ adevărate, eĭ—având mijlocul—începură să fabrice asemenea manuscrise, mâzgălindu-le cu semne ciudate, cabalistice, așa după cum puteaŭ face niște simpli analfabețĭ. Ast-fel că, cea maĭ mare parte a istoricilor carĭ aŭ fost prin aceste locurĭ, eraŭ mistificațĭ.

Șarlatania descoperită de d-rul Stein deznădăjdui puțin pe misionarĭ. Insă conducătorul misiuneĭ angajă în același zi o trupă de 30 de indigenĭ și maĭ multe cămile și se hotărî să plece chiar a doua zi în mijlocul dunelor și ruinelor din miezul deșertuluĭ spre a culege singurĭ, dovezĭ reale despre civilizația dispărută a orașelor moarte din Takla Makane.

Marșul fu început. Nimic alt-ceva de cât dune! o serie de munțĭ rusești, și solul se sfărâma sub pașiĭ călătorilor. Ascensiunea acestor muntișorĭ înalțĭ de câțĭ-va metri. și nenumărațĭ. cereu sforțărĭ marĭ.

In sfârșit, după 5 etape, văzură că nisipul are alte forme carĭ trădează ruinele îngropate încă, ale vechilor orașe.

In pustiul acesta, după cum am maĭ spus, cu cât vara e o căldură maĭ toridă, cu atât iarna e maĭ geroasă, ast-fel că dese orĭ termometrul nu se maĭ ridică de 25 grade sub zero. Doctorul Stein a răbdat însă cu bărbăție aceste asprimĭ ale vremeĭ, dând pilde vrednice de admirat camarazilor săĭ.

In viață perseverența este principala calitate a spirituluĭ; singură ea dobândește succesul întreprinderilor noastre.

Eforturile fără număr ale exploratorilor fură pe deplin răsplătite; după câte-va zile de lucru, desveliră o serie de construcțiunĭ carĭ, după toate probabilitățile datează de prin veacul al 9-lea d. Christos. In ele găsiră murĭ intacțĭ, un oratoriu budhist, gravurĭ curioase, sculpturĭ și

câte-va fresce admirabil conservate. Graţie climatului din acea epocă, culorile aveaŭ o aparenţă de proaspăt, în cât puteaĭ crede că eraŭ făcute cu o zi maĭ înainte.

In sfârşit găsiră într'una din încăperile acestor ruine desvelite multe şi foarte preţioase documente, o archivă întreagă cu manuscrise—adevărate.

După treĭ săptămânĭ nu maĭ putură suporta gerul şi încărcaţĭ de tezaure archeologice şi istorice, se îndreptară spre Kerya-Daria, o localitate populată. Incă câte-va popasurĭ; înapoindu-se spre o altă direcţie şi marea dunelor înghiţi şi pâraiaşele cu apă dulce în nisipul eĭ. De aci, pentru adâncirea în deşert, luară provizie de apă în formă solidă — căcĭ ghiaţa era limpede şi gustoasă.

Apoĭ călătoriră numaĭ prin nisip arid şi îngheţat. După alte multe etape doctorul Stein observă în faţa uneĭ dune marĭ ridicate niște ziduri minate, cu forme artistice.

După documentele descoperite, ruinele acestea datează din secolul al IV-lea al ereĭ noastre. Ast-fel că acum 1600 anĭ, tristul deşert de nisip care formează azĭ Takla Makane cuprindea în acele vremurĭ oraşe înfloritoare şi în locul singurătăţeĭ de acum, se răsfăţaŭ grădinĭ, palate şi parcurĭ grandioase. Inainte cu 8—9 veacurĭ populaţia acestor oaze trăia de sigur din agricultură, ca azĭ cea care trăeşte prin oazele de la marginile deşertuluĭ.

Ce eveniment decĭ a putut determina invazia saŭ naşterea nisipuluĭ şi distrugerea vieţeĭ din aceste oraşe moarte?

Războiul?

O invazie de barbarĭ a pustiit poate aceste oraşe, dar nu e cu putinţă totuşĭ —din acest punct de vedere—să se explice transformarea totală a soluluĭ.

După un savant american, care a explorat nu de mult Turkestanul chinez, d. Ellsworth Huntington, ruinele oraşelor din Takla Makane sunt consecinţele uneĭ variaţiunĭ de climat. Şi acest savant îşĭ bazează afirmaţiunea pe o mulţime de fapte şi cu o remarcabilă putere de argumentare logică.

Doctorul Sven Hedin a descoperit în 1900 ruinele unuĭ oraş mort. Şi, pentru a continua cercetările în această regiune a Chineĭ, dr. Stein a întreprins în 1905 o a doua campanie.

Ca şi în 1900, călătoria se făcu traversându-se formidabiliĭ masivĭ muntoşĭ carĭ separă India de Turkestanul chinez. Escaladară un enorm gheţar, acoperit de zăpadă imaculată, sub care se deschideau prăpăstiĭ insondabile carĭ ameninţau în fie-care moment cu înghiţirea caravaneĭ întregĭ. Dar caravana înaintă cu foarte multă grijă, pas cu pas, sondând terenul pentru a se asigura de tăria şi stabilitatea luĭ. Pe de-asupra cărărilor de străbătut atârnau avalanşe moarte, suspendate ca tăişul săbieĭ luĭ Damocles.

După câteva zile scăpară din munţiĭ primejdioşĭ şi peste şease lunĭ curagioşiĭ călătorĭ explorară, jur-împrejur, cercul muntos al deşertuluĭ Takla Makane, pînă la oraşele moarte.

In urmă, pe la finele anuluĭ 1906, misiunea ajunse aproape de Lob nor, la extremitatea deşertuluĭ şi se apropie de vechiul lac. Apa fiind atuncĭ retrasă din aceste locurĭ, regiunea părea o mare de nisip uscat. Nicĭ un pic de apă nu se putea găsi. Ca şi în trecut însă, d-rul Stein îngrijise să se ia o bogată provizie de ghiaţă.

In acelaş timp însă un ger teribil (45 grade sub zero) începu să-ĭ împiedice mult în cercetărĭ, maĭ ales că era însoţit şi de un viscol glacial care îĭ pătrundea până la os:—în miezul Asieĭ o temperatură polară! După şease zile de drum grămada ruinelor descoperite de Sven Hedin fu atinsă.

Pe acest pământ dezolat astăzĭ, exista în secolul al III-lea un stabiliment chinez, comercial, prin care cerescul imperiŭ comunica cu lumea din afară.

In această epocă îndepărtată comunicaţiunile pe mare nu eraŭ cunoscute.

Lucrările de aci, terminate, d-rul Stein îşĭ îndreptă cercetările maĭ spre Est în deşertul Gobi. In această ţară, descoperi, până la oazele Satchou saŭ Tounhauand, rămăşiţele unuĭ fost mare zid. Această fortificaţiune, încă bine conservată în unele părţĭ, pare a se fi întins pe o distanţă de vre-o 225 klm. După amănunţite calcule şi nvestigaţiĭ făcute de cercetătoriĭ englezĭ, el a fost construit prin veacul al 2-lea dinaintea ereĭ noastre, pentru oprirea invaziunilor Hunilor. In ruinele acestuĭ zid fură găsite peste 2000 de documente carĭ iniţiază în toate detaliile vieţeĭ militare chineze, de-acum 22 de secole.

După doĭ anĭ şi jumătate de exploraţiune, călătoriĭ englezĭ se deciseră a părăsi Turkestanul chinez, teatrul cercetărilor lor.

La înapoiere, d-rul Stein — din cauza groaznicului ger, constată că degetele picioarelor sale degeraseră: un caz de congelaţie, cum se întâmplă doar în regiunile polare. După această întâmplare, d-rul Stein şi-a urmat drumul, într'o litieră, până la Leh, avant-postul Caşmiruluĭ, în mijlocul acesteĭ Elveţiĭ colosale. Aicĭ, amputarea tuturor degetelor de la picioare fu recunoscută ca o necesitate.

„Nu era, în adevăr, un noroc acesta, scrie savantul cercetător cu modestie, în interesanta sa relaţiune oficială, dar am mângâierea împlinireĭ sarcineĭ pe care mi-am luat-o.

Această călătorie de studiĭ rămâne, până azĭ, cea maĭ importantă din câte s'a făcut în ultimiĭ anĭ prin centrul Asieĭ.

In numărul viitor vom reproduce două clişeurĭ fotografice din bogata colecţie a misiuneĭ engleze, împreună cu o hartă a regiunilor explorate de d-rul Stein, conducătorul acesteĭ nespus de interesante misiunĭ.

N. Flioţ.

POVESTIRI ŞAMANE

RAZBUNAREA

Oraşul Kerf este aşezat aproape în mijlocul stepeĭ kirghise, puţin maĭ departe de râul Siv Dana, care unindu-şĭ apele cu Arum Dana se varsă în lacul Aral.

Pe vremea când începe acţiunea povestireĭ noastră era vara anuluĭ 14...

Acele ierburĭ ţepoase saŭ maĭ binc zis aceĭ scaeţĭ carĭ sunt în abondenţă în stepă, eraŭ destul de înalţĭ şi deşĭ, ca să nu poată răzbi nimenĭ printre eĭ.

Se ştie chiar că pentru a putea răzbi prin aceştĭ scaeţĭ, trebue să te slujeştĭ de foc ca să-ţĭ facĭ loc, uneorĭ chiar, nicĭ acest mijloc nu reuşeşte. Şi cu toate acestea prin acest mare ocean de... ierburĭ ţepoase douĭ oamenĭ se căzneaŭ să-şĭ facă drum, dându-le foc. Cu toate că ierburile eraŭ maĭ înalte ca eĭ, totuşĭ puteaŭ să vază ce se află înaintea lor căcĭ dintr'o săritură în înălţime puteaŭ să cuprinză cu o privire toată stepa.

Şi aceştĭ oamenĭ nu eraŭ alţiĭ de cât teribiliĭ Şamanĭ: Ilz-ez-Arum şi Bend-Averis. Bend Averis, era fiul luĭ Arum.

Sunetele vocilor lor se pierdeaŭ în spaţiŭ. Cu toate acestea cine s'ar fi apropiat de eĭ ar fi putut auzi următoarele:

— Tată, crezĭ vom putea ajunge colo — şi cu mâna arăta spre o casă foarte frumoasă, ce se zărea în depărtare — înainte de a se înopta? — Era după amiazĭ.

— De sigur, de sigur,—şi câinele acela de Memno nu maĭ are mult de trăit!

— A!.. Va să zică, Memno îl chiamă?

— De sigur Bend.

— Ascultă tată, voesc să te întreb ceva.

— Aĭ dreptul.

— Eĭ bine, atuncĭ ascultă maĭ ales ca tovarăş al tăŭ pentru a te răzbuna pe un om; dar eŭ nu ştiŭ pentru ce, după cum nicĭ cum il chiamă nu

ştiam, până maĭ adineaorĭ. Dacă aĭ plăcere, spune-mĭ şi mie istoria cu Memno, tată.

— Acuma nu, răspunse Arum, dar vezĭ colo un arbore mare? Eĭ bine acolo vom sta jos să ne odihnim şi-ţĭ voiŭ povesti şi ţie istoria aceasta.

După aceea totul reintră în tăcere. In curând scăpară de aceĭ teribilĭ scaeţĭ şi eşiră într'o câmpie numită «nisipul roşu»; de aicĭ se vedea maĭ bine arborele de care vorbise Arum Când ajunseră lîngă el, se aşezară jos.

— Acum sper tată, zise Bend-Averis, că 'mĭ veĭ povesti ceea ce te-am rugat.

— Cu plăcere, dar ascultă numaĭ.

Şi neîmblânzitul şef al Şamanilor Ilz-ez-Arum îşĭ începu povestirea ast-fel:

«Pe vremea când Asia era încă patria tuturor oamenilor, avea încă o fărâmă de civilizaţie şi, maĭ înainte de a veni câiniĭ de albĭ — şi trebue să ştiĭ că Memno e italian — eŭ eram un şef puternic la Kalmukĭ. Toţĭ supuşiĭ meĭ mă iubeaŭ şi mă ascultaŭ, fiind că eram blând cu eĭ şi le dădeam sfaturĭ bune.

«Intr'o zi pe când toţĭ ne odihneam, ne pomenirăm că nişte tinerĭ Kalmukĭ, aduc 3 oamenĭ legaţĭ: un bărbat şi 2 femeĭ; omul ghiceştĭ: era Memno, femeile, veĭ vedea. Femeile eraŭ foarte frumoase, maĭ cu seamă una din ele, în cât era să-mĭ vie răŭ când le-am văzut, lucru care m'a şi făcut să-ĭ las deslegaţĭ, ceea ce se întâmpla foarte rar! Eĭ eraŭ trataţĭ cu cea maĭ mare blândeţe, nu eraŭ supuşĭ la chinurĭ ca alţiĭ, dar în orĭ ce caz supraveghiaţĭ, să nu fugă.

«Pe semne că Memno spusese femeilor că va lua pe una din ele de soţie, dacă îl vor ajuta să fugă, căcĭ într'o dimineaţă mă pomenesc cu el la braţ cu femeea cea maĭ frumoasă, spunându-mĭ că-şĭ ia adio, şi că vrea să plece.

— «Ce eştĭ nebun? — i-am spus şi strigaĭ după ajutor, dar el numaĭ de cât scoase un revorver din buzunar — căcĭ în zăpăceala în care eram când veniseră, nu pusesem să-ĭ perchiziţioneze — şi cum de alt-fel nu aveam arme la mine, îmĭ spuse tocmaĭ când intraŭ oameniĭ meĭ: «Dacă nu mă laşĭ să plec, te omor!

«Oameniĭ meĭ, atuncĭ preferară să-l lase să plece, de cât să mă vază pe mine mort. Şi Memno, cu revorverul mereŭ aţintit asupra mea, prin drumul larg pe care îl deschisese oameniĭ meĭ, eşi cu femeea, nesupărat de nimenĭ şi lăsându-mĭ pe cealaltă care de altfel nu era urâtă.

,,O luaĭ de soţie, şi te făcuĭ pe tine. Am trecut la un rang maĭ mare, căcĭ m'am făcut şeful tuturor Şamanilor, între carĭ intră şi Kalmukiĭ; decĭ dispuneam de forţe şi maĭ marĭ, iar setea mea de răzbunare tot n'a trecut. Şi cu asta ar fi terminată istoria mea, mică de alt-fel, dar plină de ură»!..

— Tată, zise Bend, dacă tot ce 'mĭ spuĭ este adevărat, apoĭ atuncĭ acest Memno trebue omorît fără regret.

— Te înşelĭ, zise Arum; nu omorât ci chinuit după cum veĭ vedea, căcĭ priveşte, şi desfăcându-şĭ haina lăsă să se vază teribilul «lasso» şi două săgeţĭ.

— Tată, maĭ zise tânărul, dar noĭ doĭ ce vom putea face în faţa numeroşilor servitorĭ negriĭ aĭ luĭ Memno?

— Iar te înşelĭ, zise Arum, surâzând sarcastic, căcĭ toţĭ servitoriĭ luĭ carĭ sunt preveniţĭ de vizita mea, sunt foştiĭ meĭ supuşĭ Kalmukĭ. Acum nu e aşa că Memno va trebui să moară, fiindcă n'am de ce mă teme?

— Şi cu soţia luĭ ce vom face tată?

— Cu soţia luĭ ar trebui să fiŭ şi maĭ aspru, dar fiind că, după cum ştiĭ, respectul pentru femeĭ fiind foarte mare, iĭ vom găsi o pedeapsă maĭ uşoară.

— Şi când vom intra în casa luĭ Memno?

— Să maĭ aşteptăm puţin. Eştĭ prea nerăbdător, Bend! Răzbunarea trebue să fie gustată puţin câte puţin. Tăcere!..

. . . .

Casa luĭ Memno e foarte frumoasă; cu maĭ multe încăperĭ pe carĭ le are şi cu forma eĭ exterioară, dă impresia unuĭ castel.

In ziua aceasta, Memno şedea cu soţia luĭ masă şi beaŭ câte un ceaĭ...

El închise ochiĭ: dormea. Se părea că se află printre Kalmukĭ; fuga luĭ cu Miss Ellen, toate întâmplările luĭ printre Kalmukĭ, i se zugrăveaŭ aşa de bine în cât speriat se deşteptă din somn strigând: «Kalmukiĭ»!

Atuncĭ ca prin farmec, văzură cum uşa se deschide lăsând loc servitorilor carĭ, aşezându se pe 2 rândurĭ, strigară:

— Eştĭ prins!

— Trădare! strigă Memno repezindu-se la revorver.

Dar în momentul acesta, îşĭ făcură apariţia ca un fulger, Ilz-er-Arum şi Bend-Averis. Acum Memno fu legat cobză şi dimpreună cu soţia luĭ pe care o ţinea Bend de mână, eşiră afară din castel.

Servitoriĭ rămaseră acasă.

In curând ajunseră într'o pădure. Arum nu vorbi inamicilor săĭ mult, ci numaĭ le spuse următoarele cuvinte:

— Vă aduceţĭ aminte, m'aţĭ înşelat; pedeapsa trebue să fie groaznică şi vrednică de amintire.

Şi zicând acestea, de o dată scoase lasso-ul şi îl aruncă peste capul femeeĭ luĭ Memno zicând:

— Voiam să-ţĭ daŭ o pedeapsă grea, dar acum îţĭ voiŭ da una uşoară, ha! ha! ha!.. După aceea scoase o săgeată, maĭ mult un cuĭ lung şi d'împreună cu o piatră mare ce o luă de jos, le dădu luĭ Bend spunându-ĭ să se sue într'un pom.

După ce fu în pom, Arum ridică pe Memno, cu picioarele în sus până la înălţimea uneĭ crăcĭ. Inţelegând misiunea sa Bend propti săgeata de glezna piciorului luĭ Memno zicând:

— Aşa vreĭ tată?

— Da! da! Fă maĭ repede!

La ultimul cuvânt al luĭ Arum, săgeata, în urma lovitureĭ luĭ Bend, străbătuse ambele picioare ale luĭ Memno şi craca; Memno urla teribil.

Pe urmă Bend se dădu jos din pom urmând să se împlinească a doua răzbunare. Cu capătul lasso-uluĭ care ţinea legată pe femee de mijloc, Arum îl strânse de gât, şi el îşĭ dădu sufletul blestemând. Apoĭ atârnă şi pe femee de capătul bărbatuluĭ eĭ, în tocmaĭ ca de o basculă. Negreşit că şi ea trebuia să moară, însă de foame.

Ilz-er-Arum, beat de bucurie striga: «Arum se răzbună» şi scrise apoĭ pe coaja unuĭ pom, cu săgeata cealaltă, următoarele cuvinte: «Aşa vor păţi toţĭ aceia carĭ vor îndrăzni să înşele pe Ilz-er-Arum, şeful Şamanilor»!

. . . .

După un an pe locul acesta se vedea o femee trântită jos, legată şi plină de sânge: era moartă. Dacă te uitaĭ în sus vedeaĭ un om spânzurat de picioare, cu capul în jos şi cu corpul mâncat de pasărĭ. Aceştia nu eraŭ de cât Memno cu soţia luĭ, englezoaica Miss Ellen!

Spectacolul era înfiorător!..

Locul, împreună cu castelul luĭ Memno, ce se vede pe colină a fost de atuncĭ, denumit «Blestemat».

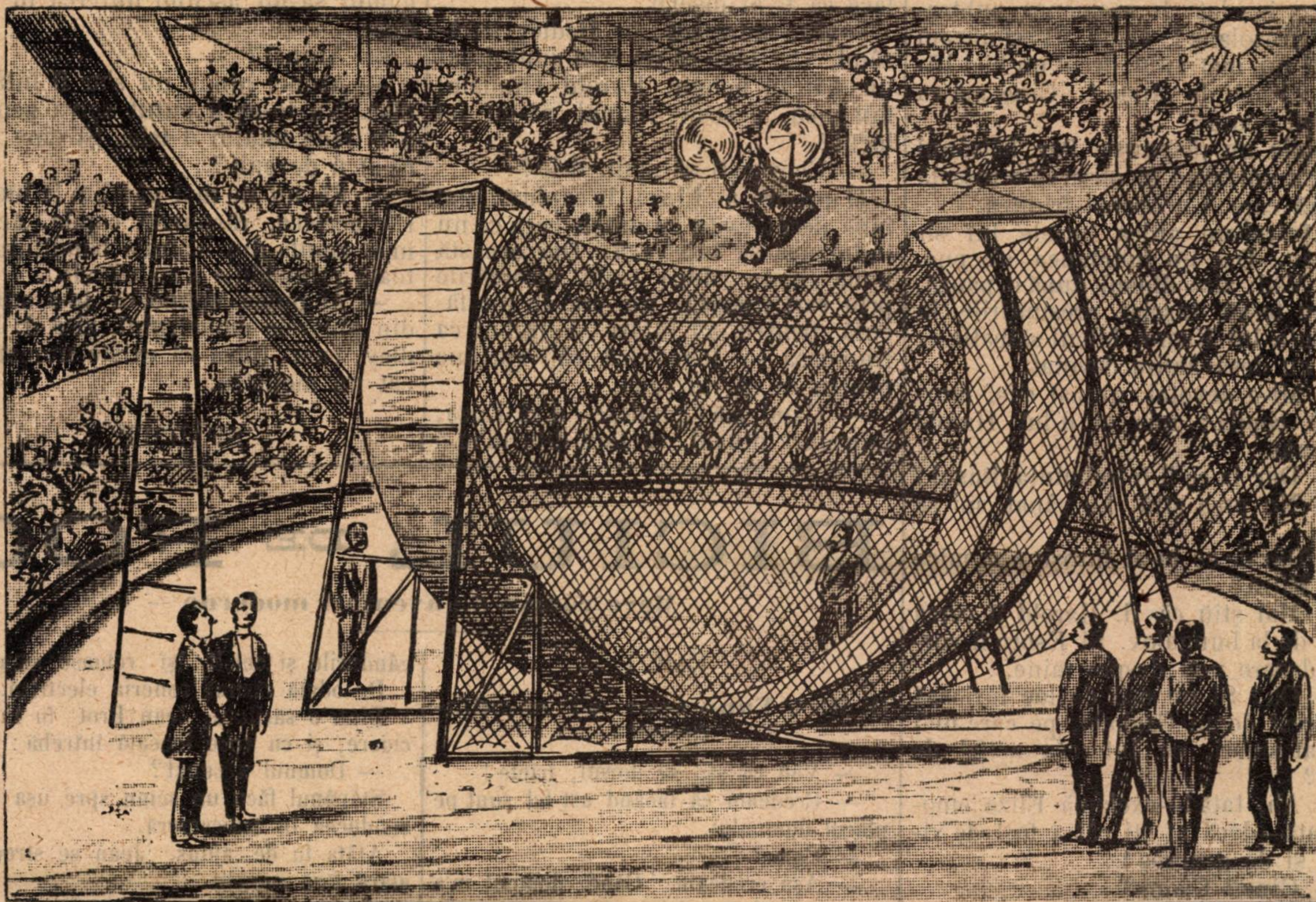
P. G. Georgescu.

CĂTRE CITITORI

Anunţăm pe cititoriĭ noştri că vom publica orĭ-ce articole interesante prn vitoare la călătoriĭ saŭ vânătorĭ, ţin ţară saŭ străinătate, ce ne vor fi trimese.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtieĭ, în scrisorĭ francate, vor fi adresate direcţiuneĭ **«Ziaruluĭ Călătoriilor»**, *strada Brezoianu, 11, Bucureştĭ.*

SEMICERCUL MORȚEI

Momentul a fost emoționant

In circul Schuman din Berlin am asistat acum câți-va ani la un spectacol cum rar se poate vedea.

Un îndrăzneț biciclist, construind semicercul din ilustrația de aci, își propuse să încerce a-l străbate cu vehiculul său. Circul încăpuse peste 5.000 de persoane poate. Viteazul biciclist, dându-și drumul de sus într'o clipă de emoție generală, străbătu semicercul, golul de sus și fu, în aceeaș clipă, jos.

Părea că se cutremură pământul, căci circul se cutremura și vuia de ropotele necontenite de aplauze ale nenumăraților spectatori.

După cum se poate deduce — privind semicercul, e mult mai grea și mai primejdioasă o călătorie în cuprinsul lui de cât una în așa numita «roată a morții».

— r —

In Ghiarele Monstrului

— Mare Roman de Aventuri —

— Urmare —

«In timp ca tu il credeai dus să lupte pentru tine, dânsul o transporta pe domnișoara spre o cavernă în munte. Noi am reușit însă să-i regăsim urmele. Dânsul a tras asupra polițistului... Acum în urmă, am avut o nouă probă: cânele de gardă, despre care ți s'a spus că a fost devorat de monstru ..

— Ei bine?

— L'am desgropat. N'are nici cea mai mică rană; a fost otrăvit.

— Ce grozăvie!.. Dar de ce a combinat dânsul oare această crimă infernală?

— Era lacom după averea ta stăpâne, și nutrea pentru domnișoara Eliza un amor oribil.

— De ce nu mi ai vorbit despre toate acestea mai de mult?

— Nu cunoașteam adevărul întreg. Și apoi, aveam cu toții mare teamă de acest om. Prin amenințările sale, dânsul a știut să ne impue tăcerea. Nu știi oare că în timpul din urmă, pentru a se răzbuna pe Abdul Daoud care il amenințase cu denunțarea, a pus să se bată cu vergi copilul său? Pentru acest motiv, și pentru altele, Abdul Daoud l'a ucis!..

— E o pedeapsă foarte dreaptă. Acuma văd și eu care e adevărul... Cu toate acestea... Asta cum să mi-o explic?

— Despre ce vorbești?

— Despre o apariție oribilă care mi-a apărut într'o fotografie.

— Ce voești să spui?

— Am găsit un aparat al d-tale, Harold; un clișeu era acolo și pe clișeul acesta era un monstru oribil, in brațele căruia se afla copila mea.

— Nu înțeleg; unde este clișeul despre care vorbești?

— Cred că e și acum încă în atelierul meu.

— Voiu lămuri îndată și chestia asta; dar mărturisesc că nu-mi aduc de loc aminte despre așa ceva.

Tânărul, susținut de Nihal Singh, se depărtă repede. Sir Hedley rămase singur cu fica sa.

Bătrânul rămase tăcut; își privea copila pe furiș. Par'c'ar fi voit să spue ceva și nu îndrăznea.

— Ah, Elizo! — murmură dînsul în cele din urmă—cum am putut să mă las înșelat de asemenea subterfugii grosolane? Când îțî spuneam eü că nu mai sunt decât un biet bătrân zdrobit de vârstă!.. Cine mă va înlocui acum?

Copila nu răspunse. Dar bătrânul o văzu surizând și observă o roșeață ușoară care 'i acoperea fruntea.

O întrebare ardea buzele luï sir Hedley. Dar nu îndrăznea s'o pue.

— Văd, zise dînsul după o pauză, că nu te-aü înșelat presimțirile în privința lui Ksoro. Micul sălbatic ne este cu desăvârșire devotat.

— Mi-e devotat numaï mie, murmură copila; mie și d-luï Harold Graham.

— Dar la ce îl întrebuința dînsul?

— Nu prea știü. La vânat, mi se pare.

— Dar de ce te-aï înroșit așa, mica mea Eliză?

— Maï știü că d. Harold îï cerea știri de la bungalov. Și Ksoro îï vorbea despre noï, despre mine...

— Da? Și nu eștï de loc furioasă că acest domn Graham, pe care nu'l puteaï suferi, se interesa astfel de tine?

— Ah, tată!—exclamă Eliza emoționată—dacă aï ști cât a fost de viteaz și de generos!..

— Cine? Ksoro?

— Tată, știï bine despre cine îțï vorbesc!.. Dacă l'aï fi văzut cum a luptat pentru mine, cum și-a primejduit viața!..

— Atuncï cum rămâne cu presimțirile tale?

— Nu maï există. M'am înșelat într'un mod stupid. D. Graham este demn de toată atenția noastră.

— Așa dar acuma aï despre dînsul alte păreri?

— Il iubesc!

Copila dăduse răspunsul acesta cu atâta elan, încât rămase rușinată, în timp ce bătrânul râdea din toată inima.

Din fericire pe scări se auzi un zgomot și asta o scăpă din încurcătură.

Harold Graham intră ca o furtună:

— Asta e cu totul extraordinar!—exclamă dînsul. Știï ce e cu monstrul din fotografie? E un tigru pur și simplu! Clișeul acesta l'am luat pe când mă aflam în faimoasa mea cușcă.

— Dar brațul pe care l'am văzut ținând o formă femenină, cu părul despletit?

— Eram cu aparatul fotografic în mână când l'am zărit pe Cobbs cu fica d-tale în brațe. In graba mea de a-ï alerga in ajutor, am făcut o mișcare violentă, obturatorul s'a deschis și clișeul s'a dublat. Monstrul pe care l'aï văzut nu e decât Cobbs de-asupra tigruluï; nimic altceva. Imï daü foarte bine seama cum se face că te-aï înșelat...

— Eï, murmură sir Hedley surâzând, văd bine că nu maï sunt decât un bătrân nebun. Harold Graham, fiul meü, a sosit timpul să-mï ieï locul!

— Ce voeștï să spuï, d-le?

O privire a Elizeï îï explică maï bine decât toate cuvintele ceea ce nu îndrăznea să înțeleagă. Dar această nouă emoție, după toate încercările prin carï trecuse, nu era de loc făcută pentru a'l intări și trebui ca frumoasa sa logodnică să'l sprijine pentru ca să nu cadă.

— Când mă gândesc, d-ră Eliză, murmură dînsul, că dacă d-ta m'aï fi descurajat acum o lună prin răspunsul acela așa de crud, eü nu m'aș fi gândit să-mï ascund durerea în pădure...

— Atuncï?

— Atuncï nimic nu s'ar fi întâmplat. Nu te-aș fi putut salva pentru a te reda tatăluï d-tale. Și cine știe ce-aï fi devenit?..

— Să nu ne maï gândim la lucrurile acestea, răspunse copila. Acum m'aï zmuls din mâinile banditului și toate primejdiile s'au sfârșit...

— Aï putea spune că te-a scăpat din ghiarele monstruluï, zise d. Hedley, care ținea să existe numaï de cât un monstru.

SFÂRȘIT

BICIUL DE FOC

— **Mare roman de aventurï moderne** —

CAP. I.

D. Dick Fann vrea să se odihnească

— Văd că știï să dormï, băete!

— Credeam că făcând ast-fel șunt pe placul domnuluï.

— Cum?

— Așa credeam. Când domnul m'a primit erï în serviciul säü, mï-a spus: Jean Brot, mă simt foarte obosit... Am rezolvat într'un timp destul de scurt câte-va marï afacerï polițienești.

,,M'am refugiat acum la Paris, pentru a mă izola și a nu maï interprinde nicï o acțiune, să fiü cât se poate maï tăcut și maï nemișcat.

,,Tăcere, nemișcare... Era un serviciü care nu putea cât să-mï placă după ce fusesem biciclist la «Le Matin»!.. Voiü face șease ore de serviciü, mi-am zis, iar restul până la două-zecï și patru de ore, voï dormi. Cred că ast-fel voiü fi pe placul nouluï meü stăpân.

— All right!

Ceï doui oamenï tăcură; în intreaga încăpere nu se maï auzi peste un moment de cât zgomotul respirației lor.

Patronul stătea întins într'un fotoliu; era un om înalt, zvelt, aproape slab.

După atitudinea sa, l'aï fi crezut un om lipsit cu totul de energie, dacă nu l'aï fi cunoscut îndată după figură că este un om de voință.

Era o figură deosebită, — după uniï frumoasă, — dar în orï-ce caz o figură bizară; se purta ras, și ochiï săï trădaü un creer care lucrează fără încetare.

Servitorul, un ștrengar de vre-o patru-spre-zece saü cincï-spre-zece anï, maï purta încă livreaua maro cu butonï de aur a mareluï ziar parisian; ștrengarul se tolănise și el într'o sofa.

Și părea că reveniseră amândouï la starea de maï înainte: unul își reluase gândurile și celalt își reluase somnul.

De-odată răsună soneria electrică.

Dintr'o săritură, Jean Brot fu în picioare, și cu voce încetă întrebă:

— Domnul a sunat?

Stăpânul făcu un semn spre ușa care conducea în anticameră.

Atâta fu de ajuns. Jean se strecură afară fără zgomot.

— Cine naiba maï vine să mă turbure și aicï? — se întreba cu neliniște personagiul care rămăsese răsturnat în fotoliü. După ce m'am pierdut așa de bine în imensitatea Parisuluï, după ce am închiriat într'un mod misterios acest apartament în fundul uneï curțï din liniștita stradă Lamber,—după toate acestea tot n'am putut scăpa de vizite?

Jean se întoarse și cu acelaș voce în șoapte, murmură:

— O doamnă.

— Nu sunt acasă.

— I-am spus.

— Eï bine?

— Doamna mi-a răspuns: ,,Du totușï carta mea de vizită d-luï Dick Fann".

— Asta e prea din cale-afară!

— Și a adăugat: ,,Mă va scuza. E chestie de viață și de moarte.

— Ah!

Exclamația aceasta fu subliniată de o adevărată schimbare la față. Dick Fann—acesta era numele personagiuluï — sări drept în picioare. Cu un moment maï nainte părea slăbit, lipsit de energie, leneș; acuma gestul săü era nervos, energic; o flacără îï licărea în privire.

Citi cartonul pe care i-l întinsese Jean.

— Floriana Defrau... Chestie de viață și de moarte... Să intre.

Peste un moment în cadrul ușiï se desemna silueta uneï fete tinere.

Putea să aibă vre-o douzecï de anï; era în acelaș timp bine făcută și elegantă. Părul eï negru contrasta cu fața

albă; gura eĭ graţioasă exprima în acelaş timp hotărîrea şi teama. Dar maĭ cu seamă îţĭ atrăgeaŭ atenţia ochiĭ eĭ marĭ, de un albastru bizar, aproape violet.

CAP. II

In care Dick Fann şi a uitat de prima-ĭ dorinţă

Un proverb franţuzesc spune că rasa nu face pe călugăr. Se poate să fie adevărat, dar nu maĭ puţin adevărat este că după îmbrăcăminte poţĭ cunoaşte uşor ,,eul" intim al uneĭ femeĭ.

La Floriana bunul gust nu păcătuia prin nimica. Nota dominantă a îmbrăcăm'nteĭ sale era simplicitatea,—această condiţie ezenţială a adevărateĭ distincţiĭ.

Numaĭ după pălăria bine proporţionată cu ovalul figuriĭ, se putea ghici un spirit distins, pentru că în vremea aceea eraŭ la modă nişţe pălăriĭ de o mărime monumentală.

Dintr'o repede aruncătură de ochĭ Dick Fann îşĭ dădu repede seamă cu ce fel de persoană vorbea.

— Luaţĭ loc, d-şoară; vă ascult.

— Vă sunt recunoscătoare, domnule, foarte recunoscătoare. Dar pentru ca să nu vă răpesc un timp prea preţios, voiŭ intra dintr'o dată în subiect.

Cred că numele meŭ, Floriana Defrau, vă este cunoscut.

Dick Fann se înclină:

— Sunteţĭ fica luĭ Catul Defrau, sindic al asociaţieĭ comerciale generale pentru pietre preţioase. Tatăl d-tale este canadian de naţionalitate şi face lungĭ călătoriĭ în fie-care an. Are o reputaţie universală de cinste şi de inteligenţă.

— Puteţĭ adăuga, domnule, întrerupse vizitatoarea, că este un admirator convins al d-luĭ Dick Fann.

Şi după o scurtă pauză, continuă:

,,Sunt singură în Europa, domnule, şi am venit cu cea maĭ mare încredere să cer sprijinul d-tră.

— Aţĭ spus că e vorba şi de moarte?

— Da.

Ochiĭ detectivuluĭ se fixară asupra Florianeĭ cu o stăruinţă arzătoare.

— Ştiĭ, d-ră, zise dânsul că sunt un luptător convins; problemele cele maĭ grele şi maĭ periculoase sunt acele carĭ mă atrag maĭ mult. Poţĭ dispune de mine.

— Mulţumesc.

— Afacerea d-tale trebue să prezinte cel maĭ mare interes. Văd aceasta după emoţia de care eştĭ cuprinsă. Turburarea d-tale a fost aşa de mare, în cât trecând prin vestibul, în loc să daĭ pe marginea parchetuluĭ, ferindu-te de apa pe care o răspândise servitorul pentru a face curăţenie, aĭ dat de-a dreptul prin această apă. Gheta din piciorul d-tale drept păstrează şi acum urme de săpun.

Floriana tresări.

Auzise dânsa vorbindu-se adese-orĭ despre marea perspicacitate a luĭ Dick Fann, dar nicĭ odată nu şi-ar fi închipuit că omul acesta poate descoperi de la cea dântâĭ privire nişte amănunte aşa de micĭ.

— Şi dacă d-ta, care eştĭ destul de curagioasă, eştĭ aşa de turburată, continuă poliţistul, văd bine că afacerea care te aduce la mine trebue să fie gravă de tot.

— E adevărat, răspunse Floriana. Tatăl meŭ m'a deprins cu vânătorile sale. In chipul acesta am căpătat mult sânge rece şi multă hotărâre.

— Pentru a căpăta aceste calităţĭ, trebue să fiĭ înzestrată de la natură.

— Poate. Văd şi eŭ că d-na Patorne, care e în serviciul meŭ şi mă întovărăşeşte pretutindenĭ, rămâne în multe împrejurărĭ mută de spaimă.

,,Dar să lăsăm acestea...

— Aşa. Spune-mĭ te rog, d-ră, împotriva cuĭ doreştĭ să fiĭ apărată.

— Intrebarea aceasta mă încurcă foarte mult, răspunse Floriana înroşindu-se, pentru că n'am nicĭ o siguranţă.

Se aştepta să-l vadă pe poliţist făcând un semn de nerăbdare; dar acesta rămase nemişcat.

— Aşa dar, întrebă dânsul, presupuĭ că eştĭ ameninţată?

— Da, aşa este... Presupun... ba chiar sunt sigură... Dar siguranţa aceasta a mea nu este sprijinită de nicĭ un fapt pozitiv...

Floriana se încurca. Dar Dick Fann îĭ veni repede în ajutor.

— Domnişoară, văd bine de ce eştĭ încurcată: şi se pare că aĭ reclamat cu prea multă uşurinţă sprijinul meŭ. Fiĭ sigură că eŭ nu cred de loc lucrul acesta; ba chiar sunt sigur că, cauza d-tale este foarte serioasă.

— Oh, domnule, murmură dânsa, vorbeştĭ ca şi cum m'aĭ cunoaşte de multă vreme; şi cu toate acestea...

— E drept că te văd acum pentru întâia oară; dar te privesc de cincĭ momente, şi cred că ştiŭ multe lucrurĭ despre d-ta. Ştiŭ cât de multă grijă îţĭ poartă tatăl d-tale, din ziua în care, pe când eraĭ micuţă, te-aĭ rănit la frunte de colţul uneĭ măsuţe de marmoră.

In faţa aceteĭ nouĭ afirmaţiunĭ, care era cât se poate de exactă, Floriana nu maĭ stătu la îndoială, şi vorbi cu toată încrederea:

— Cred că-ţĭ aducĭ aminte, domnule, că acum vre-o şease lunĭ, toate ziarele din lume aŭ înregistrat o ştire foarte curioasă. In aceiaş noapte, toate marile laboratoriĭ din lume, în carĭ se studia corpul bizar şi feeric numit *radium*, aŭ fost prădate. Hoţiĭ nu luaseră de cât numaĭ şi numaĭ radium-ul, fără să se atingă de vre-un alt metal preţios,— şi eraŭ doar destule prin acele laboratoare.

Dick făcu un semn cu mâna, afirmând ast-fel că cunoştea împrejurarea.

— Modul cum fusese operate furturile, dovedea până la evidenţă, că hoţiĭ aveaŭ un şef unic, care de acum înainte se afla în posesia întregeĭ cantităţĭ de radium, liberă pe suprafaţa globuluĭ.

Cantitatea aceasta era de 23 de grame 713 miligrame. Nu era tocmaĭ mult, dar cantitatea aceasta era totuşĭ îndestulătoare pentru ca să se facă cele maĭ minunate transformărĭ.

Omul care putuse s'o centralizeze devenea regele radium-uluĭ, tot aşa de puternic ca toţĭ ceĭlalţĭ regĭ aĭ nouluĭ continent.

«Dar în ce scop s'a făcut acest furt mondial?

«La această întrebare ar trebui să răspunzĭ d-ta, domnule Dick Fann.

— A!... voeştĭ să aminteştĭ de raportul pe care îl făcusem eŭ, d-şoară?

— Nu numaĭ că vreaŭ să-l amintesc, dar vreaŭ chiar să-l rezumez.

— Dar eŭ îĭ cunosc bine cuprinsul!

,,Nu mă îndoesc; dar concluziile acestuĭ raport fiind punctul de plecare al nelinişteĭ mele, te voiŭ ruga să mă laşĭ să continuŭ...

— Cum vreĭ, d-şoară. Decât numaĭ trebue să-ţĭ spun că văd de pe acum încurcătura tatăluĭ d-tale...

— Voeştĭ să mi-o spuĭ şi mie?

— De ce nu. Declar însă că nu prea văd cum aĭ putea fi şi d-ta amestecată în toată afacerea asta.

— In sfârşit, spune-mĭ, te rog, ceea ce ghiceştĭ.

Detectivul nu-şĭ putu stăpâni un uşor gest de nemulţumire:

Eŭ nu ghicesc nicĭ odată, d-şoară. A ghici înseamnă a te lăsa condus de imaginaţie. Dar după părerea mea, ştiinţa poliţistă este o ştiinţă exactă; de aceea eŭ nu ghicesc, ci trag concluziĭ.

,,Un lucru mi-a atras atenţia de la început. Trustul mondial al radium-uluĭ coincida cu oare-carĭ descoperirĭ ştiinţifice. Se publicaseră tocmaĭ nişte studiĭ prin carĭ se arăta influenţa radium-uluĭ asupra *corindonuluĭ*, o piatră preţioasă formată din aluminiu pur cristalizat.

,,Experienţele făcute dovedeau că pe când corindonul expus scânteierilor electrice se decolora foarte repede, supus însă acţiuneĭ razelor radium-uluĭ, se transforma foarte repede din corindon ordinar nevalorând maĭ mult decât 2 francĭ caratul, în topaze şi safire carĭ puteaŭ să valoreze pînă la 500 de leĭ caratul.

,,Din această coincidenţă o deducţie logică se impune spirituluĭ meŭ.

,,Cine pusese la cale furtul întregeĭ cantităţĭ de radium disponibilă pe glob, se gândise bine la primejdiile prin carĭ trece şi trebuise să socoată în acelaş timp şi foloasele.

— Concluzia d-tale, sfârşi Floriana, a fost că trebuia să se facă amănunţite cercetărĭ printre cumpărătoriĭ de corindonurĭ ordinare.

— Pe vremea aceea, continuă Dick Fann, eram foarte ocupat cu o afacere de cea maĭ mare importanţă. Nişte anarchiştĭ plănuiseră distrugerea unuĭ mare arsenal dintr'un stat european. Ne pu-

tând să mă împart în două, am indicat calea care trebuia urmată.

— Dar detectivii oficiali n'aŭ putut descoperi nimica?

Detectivul surise.

— Nu vreau să pun la îndoială concluziile d-tale! exclamă repede Floriana.

— Știŭ bine. Tatăl d-tale a luat raportul acesta în serios; în calitatea sa de sindic al bijutierilor a provocat un trust al tuturor corindonurilor ordinare carĭ se aflau în circulație. D-ta insuțĭ, care pe atuncĭ te aflaĭ la Londra, aĭ fost însărcinată să cumperĭ tot corindonul aflat pe piață și să'l expediezĭ unor depozite din Canada.

,,Tatăl d-tale a știut să dejoace planurile criminalilor.

— E drept. Eĭ bine, d-le Dick Fann, de aici pornesc în prezent toate temerile mele.

— Da?

— După cum lesne îțĭ poțĭ închipui, continuă Floriana, bijutierii aŭ întrebuințat toate șireteniile pentru ca îndrăznețiĭ pungașĭ să piardă urma corindonului. După multe călătorii făcute sub diferite deghizărĭ, corindonul a ajuns în sfârșit într'un depozit sigur. Și-acum nu știŭ bine ce mă face să mă tem că hoțiĭ radium-uluĭ mă urmăresc pe toate căile, pentru ca în cele din urmă să poată descoperi prin mine locul unde se află marele depozit de corindon.

— Fără îndoială că aĭ dreptate să te temĭ de lucrul acesta.

— Așa crezĭ?

— E evident. Oameniĭ aceia știŭ să urmărească. D-ta te veĭ întâlni cu tatăl d-tale, și dintr'o vorbă, dintr'un indiciŭ cât de slab, depozitul poate fi descoperit. D-ta veĭ servi de fir conducător, domnișoară.

Floriana bătu veselă din palme:

— Ce fericită sunt când te aud vorbind ast-fel!... Mă temeam ca nu cumva să mă socoțĭ vizionară!...

— A!... Și acum ce vreĭ d-ta să facĭ?

— Vreaŭ să trimet vorbă tatăluĭ meŭ. Numaĭ că, n'am încredere în telegraf.

— Facĭ bine că eștĭ prudentă. Va trebui să te ducĭ d-ta singură în America.

— Acesta este și gândul meŭ. Dar, locuind împreună cu tatăl meŭ n'am făcut nicĭ un pas înainte. Pe de altă parte, în Canada n'aș putea avea o locuință separată, fără să fiŭ luată în nume de răŭ...

— Atuncĭ, veĭ străbate numaĭ, continentul american. Tatăl d-tale, înștiințat printr'o telegramă va veni să te întâlnească într'un punct oare-care.

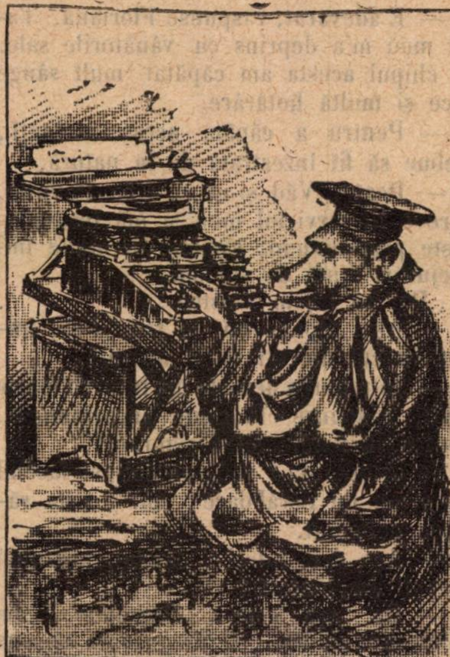
— Am eliminat toate mijloacele ce nu se pot pune in practică, și am ajuns forțat la această concluzie. Alt-fel n'aĭ putea să înștiințezĭ pe tatăl d-tale, fără să locueștĭ împreună cu dânsul.

— Aĭ dreptate, răspunse Floriana, de simplicitatea acestuĭ raționament.

(Va urma).

MAIMUȚE COMEDIANE

Toată lumea pariziană se interesa pe vremurĭ de faimosul cimpanzeŭ *Consul* care a făcut furorĭ. El imita cu o remarcabilă perfecțiune, atitudinele orĭ cuĭ și apărea pe scenă ca un gentlemen *sui generis*, scoțându-șĭ jobenul și salutând publicul; se îmbrăca și se desbrăca, mânca servindu-se de furculiță ca fie-care din noĭ, fuma și se așeza la piano, cântând cu iscusință.

Un secretar noŭ

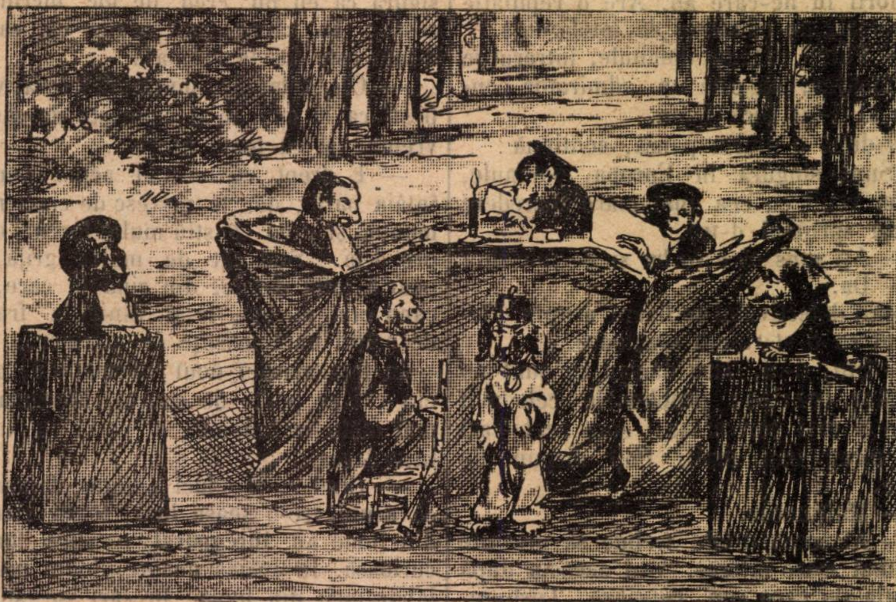
Dar un impresar din Milano a făcut un pas gigantic inainte. El a dresat o întreagă trupă de quadrumanĭ. După maimuța doctilografă (vezĭ ilustrația I-a) care scrie la mașină numele și pronumele pe carĭ i le dictezĭ, ca și o domnișoară oare care dactilografă, vine... tribunalul!

Un sunet de clopoțel.

Pe scena micșoară, în fotoliile respective, apar cu mine austere: președintele, asistențiĭ, grefierul, procurorul, acuzatul și gardianul săŭ. Și membriĭ acestuĭ tribunal vorbesc, cu ajutorul unor artiștĭ-oamenĭ, ascunșĭ sub fotoliurile lor...

Se dresează cu ușurință numaĭ anumite maimuie, căcĭ sunt quadrumane asemănătoare ca formă, dar ca fond atât de la fel, cum e de pildă un european cu un hotentot. Intre dresagiul maimuțelor și cel al câinilor nu e de cât o foarte neînsemnată diferență de mod.

După cum am fi îndreptățițĭ să credem, peste câțĭ-va anĭ, găsindu-se și pe la noĭ vre un impresariŭ dibacĭ care să ia inițiativa, vom putea admira jocul uneĭ trupe de antropoizĭ-artiștĭ și vom petrece nespus de mult de giumbușlucurile pe carĭ, incontestabil, le vor face.

Un tribunal complet

POVESTIRE DIN RASBOIUL ANGLO-BOER

SECRETUL

Bum! Bum! răsunaŭ tunurile din toate părțile.

Văzduhul era plin de ghiulele, de gloanțe și de fum: în toate părțile răniții arătau cerului, prin strigăte, durerile lor.

Ambulanțele «Crucei roșii» adunau rănițĭ de pe câmpul de războĭ. Ele se coborau prin văĭ, se ridicau pe coline, ca să dea ajutoare acelora carĭ în curând aveau să se ducă ca să mărească numărul din cer

al acelor viteji carĭ luptaseră pentru patria lor.

In mijlocul acestor lucrurĭ tunurile englezilor şi ale boerilor umpleau din când în când aerul de un zgomot majestos.

Boeriĭ aveau o poziţiune de apărare minunată; aşezaţĭ pe nişte munţĭ înalţĭ, în dosul unor arborĭ seculari, aşa încât nu li se vedea decât capul, puteau ochi de minune; maĭ cu seamă, fiind nişte bunĭ puşcaşĭ, ţinta lor nu da greş.

Erau numaĭ o mână de oamenĭ care trebuia să ţie piept uneĭ armate întregĭ englezeştĭ; dar totdeauna dragostea de ţară şi voinţa de a face bine ţine piept la toate,—şi boeriĭ erau stăpâniţĭ şi convinşĭ de lucrurile acestea.

. . . .

Se inserase; s'ar fi zis că liniştea se aşternuse peste amândouă taberele duşmane, dacă ea nu era întreruptă din când în când de tunurile neastâmpăraţilor englezĭ.

In acest moment soldaţiĭ boerĭ carĭ erau sus pe munte, se strânseseră cu toţiĭ lângă un foc din apropierea corturilor; focul ardea încet, aruncând spre cer limbĭ roşietice. Din când în când focul era alimentat de soldaţĭ cu surcele şi buturĭ adunaţĭ din pădure.

Căpitanul îĭ chemase acĭ pe toţĭ pentru că avea să le spue ceva.

Deodată însă, un soldat începu să râză.

— De ce râzĭ?—îl întrebară ceilalţĭ.

— Cum să nu râz, zise cel întrebat şi care se numea Curtello, când am văzut ceva care e cu adevărat hazliu? Ha! ha! ha!..

A înebunit, săracu', ziseră ceilalţĭ.

— Ba nu, camarazilor, şi dacă nu mă credeţĭ, să vă povestesc de ce râz.

— Da, da, ziseră toţĭ într'un glas, să auzim povestea.

Eĭ, atuncĭ ascultaţĭ:

— Eram de gardă, ştiţĭ, pe colina ceea, la o leghe depărtare de fluviul Tugela; mă plimbam cu paşĭ cadenţaţĭ şi din când în când mă opream, ascultam şi mă uitam să văz dacă vine vre-unul să'mĭ cate ceartă. Atâta 'ĭ trebuia. Cum spuĭ, tocmaĭ voiam să'mĭ fac o ţigară, ca să maĭ uit de necazurĭ, când observaĭ un englez care venea încet pe la spatele meu; el credea că nu l'am văzut şi scosese un revolver; deodată întorc capul şi strig:—«Stăĭ! Cine'ĭ»? Nicĭ n'apucaĭ să ridic puşca la ochĭ, că o şi luă la goană; atuncĭ traseĭ ca din întâmplare şi văzuĭ cum îĭ zbura pălaria de pe cap. Din curiozitate m'am luat după el. După câtva timp englezul căzu la pământ, iar când mă apropiaĭ de el, îmĭ spuse să'l iert, căcĭ numaĭ de frică nu maĭ avusese curajul să'şĭ continue fuga. Eu, râzând de el, i-am spus că'l iert, adăugând că altădată să nu maĭ încerce acelaş lucru. Pălăria i-am luat-o ca amintire.

«Şi iată de ce, când mi-am adus aminte, am început să râz. Nu'ĭ aşa că'ĭ de râs ca un englez, venit să mă omoare, numaĭ când mă vede cu puşca la ochĭ o ia la fugă?

— De sigur, răspunseră ceilalţĭ, trebue să râzĭ şi la urma urmeĭ toţĭ ştim că tu eştĭ un soldat curagios.

«Sst! ia tăceţĭ! Vine căpitanul.

Ca prin minune se făcu o tăcere mormântală şi căpitanul îşĭ făcu apariţia.

— Ura, trăiască comandantul nostru! strigară soldaţiĭ.

— Să trăiţĭ şi voĭ, băeţĭ; dar ia vedeţĭ, nu e cineva pe aicĭ care să ne asculte?

Un soldat plecă şi după ce se întoarse spuse că nu e nimenĭ.

— Atuncĭ bine, căcĭ am să vă spun sau maĭ bine, trebue să vă destăinuesc ceva.

«Mâine, trebue să ştiţĭ că ne luptăm cu înverşunare şi comandantul suprem Krueger a spus să ne luptăm ca leiĭ, căcĭ trebue să isprăvim odată...

Deodată: bum! o ghiulea se anunţă; toţĭ se aşternură la pământ, în vreme ce ghiuleaua trecu înainte.

— Eĭ, vedeţĭ, băeţĭ, iată asta e un semn care întăreşte şi maĭ mult spusele mele; mâine am să vă maĭ dau câteva desluşirĭ asupra moduluĭ de luptă. Nu uitaţĭ că ne vin ajutoare. Şi acum să rămâneţĭ sănătoşĭ.

— Ura! strigară toţĭ în cor.

Apoĭ, după ce sentinelele fură aşezate la post, nu se maĭ auzea decât un lung sforăit.

. . . .

Totul era pregătit; la primul atac al englezilor trebuia şi eĭ să înceapă. Dar un moment numaĭ, să spunem ceva şi despre englezĭ.

Englezii erau foarte desnădăjduiţĭ; suferiseră pînă acum o mulţime de înfrângerĭ, încât nu maĭ aveaŭ speranţă de victorie; se bizuiaŭ pe armata lor cea mare. Trupele erau în dezordine; în astfel de condiţiunĭ se găsea armata engleză în ziua în care trebuia să dea o luptă importantă cu boeriĭ.

Boeriĭ aşteptau atacul în linişte, ca oamenĭ sigurĭ de izbândă, când năvăliră pe nesimţite ghiulele englezeştĭ; atuncĭ şi buriĭ, carĭ aveaŭ tunurile aşezate prin scobiturile munţilor începură să tragă; trăgeau în carne vie, la care le serveau maĭ ales puştile. Englezii nu reuşeau decât să desprinză bucăţĭ marĭ de pământ din munţĭ sau să reteze cu desăvârşire uniĭ copacĭ bătrânĭ. Era o privelişte demnă de un astfel de războĭ! Maĭ la fiecare descărcătură de puştĭ ale burilor cădeau soldaţĭ englejĭ, carĭ începuseră să se retragă. Dar ce retragere! Era maĭ mult fugă. Bucuria burilor acum era mare; eĭ râdeau pe sub musţăţĭ. In sfârşit pe la amurg englezil parlamentară şi cerură întreruperea lupteĭ. Căpitanul burilor primi.

Toţĭ se retraseră. Buriĭ ştiau că englezii cereau aceasta numaĭ ca să aibă timpul să maĭ făurească vre-un plan şi, ne lăsându-se să fie înşelaţĭ de eĭ, începură să se pregătească de luptă. Oamenii aceştia erau aşa de deprinşĭ cu lupta, încât li se părea ceva nenatural de a nu avea arma în mână.

Să ne întoarcem acum la englezĭ. După ce încetaseră lupta, ofiţeriĭ statuluĭ-major se retraseră în cort ca să dea naştere unuĭ plan care trebuia să fie scăparea tuturor.

Planul odată făcut, trebuia să fie citit în faţa întregeĭ armate. Astfel, după ce toată armata fu strânsă, generalul Buller dădu citire planuluĭ de războĭ, care suna astfel:

«O parte din armată va trebui să se ascunză prin tufişurĭ sau chiar prin apropierea burilor; o altă parte va trebui să stea ca să înfrunte atacul duşmanilor şi, in fine, restul va sta ca rezervă. Şi în timpul când se vor lupta zdravăn, ceĭ ascunşĭ vor căuta să se ducă să ocupe locul duşmanuluĭ şi să'l ia pe la spate; în momentul acesta rezerva, venind în ajutorul părţeĭ a doua a armateĭ, va închide pe duşman între două focurĭ şi atuncĭ el, ne maĭ având ce face, se va preda. Trăiască Anglia!

— Ura, trăiască!—strigară în cor.

— Acuma tu, ăla micu de acolo din stânga, vino 'ncoa,—zise Buller. Noĭ nu cunoaştem tocmaĭ bine locul lor de retragere şi de aceea vrem să te trimetem pe tine în recunoaştere. Vreĭ tu aceasta? Gândeşte-te, e pentru patrie! Va trebui să jurĭ că nu veĭ spune nimic!

— Vreau şi jur, să trăiţĭ, d-le general, zise soldatul mândru.

Apoĭ, după ce îl puse să jure, soldatul plecă; ajunse aproape de tabăra burilor! Pe tot drumul parcurs i se părea că din fie-ce colţ se iveşte câte o pălărie cu un cap de boer.

Acum numaĭ câţĭ-va paşĭ îl maĭ despărţeau de duşman. Tocmaĭ se uita cu atenţie în sus, în jos, la dreapta, la stânga când, spre nenorocul luĭ, fu auzit, prins, legat şi în curând adus în faţa căpitanuluĭ. Căpitanul îĭ promise viaţa dacă va spune tot ce ştie despre desfăşurarea lupteĭ viitoare. Soldatul se gândi că jurase şi că ar trăda patria dacă ar spune; apoĭ zise:

— Nu ştiŭ nimic.

— Nimic? Eĭ, ştiĭ tu băete, lasă, zise căpitanul, dar nu vreĭ să spuĭ, nu e aşa?

Soldatul stătu puţin pe gândurĭ şi apoĭ, îndreptându-şĭ privirea spre căpiten, zise tare:

— Nu voiŭ spune nimic.

— Tot nimic? Ştiĭ că e frumos din partea unuĭ soldat englez? Veĭ spune însă acum.

Eĭ băeţĭ, ia aduceţĭ maşina ceia minunată. Maĭ repede.

Puţin după aceia căpitanul avea în mână un aparat înfricoşat de scos unghiĭ.

Soldatul cum îl văzu păli, căcĭ ghicise că voiaŭ să-l chinuiască.

Apropiind aparatul de unghiile soldatuluĭ căpitanul spuse;

— Spuĭ saŭ încep.

Soldatul făcând o sforțare asupra luĭ însușĭ zise :

— Nu.

— Foarte bine, camarade, zis căpitanul și sgâlțâi puțin o unghie.

— Staĭ, voĭ spune, zise soldatul îngrozit.

— Să vedem ce aĭ să spuĭ.

Dar soldatul nu vru să spuie nimic.

Atuncĭ căpitanul dând mașina soldaților zise :

— Băețĭ, să fițĭ fără milă cu acest om.

Când soldațiĭ boerĭ se apropiară să înceapă operația, nenorocitul nebun de groază fugi lângă căpitan zicându-ĭ că va spune tot.

In cortul căpitanuluĭ, soldatul englez divulgă întreg planul de războĭ al englezilor, care trebuia să rămâe secret.

Un minut după aceia era liber. Când scobora munțiĭ avea intenția să dezerteze. Ca printr'o fantasmagorie apărură înaintea luĭ toțĭ superioriĭ carĭ reprezentaŭ Anglia, patria luĭ, și carĭ îĭ spuneaŭ :

— Eștĭ un trădător! Așa respecțĭ tu jurământul? Nu te teme, aĭ să-țĭ primeștĭ pedeadsa.

Soldatul dădu cu mâna prin aer ca să alunge această vedenie și izbucnind în plâns zise :

— Eŭ trădător? Dar dacă ar ști ce chinurĭ era să sufer? De ce nu m'aŭ împușcat? Era o moarte de viteaz!... Ah! da, patria! Trebuia să nu spuĭ nimic! Trebuia să tac! Era maĭ bine! Dar tot, fiind-că mă vor desonora, mă voĭ omorî singur! Da! Așa am să fac, așa trebue!...

Și zicând acestea, nenorocitul scoase revolverul și-șĭ spulberă creeriĭ, în apropierea lagăruluĭ englez.

La auzul detunătureĭ, englezii se speriară, crezând că e vr'un noŭ atac al boerilor.

Dar puțin maĭ în urmă, totul reintră în liniște.

. . . .

Ca urmare fu că a doua zi englezii suferiră cea maĭ rușinoasă înfrângere, în cât generalul Buller, văzând lipsa alimentelor și a soldaților, și poziția neprielnică a loculuĭ de bătae, fu nevoit să-șĭ treacă trupele dincolo defluviul Tugela....

P. G. Georgescu.

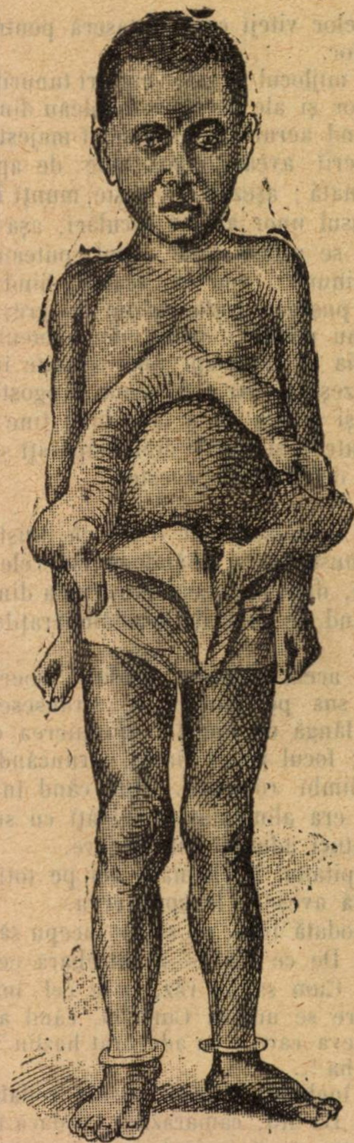
CURIOZITĂȚI NATURALE

Tânărul cel maĭ înalt

Oamenĭ înalțĭ peste 2 metri și 17 cm., se găsesc azĭ și în America și în Rusia și pe aiurea, dar acest tânăr italian, născut în 1888 în Monaco di Baviero, care 'ĭ ajunge pe toțĭ ceilalțĭ oamenĭ înalțĭ, avea numaĭ șeasesprezece anĭ când a fost fotografiat (ilustrația aceasta e o reproducere după fotografia sa de acum 8 anĭ) și de sigur până acum a maĭ crescut și poate va crește încă.

El se numește Giuseppe Schippers. După cum se vede, un om de talie obișnuită abia ar ajunge să-ĭ atingă țigarea din gură.

Monstru hindus

Tânărul băiat hindus poartă din naștere, în jurul abdomenuluĭ, brațele și picioarele unuĭ alt copil — frate gemen — căreia nu i s'aŭ desvoltat de cât aceste membre.

PE VIAȚĂ ȘI PE MOARTE!

ISPRAVILE UNOR EROI

— Roman de aventurĭ războinice de L. BOUSSENARD —

— Urmare —

,,Ce-am eŭ cu austriaciĭ, pentru ca să mă reped ast-fel asupra lor, și să-ĭ omor ca pe niște vrăbiĭ?

,,Ce-mĭ pasă mie de libertatea unor oamenĭ, carĭ știŭ să strige numaĭ : ,,Vive la Francia'' ! și încolo staŭ cu mâinile încrucișate.

,,Mi-așĭ petrece timpul mult maĭ bine acasă la mine, cultivând ogoarele.

— Dar pentru tine, gloria războiuluĭ n'are nicĭ un farmec?

— Toată gloria voastră, nu valorează pentru mine, nicĭ o jumătate de sac de grâŭ.

Și tot vorbind ast-fel, ceĭ treĭ tovarășĭ trecură de Corbeta, alergând voioșĭ spre Milan.

Pretutindenĭ drumul era plin de urmele înfrângeriĭ austriace.

Dar, nepăsătorĭ în fața tuturor ororilor pe carĭ le întâlneaŭ în cale, ne având vreme să se maĭ emoționeze de groză-

viile războiului, cei trei zuavi își urmaŭ calea, aclamați cu căldură de către țăranii cu cari se întâlneaŭ în cale.

Nimic nu înseloșează mai mult decât gloria și numai Dumnezeŭ știe,cât de mare era setea celor trei zuavi, cari sufereaŭ acum de lipsa lichidelor intr'o dublă măsură, și ca zuavi, și ca învingători.

— Să nu facem nici o prostie, zise Franc, care după propriile sale gânduri, ghicea lesne gândurile tovarășilor. E vorba să regăsim copilul regimentului, și prin urmare avem nevoe de toate facultățile noastre, atât intelectuale cât și fizice.

,,Și apoi, ce ar spune lumea, când ar vedea niște liberatori, clătinându-se pe picioare, ca ori și care bețiv ordinar?

Cu toate aceste frumoase recomandații, Raymond și Tringlot se simțiră nespus de veseli când ajunseră în frumoasa capitală a Lombardiei.

Din ajun tot orașul era în picioare. Locuitorii, nebuni de bucurie, priveaŭ trecerea dezordonată a armatei austriace învinse.

Aceasta însemna sfârșitul îndelungatelor lor suferințe; în sfârșit, soarele libertății începea să licărească la orizont.

Armata aceasta, așa de ordonată cu o zi mai înainte, așa de puternică și de încrezătoare în sine, perduse acum ori-ce noțiune de disciplină și de ordine.

In zadar se mai încercaŭ câte-va escadroane, cari rămăseseră încă întregi, și nu eraŭ cuprinse de frigurile fugei, să oprească valurile dezordonate ale armatei învinse.

Era zadarnică încercarea, pentru că armata austriacă devenise acum ca o turmă fără conducător.

Trebue să recunoaștem deci că această armată se afla acum într'o situație foarte periculoasă: la doi pași de învingători, și în mijlocul unui oraș ostil, în care trei-zeci de mii de luptărori, la cele dintâi raze ale amorului libertății, începuseră să se miște și să ia armele.

Se poate deci lesne judeca ce mare emoție provocă în aceste împrejurări, sosirea celor trei zuavi.

Din toate părțile se auziaŭ strigătele:

— Francezii!.. Vin francezii!..

Mai eraŭ încă vre-o patru mii de austriaci, cari se îngrămădeaŭ la capătul orașului, vrând să treacă mai repede.

Poporul prinsese curaj. Năvăliră cu toții în citadelă; tunurile fură capturate și munițiile distruse. Câți-va începură să tragă asupra fugarilor.

Cuvintele nu mai sunt îndestulătoare pentru a descrie entuziasmul milanezilor și groaza nebună a austriacilor.

— Viva!... se auzia în toate părțile. Viva la Francia!... Viva la liberta!

In curând cei trei zuavi fură inconjurați, așa că nu mai puteaŭ înainta.

In zadar striga Franc cât îl lua gura:

— Dove e il palazzo Amalfi?

A!.. era vorba despre acel palat în care locuiaŭ dușmanii independenței italiene.

Fără îndoială, italienii îi vor conduce acolo, și ei n'aveaŭ de cât să facă un semn, pentru ca acest palat blestemat să fie dărâmat, ca să nu mai rămâe piatră de piatră.

Dar în curând cei trei zuavi se perdură în mijlocul italienilor entuziaști.

Vocea lui Franc, domină un moment imensul sgomot:

— Ei bine, Tringlot, vezi ce însemnă gloria?

,,S'ar zice că suntem niște adevărați eroi!..

,,Nu e așa, Raymond? Ajunseră astfel într'o piață în care se îngrămădeaŭ vre-o câte-va sute de austriaci. Invinșii auziră strigătele entuziaste ale italienilor, cari vesteaŭ sosirea învingătorilor.

Franc își puse baioneta la armă, și înaintă vociferând:

— Predați-vă!..

Austriacii, cu desăvârșire demoralizați, depuseră armele.

Poporul îi conduse la citadelă.

Cei trei zuavi, înconjurați mereŭ de mulțimea entuziastă, se opriră apoi în fața unei clădiri pompoase, care avea înfățișarea unei adevărate citadele.

— Il palazzo Amalfi! strigară zeci de voci.

Italienii bătură cu violență în poarta masivă de fer.

— Mi se pare că am ajuns!.. zise Franc. Și intrară toți trei.

Poarta masivă se închise în urma lor, cu un sgomot lugubru. Se văzură acum în mijlocul unui vestibul imens, în mijlocul căruia licărea un lampadar de aur.

In vestibulul acesta eraŭ împrăștiate tot felul de obiecte de preț, într'o neorânduială, care te impresiona fără de voe.

Un individ ras, îmbrăcat în negru, le eși înainte, și se înclină respectuos în fața lor.

— Parla il franceze? întrebă Franc, fără înconjur.

— Da, domnule, răspunse străinul în franțuzește.

— Perfect. D-ta ești stăpânul.

— Nu. Eŭ sunt intendentul excelenței sale.

— Al cărei excelențe?

— Excelența sa contele din San-Germano.

— Am voi să-i vorbim.

— Lipsește din palat. Dar eŭ îl înlocuesc; așa în cât îmi puteți spune mie ce aveți să-i spuneți.

In timpul acesta, Raymond și Tringlot, pentru ca să nu pară niște proști, examinaŭ încăperea, făcând diferite reflecții asupra frumuseții obiectelor.

— Aș dori un apartament pentru colonelul meŭ, zise Franc, după un moment de cugetare. Ceva îngrijit, înțelegi, ca pentru un colonel de zuavi!..

«Imi mai trebue apoi câte-va camere pentru statul-major al regimentului, și în sfârșit, grajduri pentru vre-o cincisprezece cai.

— E lucru ușor, și vă asigur că veți fi pe deplin satisfăcuți, răspunse intendentul.

— Putem vizita apartamentele?

— De sigur.

«Dar cred că mai întâi, veți voi să mâncați și să beți ceva. După drumul pe care l'ați făcut cred că aveți nevoe de așa ceva...

Fără să mai aștepte răspunsul zuavilor, duse un fluer la gură, și modulă un șuerat bizar.

Doui servitori, îmbrăcați în negru ca și dânsul, apărură îndată și așteptară ordine.

— Conduceți pe acești bravi soldați în sala de mâncare, și veghiați să nu le lipsească nimica.

Peste un moment cei doui zuavi se văzură în fața unei mese încărcate cu mâncările cele mai fine.

Era un adevărat ospăț de archiduce.

Zuavii își lăsară armele într'un colț și se apropiară de masă.

— Se pare că eram așteptați, zise Raymond, punând mâna pe o sticlă.

Și începură să mănânce și să bea cu poftă.

In curând Raymond și Fringlot începură să se întreacă la băutură.

— Pariez că mai beaŭ încă două sticle ca asta!

Eŭ zic că nu ești în stare să le bei!

Ba le beau!..

Dar caporalul îi opri cu un gest:

— Nici o picătură mai mult!.. Știi consemnul nostru!..

Apoi întorcându-se:

— Hei, domnule intendent avem nevoe de d-ta!

— La ordin.

— Vei bine voi acum să ne arăți apartamentele... Știi ce te-am rugat: ca pentru Maestatea sa împăratul!..

Fură conduși în niște săli mari, înalte, pline de tablouri frumoase, în care respirai însă un aer apăsător.

— Cum, nu e nici un covor pe jos? întrebă Franc mirat.

— Noi nu cunoaștem întrebuințarea covoarelor.

— Dar va trebui să puneți aici câteva!

— Cu neputință signore!

— Atunci vom căuta noi. Tringlot îți daŭ această însărcinare.

— Cum ai spus, domnule caporal?

— Hai trezește-te... Trebue să pui aici niște covoare noui, pentru colonelul nostru.

«Tu, Raymond să te ocupi cu celel'alte amănunte.

«D-ta, domnule intendent, dacă ești bun, condu-mă la grajd.

Și în timp ce Franc se îndepărta împreună cu intendentul, Tringlot murmură:

— Ce mai idee și cu covoarele voastre! Dar de vreme ce așa este ordinul, trebue să'l execut!..

«Nu ştiu bine de unde voĭ lua covoarele, dar trebue să le găsesc...

După ce pronunţă cu voce destul de ridicată aceste cuvinte destul de enigmatice, se întoarse spre unul dintre servitori, şi-ĭ zisa:

— Heĭ, amice, te rog să'mĭ aducĭ îndată o pereche de cizme!

— Dar, signore...

— Nişte cizme cu bolforĭ marĭ, şi bine lustruite.

— Mă numesc Tringlot din compania II, şi sunt liberator al Italieĭ. Cum aĭ cutezanţa să mi te împotriveştĭ?.. Nu ţi-ĭ teamă că te voĭ considera ca pe un simplu austriac şi-ţi voĭ implânta baioneta în burtă?

«Haide, marş!..

Pronunţă aceste cuvinte cu o voce aşa de puternică şi de imperioasă, în cât servitorul înspăimântat, dispăru

Tringlot, făcea un zgomot enorm, zdrobi câte-va vase şi le aruncă la pământ.

Servitorul se întoarse repede de tot aducând perechea de cizme.

— Aşa da! exclamă Tringlot. Îmĭ pare bine că mă înţelegĭ!..

După aceea luă cizmele şi se îndreptă cu ele spre vestibulul pe unde intrase. In mijlocul vestibululuĭ se afla o statue frumoasă.

Tringlot găsi de cuviinţă să atârne cizmele de această statue.

Cum însă se întâmplă ca statuia să fie tocmaĭ aceia a Papeĭ, servitorul se supără rău de tot, considerând aceasta ca cea maĭ gravă insultă, şi voi să dea cizmele jos.

Zuavul se încăpăţână şi deveni ameninţător.

— Ah! câine necredincios! exclamă servitorul, insulta aceasta cere răzbunare!

In urma acestor cuvinte, încăerarea era gata.

Italianul scoase un stilete, şi se repezi la zuav.

CAP. VI

Condus de majordom, Franc se îndreptase spre grajd. După ce străbătu maĭ multe sălĭ lungĭ carĭ păreaŭ că nu se maĭ sfârşesc, ajunse în sfârşit într'o curte vastă.

Acolo eraŭ bucătăriile, nişte hambare cu destinaţie necunoscută, şi grăjdurile. Eraŭ acolo încăperĭ să poată găzdui un oraş întreg; dar, lucru bizar, în tot cuprinsul acelor clădirĭ, nu se auzea nicĭ cel maĭ mic zgomot.

Din noŭ caporalul se simţi îngrijorat, şi începu să aibă bănuelĭ.

Lucrurile pe carĭ le vedea acolo nu i se păreaŭ de loc naturale şi-şi aduse aminte de blestemele pe carĭ le auzise în gura poporuluĭ contra palatuluĭ Amalfi.

Se gândi la Betina, fermecătoarea necunoscută, care-l scăpase de moarte, şi a căreĭ imagine scumpă nu-l părăsea nicĭ odată. Se gândi la numele acesta, care trebuia să i se deschidă largĭ porţile palatuluĭ, şi pe care nu găsise încĭ de cuviinţă să-l pronunţe.

— Voĭ avea şi maĭ târziŭ destul timp să pronunţ numele acesta sfânt... Pentru moment să mă fac că nu ştiŭ nimica, şi să fim cu ochiĭ în patru la tot ce se întâmplă.

Domnul intendent, cu tot dejunul regesc pe care mi l'a oferit, îmĭ face impresia unuĭ adevărat bandit.

,,Fără îndoială că dejunul acela nu era pregătit pentru noĭ, dar ne-aŭ îndopat, şi s'aŭ silit să ne îmbete, pentru ca să ne poată expedia maĭ repede.

,,Şi eŭ m'am lăsat să cad în această cursă! Am manevrat ca un simplu pompier!...

Majordonul îl smulse din aceste gândurĭ:

— Iată grajdurile, domnule.

După ce caporalul privi cu atenţie, majordonul întrebă:

— Sper că domnul este satisfăcut?

— Sunt încântat, răspunse Franc.

Apoĭ adăugă, pentru ca să maĭ spue ceva:

— Maĭ aveţĭ şi alte grajdurĭ?

— Nu, domnule.

Făcând câţi-va paşĭ maĭ înainte, i se păru că aude un sgomot de lanţurĭ.

— Omul acesta îmĭ ascunde ceva, îşĭ zise dânsul. Voesc să ştiŭ ce se petrece aicĭ.

Făcu câţi-va paşĭ înainte spre o uşă pe care o zări în zid, şi-şi putu da seama îndată că intendentul minţise.

Maĭ era alăturĭ şi un alt grajd. Acolo mâncaŭ cu lăcomie şease caĭ magnificĭ, daŭ zdrobiţĭ de oboseala unuĭ drum lung.

De-o dată, caporalul, care aruncase o privire ironică majordonuluĭ, nu-şĭ putu opri o violentă tresărire.

Puţin maĭ departe zărise doĭ măgarĭ, carĭ mâncaŭ cu lăcomie dintr'o ladă cu ovăs.

Franc, cu toate că se silea să se stăpânească, murmură cu voce tare!

— Zidora!.. Barda!.. Se întoarse repede spre intendent, care se făcuse alb ca varul.

O lume nebună de gândurĭ năvăli în creerul zuavuluĭ.

Işĭ aduse aminte de atacul cantiniereĭ, de apărarea eroică a acesteia, de lupta la care el însuşĭ luase parte.

Prins cu minciuna, majordomul voi să se retragă. Incercă să închidă uşa pe din afară, pentru ca ast-fel zuavul să rămâe prizonier în grajd.

Dar, repede ca fulgerul, Franc se repezi, şi cu o mişcare violentă îl trânti la pământ.

Apoĭ îĭ puse un picior pe piept, şi-ĭ întrebă:

— Unde este copilul?.. Acela pe care l-am scăpat din flacărĭ la San-Pietro?

Omul nu răspunse nimic.

Caporalul continuă, cu vocea sa stăpânită, dar teribilă:

,,Copilul care zăcea lângă un bărbat şi o femee asasinaţĭ.

,,Acela pe care regimentul l'a adoptat, şi care a fost răpit astă-noapte din mijlocul câmpuluĭ de bătae?..

,,Răspunde-mĭ repede, saŭ te strâng de gât.

Intendentul se zbătea furios, şi du-

TIPURI DIN BORNEO

Insula malacză, Borneo, e una dintre cele maĭ marĭ de pe suprafaţa oceanelor şi mărilor pământuluĭ; are o populaţie de aproape două milioane indivizĭ. Locuitoriĭ eĭ sunt tipurĭ interesante de obiceĭ. Dăm aci portretele a două tinere femeĭ malaeze, ,,artistic împodobite''.

cându-şi mâna la gât, îl făcu să înţeleagă că nu putea vorbi.

— Ai dreptate, zise Franc; te strângeam cam tare.

Şi-i dădu drumul puţin. Omul aspiră aerul cu putere; apoi scoase un strigăt puternic care vibră până în cele mai îndepărtate colţuri ale curţii.

Cât ai clipi din ochi, câţi-va oameni apărură. Franc rămase uimit, neştiind de unde eşiseră aşa de repede.

Oamenii aceştia eraŭ toţi înarmaţi, aşa în cât Franc se văzu în faţa a douăzeci de duşmani de temut.

Aceasta însemna o moarte fără zgomot şi dispariţia cadavrului său.

Văzându-se în această situaţie, caporalul dădu drumul majordomului, care se ridică îndată şi scoase un pumnal.

Franc n'avea altă armă de cât baioneta sa, dar nu maĭ avea acum timpul material necesar pentru a putea face uz de ea.

Găsi însă la îndemână o furcă de fer, şi apucând-o cu repeziciune, strigă, aproape nepăsător.

— In gardă, contra infanteriei!

Banditiĭ fură emoţionaţi de această atitudine hotărâtă; şi le aduse un moment de îndoială.

— Haide, nemernicilor! tună Franc; nu vă e ruşine să năvăliţi atâţia contra unuia singur?

— Inainte! Moarte! moarte îndrăzneţuluĭ!.. strigă majordomul.

Banditiĭ se reped, dar Franc, cu o mişcare precisă, aplică o lovitură teribilă celui dintâi bandid care se apropie.

Mizerabilul îşi duce mâinile la piept, şi fuge gemând.

Un altul fu lovit în gâtlej, şi nevoit la rându-ĭ, să părăsească lupta.

Acest atac teribil îngheţă curajul banditilor. Făcură câţi-va paşi îndărăt, şi se îngrămădiră lângă uşă, pe care majordomul se grăbi s'o închidă cu cheia pe din afară.

Franc era prizonier.

— Iarăşi m'aŭ închis, murmură dânsul; e o manie la oamenii aceştia.

Apoĭ, apropiindu-se de uşă, şi sigur că banditii nu se îndepărtaseră încă, strigă:

— Heĭ, domnule majordom, ascultă-mă bine...

«Sunt cinci-zeci de miĭ de persoane carĭ mă ştiu aicĭ şi răspund de mine. Dacă se va întâmpla vre-o nenorocire vre-unuia dintre camaraziĭ meĭ, nu maĭ rămâne nicĭ o piatră în picioare din tot palatul acesta.

Suntem daţĭ în paza poporuluĭ din Milan.

După ce trimese acest «ultimatum» banditilor, Franc se puse să'şi examineze noua-ĭ locuinţă.

— In orĭ ce caz, zise dânsul, închisoarea aceasta pare un mic paradis, comparată cu cea din subterană.

Şi în timp ce dânsul continua cu inspecţia grajduluĭ, în vestibulul clădiriĭ lucrurile se încurcaŭ din ce în ce maĭ rău.

Tringlot stîrnise fără să vrea furia italienilor, aducând acea nevinovată insultă a uneĭ perechĭ de cizme atârnată de statuia Papeĭ.

Italianul, furios, scosese un stilete şi se repezise la zuav.

Dar Tringlot, sub înfăţişarea sa de stângăcie, era un soldat agil.

Făcu repede un pas îndărăt, şi aplică italianuluĭ o lovitură de picior aşa de teribilă, în cât nenorocitul se rostogoli la pământ.

După aceia ridică stiletul care căzuse din mâna italianuluĭ, şi examinându-l cu atenţie, zise:

— Imĭ va servi la curăţatul pipeĭ.

Dar omul se ridicase şi urla acum ca un apucat de diavol.

Câţi-va oamenĭ alergară îndată, şi Tringlot se văzu atacat de o ceată puternică.

Ne având ce face altă ceva, le întoarse spatele, şi începu să fugă prin sălile pustiĭ.

Călăuzit de urletele luĭ Raymond, ajunse în sala de mâncare.

Ce spectacol!... Masa era răsturnată, şi toate sticlăriile cele scumpe sfărâmate. Raymond, plin de sânge, se lupta cu treĭ coloşĭ.

— Ce dracu maĭ e şi aicĭ? strigă Tringlot.

— Vor să mă omoare, răspunse Raymond.

— Afurisită casă! La prima vedere aĭ crede că e pustie, şi când colo uite ce de lume!

Tot căutând cu ochiĭ o soluţie pentru a scăpa din încurcătura în care se afla, Tringlot zări într'un colţ carabinele pe carĭ le lăsaseră acolo înainte de masă.

Apucă repede una, şi trase la întâmplare, în plină grămadă.

Glontele detună ca o ghiulea de tun, şi zidurile tremurară. Când se risipi puţin fumul Tringlot văzu un om rostogolit la pământ.

Banditiĭ se opriră, înspăimântaţĭ.

Tringlot apucă celelalte două carabine, şi dădu una luĭ Raymond.

Acesta, când se văzu cu arma în mână, simţi cum i se înzecesc puterile.

Tringlot trase din noŭ, şi maĭ căzu unul dintre banditĭ.

După aceia, strigă cât îl lua gura:

— Afară de aicĭ pungaşilor!

Cu toate că eraŭ destul de numeroşĭ, banditiĭ văzură că viaţa le este în primejdie, şi nu maĭ aşteptară să li se repete ordinul de două orĭ.

Tringlot, care în fundul sufletuluĭ săŭ era cuprins de o spaimă nebună, se întoarse spre Raymond:

— Nu suntem de loc bine în casa aceasta!... Trebue să spălăm putina cât maĭ repede!..

— Dar caporalul?

— Să-l căutăm.

Porniră amândouĭ în fuga printr'un dedal de coridoare lungĭ în carĭ domnea o linişte de moarte.

De-o dată, Tringlot care mergea în frunte, scoase un strigăt teribil. O trapă se deschisese sub picioarele lor, şi amândoĭ fură prăbuşiţĭ în negurile unuĭ abis...

. . . .

Rămas închis în grajd, Franc nu luă lucrurile tocmaĭ în serios.

— E o simplă sală de poliţie, murmura dânsul, care nu va rezista unuĭ om ca mine.

,,Să examinăm puţin localul.

După ce pipăi bine zidurile de jur împrejur, se convinse că nu există de cât un singur loc de eşire: uşa pe care intrase.

Şi uşa aceasta era solidă de tot. Ar fi trebuit o ghiulea de tun ca s'o dea la o parte.

,,Dar dacă aş încerca să fac o tăetură în jurul broaşteĭ? îşĭ zise dânsul de-o dată.

Işĭ scoase baioneta şi se puse pe lucru. Dar lemnul era tare, şi Franc nerăbdător; rezultatul fu că se rupse vârful baioneteĭ.

Prin urmare, în direcţia aceasta nu maĭ era nimic de făcut.

,,Ah!.. dacă blestematele acestea de ferestre n'ar fi prea înalte!..

,,Sunt la şease metri depărtare de sol...

Pentru a nu spune că n'a încercat totul, Franc se urcă pe una dintre iesle.

Dar de aco'o până la ferestre, maĭ era o distanţă de treĭ metri, şi zidul era neted ca în palmă.

Numaĭ şopârla africană s'ar putea urca pe asemenea ziduri, cu ventuzele sale puternice.

Aşa dar, nicĭ ferestrele nu-ĭ puteaŭ servi la evadare.

Şi timpul trecea, şi Franc se gândea cu nelinişte la misiunea sa, care rămânea neîndeplinită, şi la soarta pe care puteaŭ s'o aibă în palatul blestemat, Tringlot şi Raymond.

Timpul trecea: acum era aproape pe înserate, şi Franc începuse să simtă foamea şi setea.

Animalele, înflămânzite, nechezaŭ nerăbdătoare.

Franc îşĭ zise că vitele n'aveaŭ nicĭ o vină, şi putea să le dea demâncare.

Eraŭ acolo nişte lăzĭ cu ovăz, şi caporalul se puse pe lucru.

După un moment de reflexie, Franc, care avea toate ideile, îşĭ zise că de şi ovăzul nu era o hrană de lux, putea fi ronţăit la nevoe.

Şi începu să mestece câte-va grăunţe.

Ovăzul n'avea nicĭ un gust, dar de cât stomacul gol, tot era maĭ bun.

,,Şi apoĭ, la războĭ, ca la războĭ!...

După ce îşĭ umplu stomacul, începu să sufere de sete. Dar tot căutând mereŭ prin toate colţurile, zări în sfârşit un robinet de aramă.

Deschise robinetul, și apa începu să curgă !..

Băù bine și după aceia adăpă și vitele.

Când termină și această operație, înnoptase bine. Maĭ avu doar timpul să-și prepare un mic culcuș, și se întinse să se odihnească, cu furca lângă el.

— Trebue să fiu cu ochiĭ deschișĭ numaĭ pentru ca nu cum-va să adorm, căcĭ mi s'ar putea întâmpla vre-o nenorocire.

Dar, cu toată această hotărâre înțeleptească, oboseala fu maĭ puternică, și în curând adormi-ĭ.

Somnul acesta dură câte-va ore, și ar fi durat încă, fără îndoială, multă vreme, dacă un sgomot nu l'ar fi deșteptat pe jumătate.

Din instinct duse mâna spre furcă, care înlocuia acum carabina.

Auzea un sgomot de pașĭ, și în curând o lumină roșiatică îĭ supără ochiĭ.

Dintr'o dată fu în picioare, gata să-șĭ vândă viața cât va putea maĭ scump.

Dar, un strigăt de bucurie ajunse până la urechile sale, și o voce care făcu să-ĭ tresară inima, murmură :

— Ah !... domnule Franc, d-ta, d-ta eștĭ !...

O femee tânără se apropiase, cu o lanternă în mână.

Zuavul, uimit, dar fericit, lăsă furca din mână, întinse brațele, și murmură :

— Signorina Betina !...

,,Oh !.. sol scump al bucurieĭ și al libertățiĭ, nu maĭ speram să te revăd vre-o dată !...»

CAP. VII

Tânăra italiancă întinse mâna zuavuluĭ, care o duse la buze cu o ardoare pasionată.

Apoĭ, așa de emoționat în cât vocea îĭ era tremurătoare, exclamă :

— D-ta, care aparĭ numaĭ în împrejurărĭ tragice, în momente de mare pericol...

— Pericole pe carĭ d-ta le bravezĭ cu un curaj nebun.

— D-ta, a căreĭ imagină scumpă nu m'a maĭ părăsit nicĭ o dată din momentul în care mi-aĭ salvat viața !...

— Prietene, dă-mĭ voe să te opresc.

,,Fie-care moment, fie-care secundă pe care o lăsăm să treacă, aduce o nouă primejdie asupra capuluĭ d-tale. Trebue să fugĭ.

Vino repede, saŭ dacă nu, va fi prea târziŭ.

— Dar, signorina, poate că evadarea mea te va compromite.

— Trebue să găsim ceva care să mascheze fuga, ceva care să-ĭ facă să creadă că aĭ fugit numaĭ prin propriile d-tale mijloace.

,,Caută ceva...''

Franc se gândi un moment.

Singurul loc pe unde ar fi putut trece, eraŭ ferestrele cele înalte de treĭ metri.

Așa dar, pe acolo trebuia să simuleze fuga. Deslegă repede căpestrele de la câți-va caĭ, și făcu din ele o frînghie solidă; apoĭ legă furca la capătul aceșteĭ frânghiĭ și o aruncă spre una din ferestre.

Lovitura reuși dintr'o dată : furca trecu de cealaltă parte a zidului.

— Iată signorina !... exclamă Franc vesel; la urma urmeĭ aș putea trece și pe acolo.

— Da, aĭ trece pentru ca, odată ajuns în curte, să fiĭ măcelărit fără milă. Casa aceasta blestemată, este plină de asasinĭ !

,,Vino... vino cât maĭ e vreme !...

Toată operația cu frînghiile nu durase de cât treĭ minute.

Copila avea la dânsa două pistoale și un pumnal, pe carĭ le întinse luĭ Franc :

— Poate că vom avea nevoe să ne apărăm ! murmură dânsa.

,,Acum vino...

— Un cuvânt, un singur cuvânt, signorina.

— Vorbește !

— Unde este copilul ?

— Cum !... D-ta îmĭ puĭ această întrebare ? Nu maĭ este oare cu d-tră, în regimentul zuavilor ?

— A fost răpit prin surpriză, noaptea trecută.

— Ah ! D-zeule !... sărmanul copilaș. E pierdut, îl vor ucide !...

— Dar dânsul mi-a spus că copilul e cu d-ta... Pentru a-l revedea am venit aicĭ ; voiam să-l iaŭ la regiment, căcĭ e copilul regimentuluĭ.

— Te-aŭ înșelat ca nişte mișeĭ.

,,Cine e mizerabilul acela ?

— Un prizonier. Un om tânăr încă, brun, puternic, cu accentul italian. Era printre aceia carĭ aŭ atacat trăsura cantinierii și aŭ răpit copilul.

— Oh ! banditul !

— Il cunoștĭ ?

— Vaĭ ! Spre nenorocirea mea ! Este...

— Spune signorina. Sunt omul în stare să port povara unuĭ secret, orĭ cât de spăimântător ar fi.

— Mizerabilul care a asasinat pe ceĭ doĭ nenorocițĭ la San-Pedro, și care nu și-a putut desăvârși opera din pricina d-tale...

Nu cum-va tovarășiĭ d-tale de arme să-l lase să fugă... E un demon.

— Numele săŭ ?

(Va urma).

POȘTA REDACȚIEI

E. G. Anast.—Trimitețĭ bucata în chestiune.

TOȚI ABONAȚII LA

«ZIARUL CALATORIILOR»

PARTICIPĂ,

cu începere de azi, la următoarele mari și de valoare premii:

1) **O sobă «Godin» No. 3,** cumpărată de la cunoscuta casă: Industria Metalică «**Marcu**», B-dul Elisabeta, No. 5.

2) **Una pușcă fină de vânătoare,** cu 2 țevi, cal. 12, din vechia și renumita fabrică **Pieper-Bayard.**

3) **Un pistol automat de buzunar, Pieper-Bayard,** modelul cel mai noŭ, fiind de calibru mare, 7 65, însă format redus, foarte portativ.

4) **Una carabină de mare precisie,** cal 22, **Pieper-Bayard,** semi-automatică.

Toate aceste 3 arme sunt cumpărate de la marele magazin **B. D. Zisman,** 44, calea Victorieĭ, furnizorul Curțeĭ Regale.

5) **Una oglindă mare venețiană** de cristal;

6) **Una măsuță de toaletă,** cu oglinzĭ de cristal;

7) **Una mașină de cusut** de mână;

8) **Două frumoase tablourĭ.**

Toate aceste 5 obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mobile **Marco Dattelkremer,** str. Carol, No. 62.

9) **Una pendulă de biuroŭ;**

10) **Una chisea de argint de China,** foarte frumoase obiecte, cumpărate de la magazinul de încredere **Schmith & Stratulat,** calea Victorieĭ, 53.

11) **Un gramofon perfecționat;**

12) **Una mandolină,** din lemn de palisandru, ornată cu sidef, cumpărate de la marele magazin de muzică **Jean Feder,** calea Victorieĭ, 54.

13) **Una fructieră,** argintată și aurită, cu 12 cuțite pentru desert, aurite, cumpărată de la cunoscutul magazin de-bijuterie **Th. Radivon,** B dul Elisabeta, 9 bis.

14) **Una toaletă de bambu veritabil,** cumpărată de la bine asortatul magazin de mobile de trestie și bambu, **D. Litmann,** strada Lipscanĭ, No. 3.

15) O duzină crema «Flora».

16) O » săpun «Flora».

17) O » pudră «Flora».

18) **2 ceasornice** de argint, pentru bărbat.

19) **5 abonamente** pe 6 lunĭ la ziarul umoristic «Veselia».

20) **5 abonamente** pe 3 lunĭ la ziarul «Universul literar».

Toate aceste frumoase premiĭ se oferă cu începere de azĭ, prin tragere la sorțĭ, abonaților «Ziaruluĭ Călătoriilor».

Prețul abonamentuluĭ leĭ 5 p. un an, 2.50 p. 6 lunĭ.

La 21 Maiu are loc tragerea marilor premiĭ pe carĭ ziarul

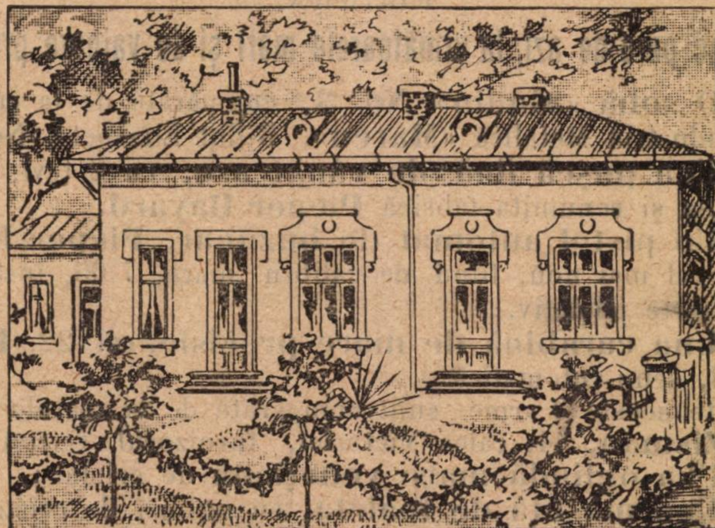
„UNIVERSUL"

Le oferă gratuit abonaţilor săĭ. Aceste premiĭ, in valoare de peste 60,000 leĭ sunt:

O CASA în BUCUREŞTI, strada 10 Maiŭ, No. 36

Fostă proprietate a d-luĭ T. Teodorescu, liberă de orĭ-ce sarcină, construcţie nouă, 5 încăperĭ.

TRAGEREA LA 21 Maiŭ

Premii In valoare de peste **60,000 LEI**

UN DORMITOR DE BRONZ

Cumpărat de la cel maĭ bine asortat magazin în această branşă, «Industria metalică **Marcu**», Bd. Elisabeta, 8

Un Salonaş stil Ludovic al XV-lea Foarte elegant, aurit, formând o podoabă în casă

O mare şi elegantă oglindă veneţiană

O garnitură de mobilă p. grădină Compusă din: o canapea, două fotoliurĭ, o masă şi patru scaune.

Una maşină de cusut Toate acestea cumpărate de la primul magazin de mobile „La Centrala" **Marco Dattelkremer**, str Carol 62

O pendulă modernă de biuroŭ

care se întoarce la 400 zile, cumpărată dela cunoscutul magazin de ceasornicărie şi bijuterie **Smith et Stratulat**, Calea Victoriei, No. 53

Un bogat serviciŭ de bucătărie

„Kosmos" în valoare de 500 leĭ, cumpărat de la cel maĭ bine asortat magazin de fierărie şi articole pentru menaj **A. Aritonoviciĭ et I. Paloşanu**, calea Victorieĭ 144. Sucursala strada Colţeĭ No. 4.

- **Un bogat piedestal de marmoră** pentru florĭ, foarte elegant şi de mare preţ.
- **Un gramofon perfectionat**
- **Una vioară sistem Stradivarius** cumpărată de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder.
- **Un flaut ornat cu fildeş**, cumpărat dela magazinul „Harpa", strada Colţeĭ No. 5.
- **Două stofe de mătase pentru roche**, cumpărate din Paris, anume pentru premiĭ în valoare de una mie leĭ.
- **Un ceasornic de aur pentru bărbat**
- **Un ceasornic de aur pentru damă**, cu o mare piatră de briliant.
- **Un inel de aur pentru bărbat**
- **Un inel de aur pentru damă**
- **O ghebă naţională de postav alb**, cusută artistic cu găitane negre, pentru d-şoare.
- **Două paltonaşe pentru fetiţe**
- **Patru artistice tablourĭ aquarele**
- **Un binoclu**
- **Două jugurĭ de frunte pentru boĭ**, cumpărate dela societatea pentru protecţia animalelor.
- **Un vas elegant de salon**
- **Treĭ tablourĭ artistice**
- **20 abonamente pentru un an la «Veselia»**
- **10 » p. un an la «Ziarul Călătoriilor»**

Cu toate că acordă aceste marĭ premiĭ, «Universul» menţine aceleaşĭ preţurĭ de abonament, adică: **Leĭ 18 p. un an; leĭ 9.15 p. 6 lunĭ; leĭ 4.65 p. 3 lunĭ.**

Abonaţiĭ primesc gratuit «**Universul literar**», iar ceĭ carĭ se abonează cu începere de azĭ, maĭ primesc şi

Un volum din Memoriile Regelui Carol I

Spre a participa la premiĭ, abonaţiĭ pe un an, primesc 30 de bonurĭ; pe 6 lunĭ 14 bonurĭ, iar pe 3 lunĭ 5 bonurĭ.

Anul XII. -No. 679. 10 BANI IN TOATA ŢARA Mercuri 12 Maiŭ, 1910

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL INTĂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 5.—Pe un an în toată ţara
« 2.60 « 1/2 « « « «

Redacţia şi Administraţia
No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână
— MARŢEA —

IN ZARE APĂRU UN VAPOR.—(Vezi pag. 4328).

PIERDUȚI PE MARE

Nimic maĭ îngrozitor de emoționant decât un naufragiŭ în mijlocul oceanuluĭ, sau — cum e în cazul de față,— o rătăcire de câte-va ceasurĭ, noaptea, într'o barcă veche, care se aseamănă cu o frunză pe giganticele valurĭ și se poate sfărâma la cea maĭ ușoară atingere cu o stâncă...

«Noĭ ne găseam în paraginile nisipoase din preajma Terra-Noveĭ,— incepu să'mĭ istorisească noul meŭ prieten, ce marinarul hamburghez» — și comandantul micșorase viteza și dublase numărul oamenilor de quart, căcĭ bancurile de nisip eraŭ dese și se putea impotmoli nava. Era aproape de miezul nopțeĭ când un vârtej puternic — luând vasuluĭ direcția — îl înțepeni cu prora într'un formidabil teren de nisip. Tot echipagiul fu, într'o clipă, în picioare. Precauțiunile, paza dublată, ceĭ doui piloțĭ, fuseră incapabile să înlăture acest «naufragiu pe uscat» sau seminaufragiu.

Imediat patru mateloțĭ, sub ordinele comandantulu, începură lucrările de despotmolire, săpând un canal în jurul naveĭ. Dar din ce săpau, vasul, avariat, părea că se scufundă; comandantul, temându-se de un naufragiu complet, dădu poruncă să se înceteze acest fel de lucrare și să aștepte cu toțiĭ în liniște forța vre-unuĭ curent opus, care să scoată vasul din nisip.

Așteptarea noastră însă n'avu nicĭ o urmare fericită.

Nedormițĭ și descurajațĭ, constatarea pe care o făcu a doua zi dimineața comandantul, ne deznădăjdui pe toțĭ: corabia avea o spărtură pe fundul eĭ și se umpluse pînă la jumătate cu apă cu nisip, în timpul nopțeĭ, când noĭ eram sus.

Până seara — cu toate sforțările noastre, nava dispăruse pe jumătate și prevedeam că pînă in dimineața următoare avea să piară de la suprafață. Nu maĭ era nimic de făcut. Aruncarăm toate bărcile — patru aveam—pe apă, și în două din ele puserăm ceea ce era maĭ de preț pe vas. Căpitanul hotărî ca noĭ să facem cu cele două bărcĭ o recunoaștere prin imprejurimĭ, căcĭ el credea că vom intâlni sau vom zări, în această preumblare, vre-un vapor care ar trece și care ne-ar putea salva cel puțin pe noĭ. Ne coborârăm decĭ în bărcĭ; noĭ in cele două goale, — căpitanul singur într'una din cele două pline cu lucrurile de valoare de pe vas.

Maĭ întâi era s'o luăm o parcă într'o direcție, iar alta în altă direcție, dar temându-ne de o impotmolire a bărceĭ singure, unde-va departe, hotărirăm, de comun acord, să plutim în aceiaș direcție, spre a ne veni, în caz de primejdie, în ajutor unul altuia. O luarăm pe unde veniserăm cu nava și in curând părăsirăm păturile de nisip de sub apă; eram în largul oceanuluĭ. Noaptea era luminoasă.

Unul dintre noĭ ne atrase atenția că n'avem busolă, ochian și provizii suficiente. Un gând dureros ne străpunse mințile ca un fir de argint și o umbră de spaimă nemărginită se strecură in sufletele noastre. Trebuia decĭ, cu orĭ-ce preț, să fim prevăzătorĭ și să ne depărtăm cât maĭ puțin și în linie dreaptă de locul unde corabia noastră dispărea în ocean.

Sosiră, zorile și soarele, ca un disc de argint înroșit de jăratec, își făcu majestoasa'ĭ apariție pe suprafața cu marginele cufundate în nemărginire a oceanuluĭ. Apele se 'nfiorară par'că de poleiul luĭ de raze și un vânt tărișor incepu să închipue monștri de valurĭ amenințătoare.

După câte-va ceasurĭ de zbucium timid, apele se înfuriară și azvârlindu-ne bărcile cât colo, ne răpiră, în lăcomia lor furioasă, butoiașele cu apă și cele câte-va cutiĭ cu proviziĭ.

Eram pierduțĭ! căcĭ in voi apelor, noĭ ajunserăm departe.

Dar după vre-un ceas furtuna se potoli. Deodată—fu părere?—noĭ auzirăm sunetul unuĭ clopot de tribord. (Sunetul însă fusese real).

Peste o jumătate de oră englezul din barca a doua, ațintindu'șĭ mereŭ privirile în zare, strigă:

— Trece un vapor!

Numaĭ decât incepurăm să vâslim cu putere în direcție în care zărirăm și noĭ—în aceiaș clipă, un vapor semeț,— și eŭ puseĭ în vârful uneĭ lopețĭ o bucată de pânză, pe care începuĭ s'o flutur în vânt. Inaintam repede; cu toată oboseala, foamea și disperarea carĭ ne distruseră pe jumătate, izbutirăm totușĭ să ne apropiem și să facem a fi zărițĭ de ceĭ de pe vapor.

Peste treĭ sferturĭ de oră de când zăriserăm vaporul acesta, suiam scara ce ne fu aruncată de pe punte.

Eram salvațĭ! Clopotul pe care îl auziserăm chema echipagiul acestuĭ vapor la cină. Ne-am dus și noĭ; un dineu bun ne redete intreaga putere de viață și — după rugămințile noastre, căpitanul vaporuluĭ dădu ordin să plece imediat treĭ bărcĭ spre bancurile de nisip, carĭ nu erau departe, să salveze pe căpitan și lucrurile noastre de preț.

Intr'un ceas îl găsiră într'o stare deplorabilă, dar întreg. Fu o bucurie mare pentru el. Nava noastră însă se scufundase pentru totdeauna în adâncul stomac al aceste̦ĭ lacome și în vecĭ nesăturate hidre cu miĭ de gurĭ, și la toțĭ ne părea rău. Dar... ea era o simplă corabie, și noĭ, carĭ aveam și copiĭ și rude, eram—printre muritorĭ ceĭ maĭ ferieițĭ«...

Fl.

BIBLIOTECI VII

Oamenĭ cu memorie minunată

La oameniĭ din vremea de demult, memoria a jucat un rol de căpetenie. Inainte de a se fi descoperit scrierea, memoria singură era aceea care avea datoria să păstreze toate tradițiile naționale saŭ religioase, toate legile, toate obiceiurile și toată poezia.

Astăzĭ, darul de a-țĭ aduce aminte este un dar aproape cu desăvârșire pierdut, de și în anumite religiunĭ oamenii carĭ aŭ această însușire se bucură de o considerațiune deosebită.

Cărțile sfinte ale Budiștilor sunt nenumărate, dar există un fel de enciclopedie tibetană, cunoscută sub numele de «*Ziua Mare*» enciclopedie compusă din 108 volume și pe care orice preot budist trebue s'o știe întreagă pe dinafară.

Orĭ-ce literat chinez—care e demn de acest nume,—știe pe din afară cel puțin cele cincĭ cărțĭ ale luĭ Cofucius și comentariile luĭ Mencius, carĭ socotite la olaltă alcătuesc o adevărată bibliotecă.

Printre cărțile sfinte ale indienilor cea maĭ veche și cea maĭ de seamă e *Rig-Veda*, ale căreĭ cele zece miĭ de versete orĭ-care brahman le știe pe dinafară.

Biblia e cea maĭ bine cunoscută din toate cărțile sfinte ale lumeĭ. Sunt mulțĭ oamenĭ carĭ știŭ pe dinafară pasagiĭ foarte lungĭ din ea și maĭ ales *anabaptiștiĭ* își fac o cinste și o datorie din a învăța un cât maĭ mare număr de verste cu putință.

In această privință se citează numele uneĭ tinere domnișoare americane din provincia Carolina de Nord, numită May Williams. In Martie 1905, la vârsta de 12 anĭ, numita domnișoară luă parte la un concurs organizat de reverendul Brendelle, pastor al bisericeĭ anabaptiste. Ea obținu premiul întâi la acest concurs

unde, dintr'o singură dată, recită 12.236 versete din scriptură, în carĭ se cuprindea Noul Testament, care singur e compus din 7.950 de versete și 190.000 de cuvinte, apoĭ maĭ multe pasagiĭ alese la întâmplare din Genesa și din Vechiul-Testament.

Istoria ne citează foarte numeroase exemple de oamenĭ cu memorie minunată, cazurĭ carĭ sunt în deajuns cunoscute.

Se pare însă că nu s'a vorbit, saŭ nu s'a vorbit in de ajuns de numele luĭ Antonio Magliabechi, care merită cea maĭ mare considerație din acest punct de vedere.

Născut în orașul Florența, în 1663, din părințĭ foarte săracĭ, Magliabechi încă din frageda sa copilărie avea o deosebită dragoste de tot ce e tipărit, și, de și la o vârstă când nu știa să citească, ședea ceasurĭ întregĭ tot răsfoind tot felul de cărțĭ.

La 12 anĭ intră în serviciul unuĭ librar unde învăță să citească și cu care prilej observă minunatul săŭ dar. El ținea minte tot ce citea, avea în cap întipărite o sumedenie de cărțĭ. In această privință se povestește următoarea anecdotă:

Un oare-care om de știință din Florența îĭ dădu să citească un manuscris pe care veni de îl luă peste vre-o câte-va zile, voind să-l revadă și apoĭ să-l dea la tipărit. Se întâmplă însă că savantul nostru își perdu manuscrisul, și, foarte amărât veni de-ĭ spuse librarului acest lucru. Era cu atât maĭ amărât, bietul om, cu cât manuscrisul pierdut era fructul unor observărĭ amănunțite pe carĭ le făcuse de un lung șir de anĭ.

Foarte mișcat de această nenorocire, tânărul Magliabechi îĭ spuse să nu se desnădăjduiască prea mult, căcĭ are să 'ncerce el să întocmească manuscrisul pierdut. Și făcu în adevăr așa cum zise. Se puse pe scris și într'un timp uimitor de scurt, manuscrisul era întreg, așa cum bătrânul om de știință îl alcătuise.

Magliabechi avea desvoltată in cel maĭ mare grad memoria amănunlor.

Odată, un mare-duce din Florența îĭ ceru să-ĭ procure un nu oare-care volum, o anumită ediție, de care avea nevoe. Librarul însă îĭ răspunse:

,,E nu neputință să vi se satisfacă voința, d-le. Din această lucrare, ediția pe care o căutațĭ dv., nu există de cât un singur exemplar in toată lumea, exemplar care e în posesia sultanuluĭ din Constantinopol. Il putețĭ vedea în biblioteca palatuluĭ; e a șaptea carte din rândul al șaselea din dreaptea cum intri".

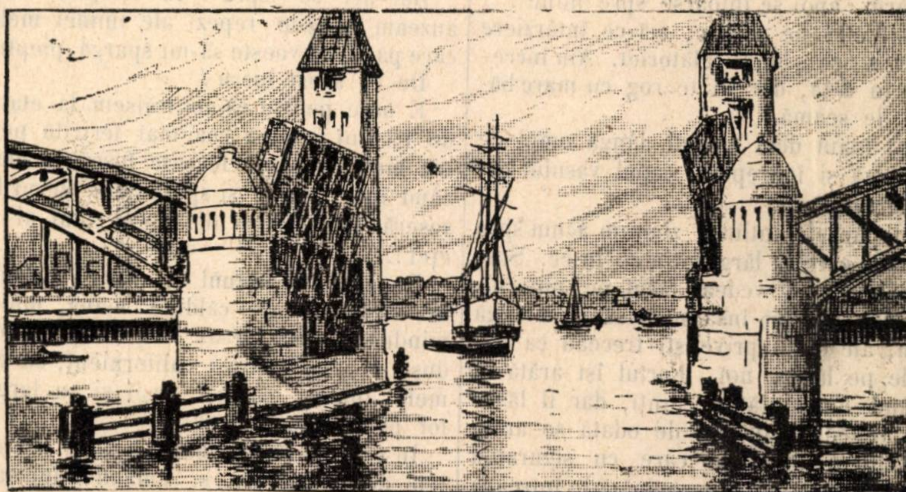
Un caz de memorie extraordinară e acel al ziaristuluĭ american Malkin, care are tot dreptul să fie mândru de această însușire care îĭ dă dreptul să figureze cu cinste în cartea de aur a celebrităților.

Intr'o zi, în mijlocul uneĭ foarte numeroase asistențe, numitul ziarist ceru unuĭ confrate să citească cu voce tare unul din ziarele cotidiane din New-York, ales la întâmplare, și când isprăvi de citit Malkin repetă cuprinsul ziaruluĭ, cuvânt după cuvânt, pe dinafară, fără să schimbe măcar un cuvințel de la locul luĭ. Vrând să arate ce ușor lucru e pentru el să facă ceea-ce făcuse, Malkin se arătă gata să spună de-andoasele tot ce spuse întâĭ. Firește, ceĭ adunațĭ primiră aceste cuvinte cu foarte multă neîncredere, ba chiar zâmbind.

Ziaristul nostru însă nu pierdu vreme, ci rugând pe unul din ceĭ de față să-l controleze, se apucă să spună tot cuprinsul jurnaluluĭ, începând cu cel din urmă cuvânt din coloana ultimă și terminând cu cel dântâĭ cuvânt din prima coloană, făcând aceasta fără cea maĭ mică ezitare, fără cea maĭ mică greșeală.

M.

UN POD MONUMENTAL

Acest pod de 150 metri lungime și 17 lățime, e așezat peste rîul Oder, în Stettin, capitala Pomeranieĭ, oraș cu o populație de peste 220 miĭ leĭ.

Podul e pe basculă și se ridică în două părțĭ, înjumătățindu-șĭ mijlocul, spre a lăsa trecere liberă vapoarelor. Mașineria părțeĭ mobile se află în turnulețele laterale, carĭ se văd în ilustrație.

El a costat două milioane și jumătate.

DREPTATEA IN CALIFORNIA

Pentru a doua oară în mult agitata mea viață pe mare și după o absență de 10 anĭ, mă apropiam în fine iarăși de intrarea vasteĭ băĭ «San-Francisco»

Cu câte-va zile înainte zărisem stâncile « Faraloanelor » desemnându-se pe orizont. Această grupă de insule formează indicatorul drumuluĭ pentru marinar. Dar, după cum se întâmplase deja atâtor vase, vântul se schimbse pe neașteptate spre stânga și căpitanul B. preferase apropierea de țărm pentru moment, așa că, cu voe, fără voe, furăm silițĭ să rămânem încă vre-o câte-va zile pe mare și vasul nostru «Eutopari» trebuise să fie încă odată spălat în toată regula de undele măriĭ, pînă ce 'ĭ fu îngăduit a intra în port.

Dar vântul schimbându-se iarăși, zărirăm din noŭ coasta și în curând taraloanele fură lăsate în urma noastră; vântul fiind tare, talazurile păreaŭ că voesc a se ridica la cer, aplecându-ne vasul în toate părțile.

Ochiĭ tuturor se îndreptaŭ cu neastâmpăr spre țărmul care se vedea deslușit.

Intrarea în bae se afla în fața noastră, dar ea fiind strîmtă și primejdioasă și ne zărindu-se nicĭ un pilot care să ne conducă vasul, căpitanul B., foarte indispus, începuse să dea ordine pentru strângerea pânzelor celor ușoare, când eŭ, care mă aflam ca pasager pe bord, văzându-ĭ indispoziția și știind că ea provine din necunoștința drumuluĭ, mă apropiaŭ de dînsul și 'ĭ ziseĭ:

— Lăsați-mă pe mine să conduc vasul în port, căpitane; barometrul este în scădere și 'mĭ-e teamă că ni se poate întâmpla ceva.

— Tocmaĭ aceasta mă indispune, îmĭ răspunse el. Călăuza noastră nautică îmĭ

arată furtună. Sunteţi sigur de priceperea d-voastră? Cred că cunoaşteţi răspunderea ce 'mi asum prin faptul că vă încredinţez conducerea vasului, d-voastră care nu sunteţi pilot?

— Incredinţaţi'mi cârma cu încredere, răspunseiŭ eŭ, privind cu dor spre mult doritul ţărm. Nu este nicĭ o primejdie dacă ne ţinem aproape de „Alcalas"; de câte orĭ n'am intrat şi eşit cu vasul meŭ pe aicĭ! Este numaĭ o stâncă în apă, a căreĭ poziţie o cunosc foarte bine.

Căpitanul, un brav scoţian, care nu maĭ fusese nicĭ odată în San-Francisco, maĭ ezită câte-va momente, observând vasele carĭ se apropiaŭ şi se depărtaŭ de ţărm, apoĭ se întoarse spre mine:

— Vell! fie şi aşa; orĭ-ce întârziere mi-ar strica planul călătorieĭ. Am încredere în d-ta, dar fiĭ te rog cu mare băgare de seamă.

Imĭ luaiŭ decĭ postul lângă omul de la cârmă şi îndreptaiŭ capul vasuluĭ către fortul Paul.

Cu pânzele întinse, zburam acum spre intrarea care se lărgea din ce în ce. Sus, la Babord, se vedea farul pe puternica-ĭ stâncă, noĭ însă ne ţineam pe lângă ţărm, ale căruĭ priveliştĭ treceaŭ ca nălucile pe lângă noĭ. Fortul îşĭ arătă în curând ameninţătoriĭ dinţĭ, dar îl lăsarăm repede înapoĭ şi de odată se arătă ochiuluĭ o privelişte care cu siguranţă că nu'şĭ are multe asemănărĭ în întreaga lume...

Acum se întindeaŭ colinele încoronate de stradele oraşuluĭ înaintea vasuluĭ nostru.

Străzĭ frumoase şi drepte se scoboraŭ azĭ în linie dreaptă de la câte un oficiŭ telegrafic spre mare.

Pe timpul meŭ aceleaşĭ staţiunĭ telegrafice se găseaŭ singuratice, privind din fruntea dealuluĭ spre mare, anunţând ca şi acum sosirea orĭ-căruĭ vas maĭ mare.

De sigur că şi pe noĭ ne zăriseră de mult şi se şi anunţase sosirea noastră la bursă.

Asprul muget al măreĭ încetase şi vasul nostru plutea acum ca o lebădă spre port.

Departe, spre celalt ţărm al băeĭ, se zărea „Angel Island" şi de odată amintirile cu tot farmecul lor care nu se poate găsi decât în trecut, mă năpădiră şi arătând punctul acela căpitanuluĭ care sta lângă mine, îĭ ziseĭ:

— Acolo se stabilise odată „Vaterman", groaznicul omorâtor al marinarilor, despre care cred că veĭ fi auzit şi d-ta; crimele comise de acest om l'aŭ făcut celebru (tristă celebritate!), dar în cele din urmă chiar el, abia a putut scăpa de dreptatea omenească, trecând înnot baia (aproape zece leghe) şi travestindu-se în negustor de vite; mânând câte-va vite înaintea sa, abia a putut străbate până la Sacramonto, unde s'a stabilit că păstor. Oare tot acolo să fie omul acesta îngrozitor?

In timpul acesta ne apropiasem repede de locul de ancorare.

Ce tabloŭ!

Dealurile cu pantele lor dulcĭ, cu nenumăratele lor străzĭ, dintre carĭ unele se scoboraŭ paralel în spre mare, tăiate de altele carĭ urmaŭ aceiaş direcţie cu ţărmul, — aveaŭ în sine ceva din cale afară de pitoresc.

Daţĭ pânzele jos, ziseĭ eŭ căpitanuluĭ. Echipagiul începu să se mişte.

Incă 10 minute, şi ancoram, pregătiţĭ decĭ lanţul.

Se auzi un sunet tare, legătură lanţuluĭ căzu pe acoperiş. Dupe câte-va mişcărĭ executate cu siguranţă, ancorarăm.

Dar aci se isprăvi cu liniştea mea, auzeam bătăile repezĭ ale inimeĭ mele, care părea că voeşte să-mĭ spargă pieptul. De ce acest lucru?

E oare pentru că aci trăisem la etatea de 19 anĭ, etatea cea maĭ fericită pentru mine? ce zile fericite fuseră acelea, când încă iluziile şi speranţele nu-mĭ fuseseră împrăştiate de asprul vânt al vieţeĭ!..

După ce căpitanul şi ofiţeriĭ vasuluĭ ne strânseră cu căldură mâna, mulţumindu-mĭ, mă urcaĭ într'o barcă condusă de doĭ luntraşĭ californienĭ, cu cizmele înalte, cămăşĭ roşiĭ şi cu largile lor pălăriĭ (sombreros).

In câte-va minute barca ajunse la treptele de debarcare şi amândoĭ luntraşiĭ îmĭ luară cuferile în spinare şi ne urcarăm.

Trecurăm prin Pacific Stret, Vasington Street şi ne aflarăm într'un birt cunoscut mie: era un birt german.

Cum se schimbase totul în aniĭ lipseĭ mele!

Numaĭ birtaşul rămăsese acelaş, cu vechea luĭ pipă şi cu accentul săŭ pur german.

In primul moment birtaşul nu mă recunoscu, dar în urmă la un pahar cu vin îşĭ aminti şi începu a-mĭ face istoricul tuturor persoanelor între carĭ trăisem.

Din descripţia luĭ aflaĭ cu durere că nicĭ unul din aceia cu carĭ trăisem atâţea anĭ, cu care mă bucurasem şi suferisem nu maĭ existaŭ.

Imĭ reveniră ca un miragiŭ în minte acele zile cu nopţĭ petrecute pe vas cu aceĭ oamenĭ carĭ azĭ nu maĭ eraŭ, şi cu carĭ împărţisem frăţeşte atâtea pericole în ceţurile iernelor şi în atâtea furtunĭ.

Pe uniĭ dintr'înşiĭ îmĭ bazasem chiar planurile mele de viitor. Dar acuma fiind morţĭ, totul se schimbase.

Cu toate acestea îmĭ luaĭ hotărârea de a regăsi, îndată ce timpul îmĭ va permite, locurile activităţeĭ mele din tinereţe.

Decĭ peste câte-va zile mă aflam deja pe acoperişul unuia din acele palate plutitoare, numite: „Vapoare fluviale" carĭ se construesc numaĭ în America.

Nicĭ o naţiune din lume nu a putut să egaleze pe americanĭ în construirea unor asemenea vase.

Aŭ o iuţeală de 22 nodurĭ pe oră şi sunt construite şi mobilate cu atâta eleganţă strălucită în Europa lucrul acesta este necunoscut.

Repede dispăru oraşul cu mândrele sale palate şi Goat Island (Insula Caprelor) care era situată înaintea oraşuluĭ de băĭ, apăru în zarea dimineţeĭ şi intrarăm în baia San Pab'o, tocmaĭ când soarele îşĭ făcu splendida-ĭ apariţiune, spărgând ceaţa dimineţeĭ.

Inaintea ochilor noştri se desfăşura un tabloŭ care ar fi entuziasmat un pictor.

In ceaţa dimineţeĭ, care încă nu se risipise cu totul se vedeaŭ mişunând miĭ de corăbiĭ.

Era ceva splendid.

O pană orĭ cât de măeastră şi tot nu ar fi putut descri exact splendoarea tabloului măreţ ce ni se înfaţişa; dar scopul istorisireĭ noastre fiind cu totul altul, să ne transportăm la Sacramonto-Cete fosta capitală a statuluĭ Californian, unde ajunseserăm îndată.

Cum se schimbase totul de aicea, era de nerecunoscut.

Eŭ părăsisem un orăşel, ale căreĭ puţine strade aveaŭ case de lemn cu acoperişurĭ de şindrilă.

Acuma găseam suburbiĭ întregĭ cu case de piatră, cu plantaţiunĭ măreţe, cu grădinĭ parfumate.

Mă scoboraĭ pe uscat plecând pe stradele carĭ purtaŭ literile alfabetuluĭ saŭ numere.

Mă simţeam stânjenit întru cât-va în sentimentul meŭ de aşa zis fondator al oraşuluĭ.

Cu 10—12 anĭ înainte adusesem primilor locuitorĭ aĭ oraşuluĭ acesta tot materialul ce le necesitase pentru construirea şi mobilarea primitivelor lor locuinţe.

Acuma înaintea aceşteĭ mulţimĭ sgomotoase, a acestor cuartiere strălucite, îmĭ păream mie singur cel maĭ străin între străinĭ.

Ne imitabilul şi de necrezut, energicul caracter al acestuĭ popor, făptuise această minune.

Din timpul când se formaŭ primele strade, când mâna noastră cea dreaptă era singura noastră apărare, singura noastră dreptate, din timpul când încă puţine mame albe ce alăptaŭ copiĭ aicea, căcĭ eraŭ încă foarte puţine femeĭ albe între noĭ.

Dintr'o perioadă a istorieĭ Californieĭ, când noĭ înşine în lupta cu elementele sociale eream maĭ aspri în atingere, maĭ puţin calculatorĭ şi judecam maĭ puţin, când era vorba să pedepsim pe răŭ făcătorĭ, carĭ eraŭ în mare număr şi carĭ căutaŭ să calce în picioare legile societăţeĭ umane.

Din aceste vremurĭ tratează istoria mea.

Intr'o zi din anul 18... staţionam cu vasul nostru «Independenţa» în portul din Sacramont.

Tovarășul meŭ Ion Andreas se dusese pe uscat pentru a cumpăra provizii noĭ.

O scândură lega vasul meŭ de uscat; vasul era ţinut în loc de frânghiĭ solide. Ancora era după obiceĭ la fund cam la 20 de fire (un fir are 6 picioare) de pământ, așa că puteam cu înlesnire să operăm cu ea.

De o dată vedem venind spre vas un om bine îmbrăcat, el trecu peste scândură fără să se uite înapoĭ și în câteva minute fu lângă mine pe bord.

D-voastră sunteţĭ corăbierul? îmĭ zise el cu politeţĭ, fără a părea că mă cunoaște și înainte ca eu să fi putut să-ĭ răspund el urmă:

,,Vă rog să mergeţĭ cu mine în cabină, am a vă vorbi ceva" și zicând acestea fu în două săriturĭ peste scărĭ, dispărând în cabină, spre marea mea mirare.

Afurisit mușteriŭ e acesta, mă gândiĭ eŭ, găsind însă imediat în mine cheia secretuluĭ săŭ, căcĭ noĭ marinariĭ din Sacramonto, cunoșteam aproape toată lumea, dar să vedem ce voește.

Oameniĭ meĭ eraŭ ocupaţĭ cu așezarea, încărcăturĭ și decĭ nu-l observase nimenĭ.

Abia pusesem piciorul în cabină și înainte de a-ĭ fi putut zice o singură vorbă, omul meŭ mi se adresă maĭ mult strigând de cât vorbind:

,,Doresc să închiriez vasul d-tale pentru o jumătate saŭ chiar pentru o lună. Cereţĭ preţul, pentru 100 de dolarĭ maĭ mult saŭ maĭ puţin nu-mĭ pasă. Dar vorbind cu mine el asculta mereŭ spre ţărm, de o dată se făcu alb ca varul, căcĭ de la ţerm se auzi un zgomot ca acela al vocilor uneĭ mulţimĭ iritate și abea gâfâind 'mĭ zise:

,,Să vă spuĭ adevărul n'am avut noroc și sunt urmărit".

Acuma se auzeau clar până la noĭ în cabină injurăturĭ și blesteme sălbatice. El urmă galben și tremurând:

,,Tot ce zic oameniĭ aceștia sunt minciunĭ, eu am voit să fac bine; dar pentru numele luĭ Dumnezeŭ te rog să mă ascunzĭ.

Dinţiĭ 'ĭ clănţăneaŭ în gură.

,,Ce dracu aĭ, Lavrence? îl întrebaĭ eŭ. Omule nu mă maĭ cunoștĭ? Ce s'a întâmplat? De ce fapte te acuză? Dar aideţĭ, de prins nu trebue să te prindă pe bordul ,,Independenţeĭ", daca eștĭ în adevăr nevinovat.

Și zicând acestea apăsaĭ pe un resort ce era pe o masă fixă, masa se dete la o parte și lăsă liberă intrarea în o mică cabină, destul de mare pentru a păstra pânza vasuluĭ și alte lucrurĭ de preţ...

Intră acolo, 'ĭ ziseĭ eŭ; dar el dispăruse deja după masa care se închise în urma luĭ.

Eŭ mă urcaĭ pe punte, desfăcuĭ frânghiile, aruncaĭ în apă blana ce comunica cu ţărmul, trecuĭ în faţa vasuluĭ desfăcând și acolo legăturile; fără zgomot, încet, se depărtă ,,Independenţa" de mal, urmând credincioasă lanţul care o trăgea la ancoră, și în câte-va minute mă aflam ancorat la 20 de fire de mal căcĭ ajutasem puţin și cu cârma din înapoĭ.

Nimenĭ nu observase manevra mea afară de oameniĭ meĭ carĭ veniseră pe punte, dar nu bănuiseră nimic de oare ce această manevră era ceva obișnuit.

Se vede că ceva extra ordinar urma să se petreacă, căcĭ maĭ multe sute de oamenĭ se repeziseră ca un haitic de lupĭ flămânzĭ pe vasele de pe lângă mal; toţĭ eraŭ armaţĭ cu cuţite, revolvere și în fine cu tot felul de arme: această mulţime furnica pe vase, setoasă, doritoare de omor și cu siguranţă că dacă victima le ar fi căzut atuncĭ în mână ar fi fost sfâșiată la moment.

Din fericire vasul meŭ se afla acuma destul de departe de ţărm, și în acest moment critic zăriĭ și pe tovarășul meŭ Ion sosind.

Când sosi pe bord 'l întrebaĭ ce este cu acea mulţime.

— Eĭ vor să expedieze un nemernic pe lumea cealaltă, 'mĭ răspunse el. Este vorba de Lavrence, ginerile luĭ Brandshav, cel de la ferma de aur.

— Dar ce'ţĭ-e, omule? de ce te schimbĭ la faţă?

Eŭ arătaiŭ în tăcere spre cabină; el mă înţelese și deveni tot așa de îngrijorat ca și mine...

Aci trebue arătat cine era omul ascuns în cabină și ce maĭ aflaiŭ despre dînsul.

Cu un an și jumătate înainte de evenimentul ce descrim, bătrânul Brandshav, care era un respectat fermier, găsise pe drumul de la Sacramonto spre ferma sa pe un individ zdrenţuit, pe jumătate mort de foame și care se chinuia în zadar să'și înfășure picioarele sale însângerate cu zdreoţele hainelor: era un căutător de aur.

Bătrânul, om milos, ne-vrând să treacă fără să'ĭ aline suferinţele, ĭĭ oferi ospitalitate în ferma sa pînă la însănătoșire. Omul primi cu mulţumire și fermierul ajungând acasă, trimese o căruţă care aduse pe nenorocit în locuinţa sa.

Brandshav avea o întindere mare de pământ de muncit și decĭ avea oamenĭ mulţĭ în serviciul săŭ și unde mâncaŭ atâţia inșĭ, nu se simţea unul maĭ mult saŭ maĭ puţin. Căutătorul de aur se numea Lavrence și după o săptămână de odihnă și de îngrijire când, îmbrăcat în în hainele ce'ĭ dasea soţia fermieruluĭ, se prezentă acestuia, era aproape de nerecunoscut, căcĭ trebue să se știe că Lavrence era un bărbat frumos și bine făcut.

Fermieruluĭ ĭĭ plăcu:

— Dacă vreĭ să rămâĭ și de azĭ înainte la mine, tinere, ĭĭ zise, poţĭ să rămâĭ ca lucrător; îţĭ plătesc 60 de dolarĭ pe lună, căcĭ te văd puternic, ĭţĭ daŭ și locuinţă și mâncare împreună cu ceilalţĭ oamenĭ.

Lavrence rămase și fu timp de 6 lunĭ cel maĭ cum se cade și cel maĭ vrednic dintre oameniĭ fermeĭ.

Familia fermieruluĭ se compunea din soţia și o fică a sa, frumoasa Cora.

Bătrânul Brandshav avu osazia de a se felicita că luase în casa sa pe nenorocitul miner. Acum acesta ĭĭ răsplătea cu prisosinţă tot ceea ce dînsul ĭĭ făcuse. Inainte de împlinirea unuĭ an îl făcuse supraveghetor și Lavrence se bucura de toată încrederea, pe care o și merita.

Intr'o zi bătrânul intrând pe neașteptate în casă, găsi pe fica sa Cora stând la fereastră mână în mână cu Lavrence. Liniștit, bătrânul se adresă supraveghetoruluĭ săŭ, dându-ĭ un ordin care îl silea a părăsi camera; apoĭ zise ficeĭ sale, care rămăsese ca împietrită:

— Fica mea, cu ce am meritat eŭ oare ca tu să aĭ secrete pentru mine? Voeștĭ oare să facĭ cel maĭ important pas în viaţa ta, fără a consulta cel puţin pe tatăl tăŭ?

Zicând aceste cuvinte tatăl își deschise braţele și Cora se aruncă la pieptul săŭ.

— Oh, tată, scumpe tată! Eŭ voiam să'ţĭ spun, căcĭ, vezĭ tu, nu maĭ pot să trăesc fără el; și apoĭ el este un om așa de cum se cade.

Brandshav consimţi și căsătoria se făcu.

Pe acest om decĭ îl aveam ascuns în cabina mea; el era învinuit de a fi furat socruluĭ săŭ 12.000 leĭ și de a'șĭ fi părăsit soţia care era aproape să nască, fugind cu patru din ceĭ maĭ frumoșĭ caĭ; el propusese hotelieruluĭ săŭ să 'ĭ cumpere, dar acesta ĭĭ răspunsese că luĭ nu'ĭ trebue caĭ de 2.000 leĭ, însă ĭĭ va găsi un alt mușteriŭ. Lavrence îl rugase să se grăbească, dar otelierul, cunoscând că aceĭ caĭ eraŭ aĭ bătrânuluĭ Brandshav, cu care era prieten, încălecă pe un cal și se duse să'l anunţe. Fermierul, când auzi știrea, observă și lipsa banilor, precum și a altor hârtiĭ de valoare carĭ puteaŭ fi transformate în banĭ.

— Sărmana mea copilă, sărmana mea Cora! strigă el coprins de durere.

Dar durerea luĭ nu ţinu mult căcĭ de odată obrazul săŭ luă o expresiune înfiorătoare.

In câte-va momente fură adunaţĭ toţĭ lucrătoriĭ săĭ și pușĭ în curent cu cele întâmplate.

— Care voește să meargă pentru a pedepsi pe vinovat, întrebă el, și se și aruncă pe un cal, luând'o în goană spre oraș împreună cu prietenul săŭ otelierul care îl anunţase.

Lucrătoriĭ carĭ pe cât iubeaŭ pe fermier și pe fica sa, pe atâta uraŭ pe parvenitul care în așa scurt timp ajunsese stăpânul lor, se înarmară cu cuţite, securĭ, coase, topoare, arme de foc, în fine cu ce găsiră maĭ la îndemână, și porniră în urma stăpânuluĭ lor pe drum

spre oraş, însă numărul lor se înmulţi prin prietenii lor şi prin curioşi, aşa că ajungând în faţa otelului unde trăsese Lavrence, numărau cu sutele umplând stradele şi punând în mişcare toată populaţiunea oraşului.

Lavrence, care văzuse prin fereastră pe hotelier şi pe socrul său venind, avusese timpul a fugi prin dos până la port.

In curând se găsea înaintea hotelului atât oamenii lui Branshav cât şi aproape intreaga populaţiune bărbătească din Sacramonto, cu toţi armaţi până la dinţi, căci în America, şi mai cu seamă în timpurile acelea fie-care cetăţean lua parte la ori-ce eveniment public, armat.

Bătrânul Branshav le spusese în câte-va cuvinte simple, ceea-ce i se întâmplase lui şi ficei sale din partea lui Lavrenec.

Prin aceasta fusese pronunţată condamnarea la moarte a lui Lavrence.

,,Trebue să moară, să-l linşăm" se auzi strigând din mii de piepturi şi mulţimea porni în urmărirea lui.

Pe acest nenorocit îl aveam eŭ pe vas.

Lasă-ĭ să vie pe vas, Ion, iĭ ziseĭ eŭ tovarăşuluĭ meŭ; omul acesta ar merita să fie spânzurat şi l'aşi fi dat chiar în cazul dacă nu aşi cunoaşte pe bătrânul Brandshav şi pe fica sa pe carĭ îĭ stimez.

Cincĭ minute maĭ în urmă se găseaŭ 40 şi maĭ bine de oamenĭ pe vasul nostru.

,,Aveţĭ pe cine-va pe vas"? ne intrebară eĭ.

In tăcere arătaĭ spre cabină.

Ion le zise: Tovarăşul meŭ l'a ascuns înainte de a şti despre ce este vorba, vi-l voĭ preda eŭ, căcĭ voĭ nu veţĭ putea să-l găsiţĭ.

Scena care îşĭ luă inceputul pe vasul nostru îmĭ stă şi azĭ înaintea ochilor.

Un urlet care se începu la noĭ şi care se repeta de întreaga flotă făcu să se cutremure atmosfera, revărsându-se peste oraş şi găsind pretutindenĭ un ecoŭ.

,,L'am prins! il avem! omorâţi-l, linşaţi-l! se auzea strigând din toate părţile.

In curând vasul nostru fu plin de oamenĭ, oamenĭ cu ochiĭ aprinşĭ şi cu aerul hotărât, armaţĭ cu tot felul de unelte şi în mijlocul lor tremura, împins cu brutalitate din toate părţile, Lavrence, tâlharul, banditul necredincios, nerecunoscătorul, sceleratul.

Am avut ocaziunea să văd mulţĭ oamenĭ omorâţĭ prin secure, prin ghilotină, prin sabie, împuşcaţĭ, spânzuraţĭ, dar nicĭ odată, nicĭ înainte, nicĭ în urmă nu am văzut un obraz maĭ hidos ca al luĭ Lavrence.

Fuserăm somaţĭ să mergem şi noĭ, şi maĭ mult involuntar, urmarăm mulţimea care ducea la mijloc pe Lavrence. Acesta, cu o oră înainte încă om în toată puterea tinereţeĭ, părea înbătrânit cu 20 anĭ, îmĭ părea ca şi când o viaţă întreagă de crime şi tâlhăriĭ l'ar apăsa.

El părea a nu maĭ vedea şi a nu maĭ auzi nimic, 'mĭ era par'că mie ruşine de această frică mişelească a luĭ prin faptul că şi el avea forma omenească.

Când sosirăm cu el în faţa hoteluluĭ ne întâmpină bătrânul Branshav, însoţit de maĭ mulţĭ cetăţenĭ onorabilĭ între carĭ observaĭ pe colonelul B.., bătrânul, foarte emoţionat şi în neputinţă de a pronunţa un cuvânt, ne făcu semn cu mâna arătându-ne în spre fermă, indicându-ne prin aceasta că acolo dorea să se facă dreptatea şi toată mulţimea se îndreptă spre fermă, unde ajunserăm pe întuneric, căcĭ se înoptase.

Câţĭ-va călăreţĭ o luaseră înainte spre a prepara pe sărmana soţie.

Sosise ultimul act al acesteĭ sălbatice drame.

La fermă găsirăm pe Cora care ne aştepta pe treptele scăreĭ, galbenă ca ceara.

Se aşezară scaune pentru ceĭ 12 judecătorĭ aleşĭ din mulţime şi bătrânul şi fica sa luară şi eĭ loc pe scaune lângă judecătorĭ.

In urma ordinuluĭ judecătorilor, fusese adus Lavrence înaintea lor pentru a se desvinovăţi întru cât-va dacă 'ĭ ar fi cu putinţă.

Pentru ce aĭ făcut aceasta Lavrence? il întrebă soţia sa. Nu ţi-am fost în tot-d'auna o soţie credincioasă şi ascultătoare? Nu te-a iubit tatăl meŭ ca pe copilul săŭ?

Lavrance care sta tremurând înaintea eĭ nu 'ĭ răspunse nicĭ un cuvânt, el părea a 'şĭ fi pierdut deja toate facultăţile sale mintale; acest ticălos, care avusese curajul a o părăsi pe ea şi pe pruncul pe care încă 'l purta în sân, nu maĭ găsea acuma curajul de a o privi în ochĭ.

— Vorbeşte monstrule! 'ĭ strigă ea ridicându-se de pe scaun, pentru ce te aĭ introdus aci? Oh, Doamne! şi cu aceste cuvinte ea se lovi cu ambele mâinĭ peste obraz recăzând pe scaunul săŭ.

Tatăl săŭ îĭ luă capul între mâinĭ, sărutând-o pe când şi luĭ 'ĭ curgea lacrimĭ marĭ din ochĭ.

Acuma se retraseră judecătoriĭ pentru a delibera asupra pedepseĭ luĭ Lavrence.

In timpul acesta eŭ mă apropiaĭ de Lavrence, căutând a pătrunde ceva din caracterul săŭ, dar mi se păru că şi draciĭ din iad vor refuza a primi murdarul săŭ suflet.

Intregul act nu dură de cât o jumătate de oră. Lavrence fusese osândit ca să fie spânzurat chiar în locul acela, dar înainte de a-l executa să i se aplice de către soţia sa 20 loviturĭ de bicĭ.

Colonelul B se suĭ pe un car şi anunţă cu glas tare hotărârea care fu primită de lume cu strigăte de aprobare.

Privirea mea se îndreptă spre Cora care sta ca paralizată pe scaunul săŭ.

Lavrence fuse desbrăcat până la brâŭ şi legat de roata unuĭ car. Colonelul B. se apropie de Cora dându-ĭ un pel. Ca deşteptată dintr'un vis Cora sări în sus, toţĭ 'ĭ făcură loc spre a se apropia de acela care cu câte-va ore înainte 'ĭ fusese soţ iubit.

Ea ridică braţul, dar de o dată se stinse focul din ochiĭ săĭ şi ea căzu în braţele unor bărbaţĭ carĭ îĭ săriseră în ajutor, un adânc leşin o scăpase de această dureroasă scenă.

Câte-va momente în urmă Lavrence era deja spânzurat de pomul din curte şi mulţimea se împrăştiă fără zgomot.

A doua zi, ne îndreptarăm spre San-Francisco, dar nu vorbirăm multă vreme nimic, căcĭ eram prea puternic impresionaţĭ.

Puţin în urmă dispăru şi bătrânul Branshav şi fiică-sa din ţinut.

Aşa se făcea dreptatea pe atuncĭ în Sacramonto; azĭ însă e alt-fel.

Trad. de **B. Broneu**.

Oamenii cu părul verde din Cuba

Pe lângă oamenii cu păr blond, păr negru şi roşu, există şi oamenĭ cu păr verde. Să nu credeţĭ că e o glumă.

In satele carĭ înconjoară minele de aramă din Cuba, în Chili, maĭ toţĭ oamenii aŭ părul verde. Nu e aceasta rezultatul uneĭ mode saŭ al unuĭ obiceĭ vechiŭ. Nu, e rezultatul aeruluĭ ambiant în care sunt nevoiţĭ să trăiască oamenii aceştia.

Spre a scoate maĭ curate produsele căutărilor lor, minerii topesc mineralele în maşine imense ale căror emanaţiunĭ aŭ proprietatea de a colora verde părul lucrătorilor.

Uniĭ dintre eĭ aŭ părul aşa fel că îţĭ pare un strat de iarbă de primăvară; se crede că acele maşinĭ conţin arsenic, —şi asta ar fi cauza colorăreĭ curioase de care vorbim.

Doamnele, carĭ în varietatea gusturilor îşĭ cănesc în tot felul părul, ar putea găsi în Cuba o nouă fantezie. Şi ce frumos s'ar putea cânta în versurĭ:

Ah! părul tăŭ cel verde,
Tot sufletul îmĭ pierde...

Arg.

CĂTRE CITITORI

Anunţăm pe cititoriĭ noştri că vom publica orĭ-ce articole interesante prn viitoare la călătoriĭ saŭ vânătorĭ, ţiţară saŭ străinătate, ce ne vor fi trimese.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtieĭ, în scrisorĭ francate, vor fi adresate direcţiuneĭ **«Ziaruluĭ Călătoriilor»**, *strada Brezoianu, 11, Bucureştĭ.*

Evenimentele din Tibet

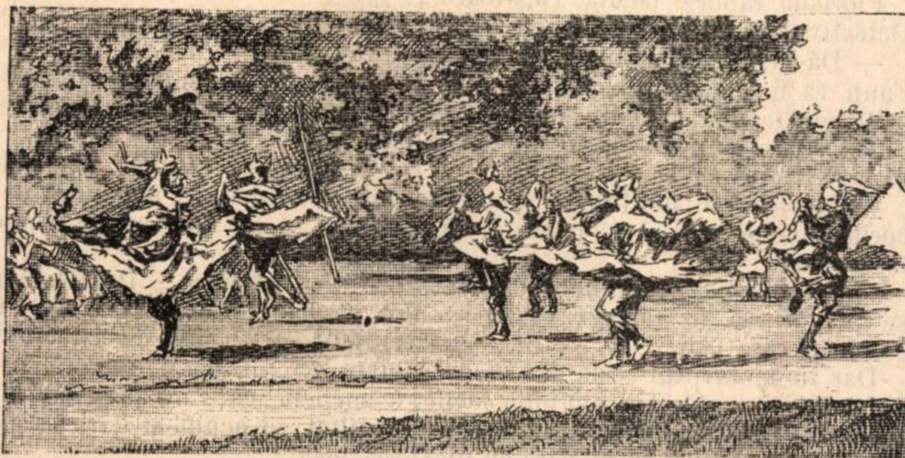
China și Tibetul

Neliniștită de veleitățile de independență ale Tibetuluĭ, China a trimis o armată de 25 miĭ de oamenĭ, instruițĭ și echipațĭ europenește, spre a'șĭ restabili autoritatea în această țară. Armata tibetană, puțin numeroasă, se compune din străinĭ: manciurienĭ, mongolĭ, turcĭ, etc.

Dalaĭ Lama

Dalaĭ Lama.— șeful religiuneĭ din această țară, budhismul lamaic, care locuește în Lhassa, s'a dus în Indiile engleze cu principaliĭ săĭ miniștri, lăsând guvernământul uneĭ alte incarnațiunĭ a luĭ Budha, Tachi-Lama.

Adoratoriĭ Diavoluluĭ

«Cursele» acestor monarchĭ teocraticĭ sunt însoțite de spectacole streine. Aceștĭ energumenĭ primitivĭ, carĭ îșĭ zic cu emfază «adoratoriĭ diavoluluĭ», se întâlnesc deseorĭ în Tibet.

CIUDATELE IMPRESIUNI

ale

UNUI TIBETAN IN FRANȚA

Adjrup Gumbo din Tibet a fost adus în Franța de d. Jacques Bacot.

Plecând din țara ĭ depărtată, Adjrup Gumbo, după câte-va zile de plutire pe bordul unuĭ vaporaș, «care mergea cu ajutorul feruluĭ, și cu al roatelor așezate dedesubtul luĭ, pe apă, a ajunse în Indiĭ unde se găsi în vecinătatea călătorilor englezĭ. Din acest prim contact cu civilizația el trase deja numeroase observațiunĭ și reflecțiĭ.

«In fie care zi, scrie el, mi se dedea de două orĭ să mănânc și eŭ îmĭ ziceam — cu părere de răŭ — că în Tibet noĭ avem treĭ mese pe zi și decĭ căutam la început să păstrez obiceiul tibetan. Un englez, care 'mĭ ghicise trebuința, zise: «Dați-ĭ treĭ mese pe zi după cum e obiceiul tibetan». Fuĭ mulțumit. Englezul maĭ spuse: «Obiceiurile tibetane sunt urâte. cele engleze sunt bune. Englezii sunt ingenioșĭ și streiniĭ nu le seamănă». Observând pe englezĭ și pe francezĭ, văzuĭ că englezul n'avea dreptate.

Dar eŭ mă gândiĭ, și apoĭ făcuĭ ca franceziĭ. Și reflectând multă vreme asupra sentințeĭ oamenilor de azĭ: «Acela care uită limba sa maternă este un ingrat, mă hotărăĭ să nu-mĭ uit obiceiurile».

Și în diferite imprejurărĭ, Adjrup Gumbo arătă că nu șĭ uită nicĭ țara, nicĭ părințiĭ săĭ. El se gândea la frațiĭ săĭ, la sora sa din Tibet:

«Cel maĭ mare e plecat la Lhassa, și eŭ, maĭ mare după el, sunt plecat în Franța. Acasă fratele meŭ maĭ mic a rămas singur de tot. Cum cuget eŭ așa, în fie care zi, lacrămile 'mĭ curg din ochĭ.

«Gândindu-mă ast-fel ajunseĭ în zece zile la marginea măriĭ. In a 15-a zi din a 11-a lună, mă îmbarcaĭ pe o corabie de mare. Inainte de a părăsi «Halutșam» (corabia cu care plecase pe fluviŭ) englezii vrumă să-mĭ spăl corpul și vestmintele, zicând că din cauza murdărieĭ mă voĭ îmbolnăvi. După ce fuĭ bine spălat, mă băgară în cabina în care aveam să dorm.

«Pe această corabie eĭ aveaŭ două felurĭ de apă. Apa de mare era sărată. Apa pentru băut era dintr'un râŭ limpede și după ce am tot băut, timp de 28 zile, apa nu se isprăvise; maĭ aveaŭ încă. Pe corabie muri în a 14-a zi, un mic șef englez. După obiceiurile englezilor, toțĭ oameniĭ se îmbrăcară în negru și după rugăciunile preotuluĭ, cadavrul fu aruncat în mare. Și eŭ, văzând acest lucru, m'am întristat. Mă gândeam mereŭ

că dacă s'o întâmpla să mor și eŭ, după obiceiul lor englezesc, mă vor arunca și pe mine în mare. Și rechemându-mi în amintire țara mea, lacrămĭ îmĭ curseră din ochĭ. Cum suferea eŭ așa, cu sufletul meŭ, «Tajenul» meŭ (d. I. Bacot) se apropie și 'mi zise :

— Adjrup Gumbo, nu te indurera de loc. Dacă te veĭ îmbolnăvi, eŭ îțĭ voĭ da leacurĭ. Soarta ta este hotărâtă de maĭ înainte ; îmbolnăvindu-te, poțĭ muri ; eŭ însă voiŭ îngriji de corpul tăŭ și nu va fi aruncat în mare, ci îl voiŭ depune într'un mazoleu de piatră și te voiŭ duce fratelui tăŭ în patrie».

— Ascultând aceste cuvinte eŭ mă liniștiĭ».

Sosit în Marsilia, tibetanul nostru, prețui foarte mult confortul general al hoteluluĭ în care descinse.

«In acest palat, toate camerele, de sus până jos, de dimineață până seara, n'aŭ nicĭ uleiurĭ, nicĭ foc, și cu toate astea lămpile daŭ o lumină orbitoare, — căldură chiar, și se aprind singure».

La Paris el vizită muzeele, «unde sunt închise imaginile oamenilor din toate vremile, și locul unde, într'o casă mare, un om și o femeĭ s'aŭ închis cu leiĭ, tigriĭ și panterele, și carĭ se joacă împreună, făcând pe spectatorĭ să râdă».

El vizită de asemenea și monumentele Parisuluĭ, extaziindu-se în fața «Arculuĭ de triumf».

«In centrul orașuluĭ, scrie el, la încrucișarea uneĭ duzinĭ de căĭ cât fluviile de largĭ, e o poartă mare cu nouă etaje. Ajungând aci, cum toțĭ se urcaŭ sus, eŭ, Adjrup Gumbo, mă suiĭ cu eĭ. Ajungând sus, văzuĭ ca'n vis, tot orașul. Credeam că acesta-ĭ pământul Suduluĭ (locul paradisuluĭ pământesc în legendele tibetane) și cugetam că toțĭ tibetaniĭ la un loc n'ar fi putut popula un atât de mare oraș.

«După ce m'am dat jos m'am depărtat de această poartă spre a vedea înaltele pagode și case văzute de sus, maĭ din apropiere».

El parcurse halele — «târg, ce-ĭ maĭ mare ca un oraș de seamă din Tibet»,—și păstră toate impresiile rămase de la vizitarea unuia din marile magazine de noutățĭ din Paris, despre care scrie :

«Am maĭ fost într'un târg mare înconjurat de perețĭ ca o casă și acoperit de un plafon transparent și colorat, în care numeroșĭ negustorĭ vindeaŭ din toate lucrurile acele întinse peste tot;—cum eŭ venisem să cumpăr o stofă pentru a'mĭ face o haină, luaĭ una și vrând să plătesc, scoseĭ balanța mea chineză, căcĭ, necunoscând cursul monedelor franțuzeștĭ, vream să le cântăresc. Atuncĭ toțĭ vânzătoriĭ începură să râdă de mine. Și cu toate că mi se încălziseră obrajiĭ, eŭ continuaĭ să cântăresc piesele, de teamă ca negustoriĭ, văzându-mă strein, să nu mă înșele... Dar în urmă văzuĭ că negustoriĭ francezĭ sunt cinstițĭ și nu caută de loc să înșele, căcĭ pentru o piesă de aur eĭ îmĭ dădură de doua-zecĭ de orĭ maĭ mult, în greutate, argint, și decĭ —fuĭ mulțumit».

După două lunĭ plecând din Paris, Adjrup Gumbo, însoți pe stăpânul săŭ în provincie, unde, cât a stat, avu putința să observe «încă o parte din obiceiurile francezilor viața familială și colectivă a lor».

Maĭ în urmă, istorisește cum mânca la țară, suferințele luĭ și necazu-ĭ pe bucătăreasa care gătea mâncărĭ neplăcute. Dar după cât-va timp, obișnuindu-se, vorbea cu figura surâzătoare și cu o voce plină de dulceață, și despre mâncărĭ și despre bucătăreasa care era... bucătar.

In sfârșit d. Bacot, care l-a adus pe Gumbo în Franța, n'are nimic de regretat; pe lângă serviciile cinstite și devotamentul luĭ nemărginit, tibetanul îl și distrează prin descrierea impresiilor sale noĭ din cursul zileĭ, și uneorĭ prin încăpățânarea cu care maĭ respectă unele obiceiurĭ tibetane.

fl.

BICIUL DE FOC

— Mare roman de aventurĭ moderne —

— Urmare —

— Veĭ inventa un rămășag, un *matsch* oare-care, pentru că în ochiĭ americanilor nicĭ nu se poate o scuză maĭ bună de cât aceasta.

— Acesta a fost și gândul meŭ.

— Și la ce *matsch* te-aĭ gândit?

— M'am gândit la provocarea ziaruluĭ «Matin». Da, voĭ străbate continentul american, apoĭ Alaska, Siberia, Rusia, Germania și mă voĭ opri la Pari—punctul de plecare. Am o foarte bună mașină «Dion» cu patru locurĭ. O iaŭ cu mine și pe d-na Patorne... Numaĭ că...

Un moment stătu la îndoială.

— Numaĭ că, n'am găsit încă un mecanic care...

— Da, da, un mecanic special, întrerupse Dick Fann, un mecanic care să fie și detectiv... Un om capabil să conducă în acelaș timp și automobilul și să descopere pe bandițiĭ carĭ, fără îndoială, vor eși în drum.

Floriana rămase tăcută, rugătoare. Detectivul îĭ întinse mâna :

— Dă-mĭ mâna, domnișoară, Dick Fann va fi wattmanul d-tale.

Și cum copila, foarte emoționată, nu știa cum să-ĭ maĭ mulțumească, dânsul o opri :

— Nu-mĭ maĭ mulțumi. Afacerea corindoanelor este cât se poate de interesantă.

Convorbirea era terminată. Florina se pregăti să se retragă, și Dick o conduse spre ușe.

Dar în momentul acela ușa se deschise cu violență. Un om bine făcut năvăli în cameră târând după dânsul pe micul Jean Brot, care cu nicĭ un preț nu voise să-l lase să intre.

— Vă cer ertare, scumpe domnule Dick Fann ! exclamă necunoscutul ; dar mi s'a spus că nu eștĭ acasă, și afacerea mea era prea serioasă pentru ca s'o pot amâna.

De-abia acum noul sosit o zări pe Floriana, și se opri încurcat.

— Sunt încântat că te văd, domnule Grisat, îl încurajă Dick ; știŭ că eștĭ una dintre luminile poliției franceze, și dacă 'țĭ amintești, am maĭ avut onoarea să te văd odată la Londra.

Apoĭ, adresându-se Florianeĭ :

— Nu te îndepărta, domnișoară ; credeam că convorbirea noastră s'a terminat, dar s'ar putea să nu fie așa.

— De ce? întrebă Floriana mirată.

— Când stă cine-va la pândă, trebue să presupuĭ că va trece vânatul.

Și fără s'o maĭ lase să-ĭ pue vre-o întrebare, o conduse cu blândețe spre ușă, pe care o închise în urma eĭ.

CAP. III

Un furt bizar

— Eĭ bine, domnule Grisat?

Dick Fann se întorsese spre noul venit.

— Eĭ bine, scumpe domnule, începu cel întrebat, maĭ întâĭ de toate trebue să-mĭ cer ertare că te turbur...

— Nu e nevoe... Politețele ne fac să perdem prea multă vreme, și criminaliĭ se folosesc de asta. Prin urmare, să intrăm în subiect. Aĭ făcut o anchetă care nu ți-a dat nicĭ un rezultat, și acum aĭ dori să aĭ părerea mea.

Ochiĭ agentuluĭ parizian exprimară cea maĭ adâncă uimire.

— De unde vezĭ d-ta că viŭ dintr'o anchetă? murmură dânsul.

— Oh! lucrul este foarte simplu; de sigur că mi-aĭ pus această întrebare numaĭ pentru ca să glumeştĭ.

— Ba nicĭ decum; întrebarea mea este foarte serioasă.

— Atuncĭ, iată: ştiŭ că d-ta îţĭ îngrijeştĭ foarte mult îmbrăcămintea. Prin urmare, dacă aĭ veni de acasă, hainele d-tale n'ar avea acele urme uşoare de praf, pe carĭ le zăresc.

„Apoĭ, pe umărul d-tale văd strălucind ceva care seamănă cu o pânză de păianjăn.

— Şi asta te face să crezĭ?

— Că d-ta aĭ explorat un apartament care se află într'o foarte proastă stare,—un apartament nelocuit.

Grisat ridică mâinile spre cer:

— De ce numaĭ de cât un apartament, şi nu o uzină saŭ o pivniţă?

— Praful n'ar avea nicĭ înfăţişarea, nicĭ fineţea aceasta, domnule Grisat.

Şi cu un surâs în care era o ironie fină, detectivul englez continuă:

— Imĭ menţin părerea cu apartamentul nelocuit... Şi de vreme ce d-ta te-aĭ preumblat printr'un asemenea loc, asta însemnă că aŭ fost păgubite casele vecine. Trebue să fie vre-un furt săvârşit de spărgătoriĭ de ziduri... Şi cum oameniĭ aceştia nu operează de cât în anumite condiţiĭ, victima trebue să fie saŭ un bancher, saŭ un bijutier.

«D. Grisat era peste măsură de uimit; şi nicĭ nu ne silea să-şĭ ascundă uimirea.

— Da, aşa e, zise dânsul; spargerea s'a făcut la prăvălia unuĭ bijutier. Am trecut prin deschiderea făcut de bandiţĭ, şi de aceia îmĭ sunt hainele pline de praf. Dar nicĭ odată nu voĭ putea pricepe cum poţĭ d-ta descoperi adevărul numaĭ cu ajutorul a câtor-va fire de praf.

— Asta-ĭ, murmură Dick. Ca să nu ne pierdem timpul, spune-mĭ te rog numele celuĭ prădat.

— Larmette şi C-nia.

— Mariĭ bijutierĭ din str. Păciĭ?

— Da, aceia carĭ aŭ deschis prăvălia de treĭ lunĭ abia.

— Şi ce-aĭ putut descoperi ca indiciĭ?

— Nimic.

— Oh, d-le Grisat, dacă d-ta îmĭ ascunzĭ cel maĭ mic amănunt, nu voiŭ maĭ putea face nimic.

— Tocmaĭ prezenţa mea aicĭ, răspunse Grisat nerăbdător, ar trebui să-ţĭ dovedească că n'am putut descoperi nimic în toată această îndrăcită afacere. Nu 'mĭ pot explica în ce mod s'aŭ strecurat pungaşiĭ în apartamentul bijutieruluĭ. Am cercetat, am pus întrebărĭ tuturor, dar nimenĭ n'a văzut, n'a auzit nimica. Şi cu toate acestea bandiţiĭ trebue să fi trecut pe unde-va.

«Şi lucrurile se maĭ complică încă şi prin faptul că s'a făcut o alegere printre bijuteriile furate.

O flacără de bucurie licări în ochiĭ luĭ Dick-Fann; dar francezul era prea înfierbântat pentru ca să poată observa asemenea micĭ amănunte.

— De sigur că aŭ luat pietrele cele maĭ de valoare?—întrebă Dick cu o indiferenţă prefăcută.

— De astă-dată te-aĭ înşelat şi d-ta, scumpe d-le Dick Fann!—exclamă agentul, fără a se maĭ sili să îşĭ ascunză bucuria. Bandiţiĭ aŭ furat numaĭ pietrele de maĭ mică valoare şi aŭ respectat cu cea maĭ mare grijă diamantele. Ce părere aĭ despre asta?

Cu un gest inconştient, detectivul îşĭ frecă mâinile.

— Aşa dar eştĭ mulţumit? întrebă d. Grisat, care surprinse această mişcare.

Dar, fără îndoială, englezul nu prea era dispus să-şĭ dea pe faţă gândurile, căcĭ se întunecă pe dată şi răspunse foarte serios:

— Afacerea este în adevăr cât se poate de bizară; aş dori să examinez eŭ însumĭ terenul.

— Lucrul este foarte uşor. Voiŭ merge eŭ însumĭ să te prezint.

Ca şi cum o idee i-ar fi iluminat de odată creerul, Dick Fann clătină din cap:

— La urma urmeĭ, zise dînsul, cugetând bine, îmĭ aduc aminte că m'am retras la Paris pentru că mă simţeam din cale-afară obosit şi voiam să mă odihnesc. Aşa încât nu mă voiŭ maĭ amesteca din noŭ într'o afacere pe care o presimt prea captivantă.

— E o afacere cât se poate de misterioasă, nu-ĭ aşa?— întrebă francezul, inseninându-se.

Căcĭ de fapt d. Grisat deşi pierdea un aliat, al căruĭ pricepere şi destoinicie eraŭ admirate de toţĭ poliţiştiĭ Europeĭ, se bucura maĭ mult decât se întrista. Iĭ părea bine că nicĭ marele Dick Fann nu putuse descoperi nimic, acolo unde dînsul văzuse numaĭ enigme.

Sentimentul acesta este cât se poate de omenesc şi d. Grisat, deşi un foarte bun agent de poliţie, era la urma urmeĭ tot om.

De aceea nu-şĭ putu opri o tresărire când Fann îĭ zise:

— Cu toate acestea te voiŭ ajuta să ajungĭ la izbândă.

— Cum asta?

— Scumpe d-le Grisat, te voiŭ ajuta fără să mă ocup eŭ personal de afacere. Voiŭ ruga pe un amic al meŭ să treacă pe la Larmette şi C-nia. D-ta îĭ veĭ înştiinţa pe aceştia şi îĭ veĭ ruga să fie la dispoziţia d-luĭ Braddy, prietenul meŭ, un chiromancian cu totul uimitor.

— Un chiromancian?— repetă agentul cu tonul celeĭ maĭ marĭ necrezărĭ.

— Da, omul acesta are darul de a ghici după trăsăturile mâineĭ, cu o perspicacitate diavolească.

— Oare poate dînsul citi numele tâlharilor în palma păgubaşilor?— ironiză d. Grisat.

Dar Dick Fann păru că nu bagă în seamă această ironie.

— Nu citeşte numele, răspunse dânsul, dar descopere unele indiciĭ carĭ pot duce pe calea adevăruluĭ. De multe orĭ luĭ i-am datorit orientarea în anchetele mele.

— Ah!.. ah!..

In tonul în care poliţistul francez pronunţă aceste cuvinte se putea citi o vădită mulţumire. Aşa dar, acel faimos detectiv englez cu care li se împuia capul în toate împrejurările, avea şi dânsul un colaborator, şi încă ce colaborator!..

Aşa dar d. Grisat avea să se folosească de luminele aceluĭ d-n Braddy, şi după ce hoţiĭ aveaŭ să fie descoperiţĭ, cum englezul nu ceruse secretul asupra acesteĭ afacerĭ, avea să strige în gura mare adevărul. Aşa dar, cu foarte multă politeţă francezul răspunse:

— Iţĭ rămân recunoscător, d-nule Dick Fann; mă duc chiar acum la Larmette să anunţ sosirea chiromancianuluĭ d-tale.

— Foarte bine.

D. Grisat plecă destul de înaintat. Şi Dick Fann se folosea de mijloace artificiale, prin urmare totul nu era atât talentul, geniul, ci maĭ ales modul cum ştiaĭ «să te puĭ în scenă».

Poate însă că bucuria sa ar fi scăzut mult, dacă ar fi putut să vadă ce făcea Dick rămas singur.

Timp de un moment englezul râse în tăcere. Nu maĭ semăna de loc acuma cu gentlemanul somnoros pe care l-am văzut cu o oră maĭ înainte. Toată fiinţa sa exprima vigoarea, dorul de luptă; ochiĭ îĭ scânteiaŭ ca două cărbunĭ aprinşĭ.

In sfârşit, după ce 'şĭ maĭ potoli veselia, detectivul se îndreptă spre uşă, şi privi afară cu luare aminte.

In încăperea vecină două femeĭ aşteptaŭ, vorbind cu voce înceată.

Una dintre ele era Floriana. Privirea scrutătoare a detectivuluĭ se fixă asupra celeilalte femeĭ şi ghici că aceasta trebuia să fie d-na Patorne.

Imbrăcată peste tot în negru, înaltă, osoasă, cu mişcărĭ maĭ mult bărbăteştĭ, d-na Patorne putea să aibă vre-o 45 de anĭ, vrâstă fatală, când începĭ să nu maĭ păstrezĭ de cât doar slabe urme din frumuseţea de altă dată. Aceste «resturĭ de frumuseţĭ» ale d-neĭ Patorne indicaŭ o urâţenie teribilă din naştere.

— O viţă a luĭ Dumnezeŭ care ştie

O PERCHEZIŢIE IN SUBTERANELE PALATULUI WESTMINSTER DIN LONDRA

Franţa e ţara care maĭ mult ca orĭcare alta a rupt cu desăvârşire cu vechile tradiţiĭ, cu amintirile unuĭ trecut aşa de turbure, pe câtă vreme Anglia, dinpotrivă, a rămas şi rămâne foarte strâns legată de obiceiurĭ şi tradiţiĭ de demult carĭ daŭ o culoare de unitate desăvârşită trecutuluĭ săŭ.

Printre obiceiurile pe carĭ poporul englez le păstrează şi le respectă sunt unele carĭ par în adevăr copilăreştĭ saŭ chiar ridicole.

O percheziţie în palatul Westminster

Ast-fel e legendara paradă a Lorduluĭ-Maior al cetăţeĭ Londreĭ, care, în fiecare an, în primele zile ale luneĭ Noembrie, se plimbă pe străzile mărginaşe ale oraşuluĭ însoţit de alţĭ demnitarĭ, în trăsurĭ închise. Faptul care constitue origina acesteĭ ceremoniĭ e următorul:

Sub domnia regeluĭ Iacob I, gentilomiĭ, persecutaţĭ din cauza dragosteĭ lor pentru religia catolică, se hotărără să facă o revoluţie.

In vreme ce uniĭ din eĭ se ocupaŭ cu recrutarea altor nemulţumiţĭ carĭ să sporească partidul revoluţionar, alţiĭ urzeaŭ o conspiraţiune în scopul ca într'o zi, când Parlamentul va ţine şedinţă solemnă palatul săŭ să fie aruncat în aer.

Mulţumită activităţeĭ abile a câtorva complicĭ, conspiratoriĭ izbutiră să introducă în pivniţele întunecoase ale palatuluĭ maĭ multe butoiaşe cu pulbere.

Un soldat, anume Guy Fawkes, se oferi să intre şi să dea foc fitiluluĭ, la ceasul hotărât.

Explozia nimicitoare trebuia să se producă la 5 Noembrie 1605. Unul dintre conspiratorĭ însă crezu de datoria sa să anunţe pe una din rudele sale, Lordul Mounteagle, ca în ziua menţionată să nu cum-va să se ducă la palatul Westminster.

Semnalul fu dat şi o percheziţie care se făcu imediat în subterane, duse pe cercetătorĭ la descoperirea complotuluĭ şi la arestarea luĭ Guy Tawkes.

De şi de atuncĭ aŭ trecut maĭ bine de 300 de anĭ, ofiţeriĭ palatuluĭ vizitează subteranele orĭ de câte orĭ Parlamentul se pregăteşte să inaugureze o nouă sesiune.

Perchiziţia se face în dimineaţa zileĭ când se deschide sesiunea, sub conducerea coloneluluĭ Jeomen, din Gardă, companie înfiinţată de Henric III şi care până azĭ păstrează uniformele şi halebardele de pe vremurĭ.

In timpul acesteĭ perchiziţiĭ, care constă din cercetarea fiecăruĭ colţ al subteranelor, fiecare din demnitariĭ carĭ iaŭ parte la această solemnitate primeşte câte o lampă saŭ o lanternă a căruĭ mărime variază după insemnătatea ranguluĭ persoaneĭ.

---

să facă şi gesturĭ, cugetă detectivul. Apoĭ, cu voce tare:

— D-şoară Floriano, voeştĭ să viĭ un moment?

Copila tresări, şi veni repede spre dânsul:

— Ce s'a întâmplat?

Drept orĭ ce răspuns, Dick o închise în cabinetul săŭ, şi închise uşa.

Floriana îl privi uimită. Omul acesta i se părea cu totul schimbat. Sub liniştea trăsăturilor sale se ghicea lesne vârtejul ideilor carĭ se ciocneaŭ.

— Ascultă-mă, îĭ zise dânsul, fără să-ĭ maĭ lase timpul să întrebe, te cred o fată dreaptă, curagioasă şi inteligentă. Iţĭ voĭ da cea maĭ mare dovadă de stimă încrezându-mă în d-neata.

Dânsa mulţumi cu un gest, înţelegând bine toată valoarea acestor cuvinte.

— Numaĭ că, d-şoară, îţĭ voĭ cere să-mĭ facĭ o făgăduială: guvernanta d-tale nu trebue să afle nimica din câte se vor întâmpla.

— O crezĭ oare în stare să ne trădeze?

— Proştiĭ nu trădează, d-ră, ci se lasă să fie înşelaţĭ.

Floriana rămase un moment pe gândurĭ, dar în cele din urmă păru convinsă de dreptatea observaţieĭ detectivuluĭ, căcĭ răspunse:

— Făgăduesc.

Atuncĭ figura luĭ Dick se ilumină.

— Ştim de acum în cotro e banditul, zise dânsul.

Frumoasa canadiană fu foarte emoţionată de aceste cuvinte. Dick îĭ apărea ca un om înzestrat cu o putere supranaturală, de vreme ce într'un timp atât de scurt, şi fără să se mişte din casă, putuse da de urma banditilor.

Dânsul îĭ ghici gândul şi continuă cu simplicitate:

— Nu, d-ră, nu e nimic supranatural în toate câte ţi le spun. Sunt treĭ lunĭ de când aştept mereŭ ştirea care mi-a fost adusă azĭ dimineaţă. O simplă întâmplare a făcut ca tot azĭ să viĭ şi d-ta la mine.

— Aşteptaĭ de treĭ lunĭ?

— Da, d-ră, când mi-am înaintat raportul meŭ în afacerea radiumuluĭ, am autorizat publicarea acestuĭ raport, pentru că eram convins că în modul acesta şeful bandeĭ avea să se demascheze singur.

— Nu înţeleg.

— Trebue să ştiĭ, d-şoară, că omul care a furat radiumul avea un scop bine definit. Care era acest scop? Am bănuit că era pentru transformarea corindoanelor comune, în pietre rare. Era o bănuială aceasta, dar n'aveam siguranţa matematică. Eĭ bine, acum am căpătat această siguranţă. Şeful bandeĭ locueşte la Paris; te supraveghiază de aproape, şi are convingerea că într'o zi va trebui să-ĭ descoperĭ locul unde se află depozitate corindoanele.

— Convingerea acesta, după cum ţi-am spus, o am şi eŭ.

— Eĭ bine, omul acesta este neliniștit de prezența mea la Paris, ceea ce dovedește că nu e un om tocmaĭ prost. Toate mișcările mele sunt cu grijă spionate. Dar cum eŭ de o vreme n'am maĭ făcut nicĭ o mișcar, neliniștea bandituluĭ a devenit și maĭ mare. Intr'un mod fatal a ajuns acolo unde voiam să-l aduc: a simulat un furt, pentru ca hoțul să fie căutat pretutindenĭ aiurea, numaĭ la dânsul nu.

In câte-va cuvinte Dick Fann povesti Florineĭ furtul de la Larmette și C-nie.

D. Grisat ar fi rămas fără îndoială din cale afară uimit, dacă ar fi auzit cum vorbea acuma abilul polițist englez:

— Totul îmĭ demonstrează, spunea dânsul, că furtul este simulat. Prin alegerea unor anumite pietre, aŭ voit să-mĭ întărească convingerea că hoțiĭ radiumuluĭ și aĭ corindoanelor sunt una și aceiaș persoană, și că păgubașul de astă-zĭ este cu totul nevinovat. Deducția mea însă, este alta. Fără îndoială, acelaș om a operat în amândouă cazurile, însă vinovatul este tocmaĭ păgubașul de astă-zĭ. Eŭ afirmasem că radiumul fusese furat pentru transformarea corindoanelor fără valoare; iată că acum se fură niște corindoane de valoare.... Prinzĭ legătura?

— Călăuzită de d-ta, văd lucrurile destul de clar. Dar acum mi-ĭ frică și maĭ mult de banditul acesta, pentru că îl ghicesc destoinic și abil.

— E un om infernal. Numaĭ că, a făcut o greșală; s'a trădat singur. Sper că astă-zĭ chiar ĭĭ vom face cunoștința.

— Și atuncĭ nu voĭ avea de ce să mă tem, nicĭ pentru tatăl meŭ, nicĭ pentru mine...

— In orĭ-ce caz, d-ră, veĭ tremura maĭ puțin, pentru că totdeauna este maĭ lesne să luptĭ cu cunoscutul de cât cu necunoscutul.

— Așa dar, omul acesta nu va fi arestat?

— Legea nu condamnă de cât în fața unor dovezĭ materiale. Omul știe că noĭ avem bănuelĭ și se păzește; va trebui prin urmare să-l urmărim și să-l prindem în flagrant delict.

După un moment detectivul adăugă:

— Iți făgăduesc, domnișoară, că voiŭ pune mâna pe el, numaĭ dacă...

— Numaĭ dacă? repetă Floriana nerăbdătoare.

— Trebue să știĭ, domnișoară, că nimenĭ nu este la adăpostul uneĭ loviturĭ de pumnal saŭ al unuĭ glonte de revolver; și atuncĭ, un om mort nu poate fi făcut răspunzător că nu s'a ținut de obligațiile pe carĭ le luase pe când se afla în viață.

Floriana nu răspunse. Fața i se decolorase la aceste ultime cuvinte.

— Domnule Dick Fann, murmură dânsa, viața mea este în mâinile d-tale.

CAP. IV

Larmette și comp.

In aceiaș zi, pe la orele 4, un taximetru se oprea în fața magazinelor Larmette și comp. din strada Păciĭ.

Un om între două vârste, corect îmbrăcat, se coborî. La prima vedere omul acesta nu prezenta nimic extraordinar; cu toate acestea, maĭ mulțĭ trecătorĭ se opriseră și'l priviaŭ cu curiozitate.

Omul purta niște ochelarĭ bizarĭ, de o originalitate care trebuia numaĭ de cât să-țĭ atragă luarea aminte.

Proprietarul acestuĭ bizar instrument optic nu se emoționă de loc de curiozitatea al căreia obiect era.

Cu un pas măsurat trecu trotuarul și intră în magazinul Larmette.

Magazinul acesta cuprindea niște sălĭ așa de somptuoase, în cât la deschiderea sa fusese o adevărată senzație în Paris.

— D. Larmette și comp.? întrebă dânsul, adresându-se celuĭ dintâĭ funcționar pe care îl întâlni. Eŭ sunt Braddy, a căruĭ vizită v'a fost fără îndoială anunțată.

Un om care stătea la un comptuar, puțin maĭ departe, veni repede spre dânsul, și răspunse în locul funcționaruluĭ.

(Va urma)

UN DUEL BIZAR

Era o căldură teribilă! Se putea spune că era cea maĭ caldă zi din tot răstimpul ședereĭ mele în Senegal:—55 grade căldură, la umbră! Vă puteți închipui. Chiar negriĭ carĭ nu sunt simțitorĭ la temperaturile cele maĭ toride, steteaŭ dormitând, ascunșĭ în umbra zidurilor și a palmierilor.

Steteam svârcolindu-mă în patul meŭ așteptând neîncetat somnul, dar era în zadar! Nu puteam adormi însă cu nicĭ un chip. Lângă mine stetea micul cim-

panzeu, pe care-l cumpărasem de 5 ani, adecă de la debarcarea mea în Senegal. Contrariu obiceiuluĭ său de a dormi repede şi greŭ, Golo se juca sărind şi lovindu-mă cu laba peste faţă. Il goniĭ.

In sfârşit Morfeu se îndură de mine, şi... am adormit! In acelaş moment (?) strigăte stridente, horăiturĭ furioase, un sgomot infernal, mĭ scoase din toropeala mea.

— Tacĭ Golo?! strigaĭ eŭ furios. Vreĭ să mă laşĭ să dorm, saŭ?!... Dar ultimul cuvânt îmĭ rămase pe buze.

Golo, maimuţa mea, se lupta cu un şarpe „naja", care căuta să se încolăcească în jurul corpuluĭ eĭ; dar Golo îşĭ înfipse ghiarele în pielea şearpeluĭ, care scotea ţipetele stridente ce le auzisem. Recăpătaĭ sângele rece şi priviĭ acest duel bizar. Vedeam că Golo va fi învins, va fi pierdut! Luaĭ puşca ce atârna pe perete. Când şarpele ridică capul şi geschise gura spre a înghiţi pe sărmanul cimpanzeŭ, descărcaĭ glontele în capul luĭ.

Corpul şarpeluĭ se ridică odată în sus apoĭ desfăcându-se de pe maimuţă, căzu jos, svârcolindu-se, pe când Golo, nervos, sărea în jurul şarpeluĭ care se svârcolea în agonie.

Lazăr Kar.

PE VIAŢĂ ŞI PE MOARTE!

ISPRAVILE UNOR EROI

— Roman de aventurĭ războinice de L. BOUSSENARD —

— Urmare —

Copila voi să răspundă, dar un sgomot ciudat se auzi afară.

Câţi-va oamenĭ alergaŭ. Se auzeaŭ vocĭ iritate, ciocnirĭ de arme.

— Vin să te ucidă!... murmură Betina.

„D-zeule, oare să fie prea târziŭ? Urmează-mă repede!"

Copila stinse lanterna şi rămaseră amândoĭ într'un întuneric complet.

Caporalul se lăsă condus şi la întâmplare, încărcă unul dintre pistoale.

După un timp Franc auzi sgomotul sec al unuĭ resort împins şi i se păru că pătrunde într'o galerie strâmtă.

Amândoĭ pipăiaŭ zidurile şi Franc simţea bătăile dezordonate ale inimeĭ copileĭ. Cu vocea înceată ca o suflare, o întrebă:

— Unde suntem?

— Tăcere... Moartea ne ameninţă...

Se auziră şi în direcţia aceasta nişte sgomote. Oare fugariĭ eraŭ înconjuraţi?

Betina îşĭ iuţi paşiĭ, şi părăsind un moment pe zuav, se apropie de zid.

Căuta o uşe, pe care o găsi repede, şi care se deschise cu destulă uşurinţă.

Peste un moment, zuavul, uluit, se văzu într'o capelă.

O lampă ardea în faţa altaruluĭ.

Betina îşĭ făcu semnul cruciĭ, şi trecu repede înainte.

Se opri în faţa uneĭ pietre, pe care era sculptat în relief un cavaler.

— Ia pumnalul, zise dânsa zuavuluĭ, şi introdu lama în deschiderea de sus care corespunde ochiuluĭ stâng. Aşa acuma apasă cu putere, şi să nu te mirĭ de nimica.

Recomandaţia aceasta era cât se poate dela locul eĭ; dar orĭ cât de deprins era Franc cu lucrurile extra-ordinare, de astă-dată nu-şĭ putu opri o esclamaţie de uimire.

Auzi o frecare de pietre şi enormul bloc sculptat se dădu la o parte, descoperind un loc de trecere.

— E un truc minunat, ca la teatru! murmură zuavul.

— Trăim o dramă reală, scumpe d-le; să trecem repede înainte.

In urma lor, piatra îşĭ reluă locul obişnuit. Cavalerul sculptat de mână abilă, continua să stea nepăsător în capela sfântă, şi nimenĭ n'ar fi putut ghici ce mare secret ascunde.

Betina nu-şĭ putu stăpâni un suspin de uşurare.

— Salvat din noŭ! murmură zuavul. Salvat tot de d-ta!.

— Pentru moment, da, răspunse cu gravitate copila. Dar nu sunt eŭ singură care cunosc acest loc de retragere...

„Vino... Dacă deschiderea care urmează ve fi liberă, veĭ putea părăsi îndată această casă blestemată.

In adevăr, palatele italiane, eraŭ nişte locuinţe pline de mistere, pentru că de veacurĭ întregĭ trăiaŭ în ele conspiratorĭ şi trădătorĭ de patrie.

Oamenii aceştia aveaŭ nevoe să lucreze la întuneric, să-şĭ ascundă crimele în umbra subteranelor secrete, să apară şi să dispară ca nişte demonĭ, nevăzuţĭ, neştiuţĭ de nimenĭ.

In toate palatele italiene există dedale de drumurĭ secrete.

Franc şi tovarăşa sa, se aflaŭ acum într'un fel de celulă de piatră.

Celula aceasta părea că nu are nicĭ un fel de eşire; era cu totul lipsită de lumină şi de aer.

Cu tot curajul săŭ, Franc nu-şĭ putu opri o înfiorare.

— Drace! murmură dânsul, locul acesta nu este de loc vesel...

«Cu toate acestea, signorina, prezenţa d-tale îl transformă într'un adevărat raĭ.

Copila surâse cu tristeţă şi răspunse:

— Un madrigal?.. Mi se pare că nu e acum nicĭ momentul nicĭ locul pentru aşa ceva.

— Oare mă veĭ împedica, signorina, să-mĭ exprim fericirea pe care o simt când mă aflu lângă d-ta?.. Oare mă veĭ împedica să-ţĭ spun că privirea d-tale este pentru mine ca o mângâere?

„Nicĭ o dată, chiar în visurile mele cele maĭ nebune, n'aş fi îndrăznit să sper asemenea fericire...

— Nu maĭ vorbi aşa, pentru că, maĭ mult mă chinueştĭ!.

— Imĭ este oprit oare să te iubesc din tot sufletul meŭ, de a fi pentru d-ta un prieten respectuos şi credincios, desinteresat până la ultimul sacrificiŭ şi devotat până la moarte?

— Eŭ nu pot asculta cuvintele d-tale, nu trebue să le ascult!..

„Oh!.. dacă aĭ ştĭ!.

— Cine eştĭ, d-ta, signorina? Spune-mĭ, te rog, cine eştĭ, şi de ce te temĭ... Simt bine că un secret spăimântător te apasă. .

— Spune maĭ bine: o fatalitate oarbă.

. Sunt şi eŭ, cred că nu te îndoeştĭ despre asta, — o italiancă înflăcărată.

„Tatăl meŭ a fost ucis la Novara; mama mea a fost biciuită de către apăsătoriĭ noştri în piaţa publică, şi a murit de ruşine şi de durere.

„Am rămas orfană la vârsta de şapte anĭ.

Şi de atuncĭ, a trebuit să trăesc neîntrerupt în mijlocul unor italienĭ răĭ, vânduţĭ duşmanuluĭ. A trebuit să sufăr totul în tăcere, şi am devenit depozitara unor secrete formidabile... Am devenit fără voe, complicea unor oamenĭ carĭ îşĭ renegaŭ familia şi-şĭ vindeaŭ patria".

Şi fără să maĭ asculte protestările luĭ Franc, se apropie de zidul celuleĭ, şi apasă un resort.

După o clipă însă, se retrase îndărăt, foarte palidă:

— Santa madona!.. oameniĭ aceia sunt aicĭ; ne-aŭ tăiat retragerea"!..

In acelaş timp o lumină internă năvăli prin zid, şi sgomotul uneĭ convorbirĭ ajunse până la urechile luĭ Franc.

— Unde ne aflăm? întrebă caporalul în şoaptă.

— In zidul sufrageriei, chiar lângă galeria care se află la capătul meseĭ.

„Apropie-te şi ascultă.

Franc, uimit, se apropie şi privi în sala enormă. Ca şi în ajun, o masă luxoasă era pregătită acolo.

— Aceştia trebue să fie oaspeţiĭ a căror cină am mâncat-o noĭ erĭ, cugetă caporalul.

Auzi răsunetul uneĭ vocĭ mândre şi vibrante, care-l făcu să tresară. Era o voce de neuitat, pe care o auzise caporalul în subteranele de la San-Pietro, acolo unde se întruneaŭ şefiĭ diin Tugenbund.

Eraŭ peste tot cincĭ oaspeţĭ, corect îmbrăcaţĭ şi se vedea bine că eraŭ după masă.